

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BİYOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇANAKKALE ADALARI KUŞ POPULASYONLARI
ve HABİTAT İLİŞKİLERİ ÜZERİNE GÖZLEMLER

İnanç SEVİM

Danışman
Prof. Dr. Ahmet GÖNÜZ

Haziran, 2007
ÇANAKKALE

ÇANAKKALE ADALARI KUŞ POPULASYONLARI ve HABİTAT İLİŞKİLERİ ÜZERİNE GÖZLEMLER

**Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Biyoloji Anabilim Dalı**

İnanç SEVİM

**Danışman
Prof. Dr. Ahmet GÖNÜZ**

**Haziran, 2007
ÇANAKKALE**

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanmasında engin bilgisi ve hoŐgörösü ile yol gösteren ve ilham veren sayın hocam, Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet GÖNÜZ'e, arazi çalışmalarında desteğini esirgemeyen sayın hocam, Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Murat TOSUNOĞLU'na, bazı bitki türlerinin teşhis edilmesinde yardımcı olan Ersin KARABACAK'a eğitimim sırasında maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen ve bu çalışmayı mümkün kılan aileme teşekkürü bir borç bilirim.

İnanç SEVİM

ÇANAKKALE ADALARI KUŞ POPULASYONLARI VE HABİTAT İLİŞKİLERİ ÜZERİNE GÖZLEMLER

ÖZET

Bu çalışmada Çanakkale ili sınırları içinde bulunan Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları ve çevresinin kuş populasyonları ve habitat ilişkileri araştırılmıştır. Şubat 2006 – Mart 2007 gerçekleştirilen arazi çalışmaları ile araştırma alanında 15 ordo'dan, 43 familya'ya ait toplam 143 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen bu türlerden 42'si yerli, 41'i yaz göçmeni, 37'si kış göçmeni, 20'si transit ve 3'ü besin ziyaretçisidir.

Anahtar kelimeler: Türkiye, Çanakkale, Adalar, Kuşlar, Habitat.

OBSERVATIONS ON BIRD POPULATIONS AND HABITAT RELATIONS OF ISLANDS IN ÇANAKKALE

ABSTRACT

This study was carried to determine bird populations and habitat relations of islands which are located in Çanakkale province. In the study period from February 2006 to March 2007, 143 bird species belonging to 43 families from 15 orders were identified in the areas. Among this species defined, 42 species were resident, 41 species were summer visitor, 37 species were winter visitor, 20 species were passage migrant and 3 species were feeding visitors.

Keywords: Turkey, Çankkale, Islands, Birds, Habitat

İÇERİK

Sayfa

TEZ SINAVI SONUÇ FORMU.....	II
TEŞEKKÜR.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
BÖLÜM 1 – GİRİŞ.....	1
1.1. Türkiye'nin Kuş Zenginliği	1
1.2. Adalar Biyocoğrafyası.....	2
BÖLÜM 2 - ARAŞTIRMA ALANININ GENEL ÖZELLİKLERİ.....	4
2.1. Gökçeada.....	4
2.1.1. Araştırma Alanının Tanımı.....	4
2.1.2. Araştırma Alanının İklimi.....	5
2.2. Bozcaada.....	8
2.2.1. Araştırma Alanının Tanımı.....	8
2.2.2. Araştırma Alanının İklimi.....	9
2.3. Karayer Adaları (Tavşan Adaları).....	12
2.3.1. Araştırma Alanının Tanımı.....	12
2.3.2. Araştırma Alanının İklim.....	13
2.4. Araştırma Alanının Bitki Örtüsü (Genel).....	14
BÖLÜM 3 – MATERYAL VE METOT.....	15
3.1. Materyal.....	15
3.2. Metot.....	15

İÇERİK (Devamı)

Sayfa

BÖLÜM 4 – BULGULAR.....	19
4.1. Araştırma Alanında Tespit Edilen Türler.....	19
4.2. Araştırma Alanında Tespit Edilen Türlerin Tanıtımı.....	31
4.2.1. <i>Gavia arctica</i> (Kara Gerdanlı Dalgıç).....	31
4.2.2. <i>Podiceps cristatus</i> (Bahri).....	33
4.2.3. <i>Podiceps nigricollis</i> (Karaboyunlu Batağan).....	34
4.2.4. <i>Tachybaptus ruficollis</i> (Küçük batağan).....	36
4.2.5. <i>Colanectris diomedea</i> (Boz Yelkovan).....	37
4.2.6. <i>Puffinus yelkouan</i> (Yelkovan).....	38
4.2.7. <i>Pelecanus crispus</i> (Tepeli Pelikan).....	40
4.2.8. <i>Phalacrocorax carbo</i> (Karabatak).....	41
4.2.9. <i>Phalacrocorax aristotelis</i> (Tepeli Karabatak).....	43
4.2.10. <i>Ardeola ralloides</i> (Alaca Balıkçıl).....	45
4.2.11. <i>Egretta garzetta</i> (Küçük Ak Balıkçıl).....	46
4.2.12. <i>Casmerodius albus</i> (Büyük Ak Balıkçıl).....	48
4.2.13. <i>Ardea cinerea</i> (Gri Balıkçıl).....	49
4.2.14. <i>Platalea leucorodia</i> (Kaşıkçı).....	50
4.2.15. <i>Plegadis falcinellus</i> (Çeltikçi).....	51
4.2.16. <i>Ciconia ciconia</i> (Leylek).....	52
4.2.17. <i>Phoenicopterus ruber</i> (Flamingo).....	53
4.2.18. <i>Cygnus olor</i> (Kuğu).....	55
4.2.19. <i>Tadorna tadorna</i> (Suna).....	56
4.2.20. <i>Tadorna ferruginea</i> (Angit).....	57
4.2.21. <i>Anas platyrhynchos</i> (Yeşilbaş).....	59
4.2.22. <i>Anas querquedula</i> (Çıkrıkçın).....	60
4.2.23. <i>Aythya fuligula</i> (Tepeli Patka).....	61
4.2.24. <i>Aythya ferina</i> (Elmabaş Patka).....	63

İÇERİK (Devamı)

	Sayfa
4.2.25. <i>Mergus serrator</i> (Tarakdiş).....	64
4.2.26. <i>Circaetus gallicus</i> (Yılan Kartalı).....	65
4.2.27. <i>Accipiter nisus</i> (Atmaca).....	66
4.2.28. <i>Buteo buteo</i> (Şahin).....	67
4.2.29. <i>Buteo rufinus</i> (Kızıl Şahin).....	69
4.2.30. <i>Pernis apivorus</i> (Arı Şahini).....	70
4.2.31. <i>Falco tinnuculus</i> (Kerkenez).....	71
4.2.32. <i>Falco vespertinus</i> (Ala Doğan).....	72
4.2.33. <i>Falco subbuteo</i> (Delice Doğan).....	73
4.2.34. <i>Falco eleonora</i> (Ada Doğanı).....	74
4.2.35. <i>Falco peregrinus</i> (Gök Doğan).....	75
4.2.36. <i>Alectoris chukar</i> (Kıvalı Keklik).....	76
4.2.37. <i>Gallinula chloropus</i> (Saztavuğu).....	77
4.2.38. <i>Fulica atra</i> (Sakarmeke).....	79
4.2.39. <i>Haematopus ostralegus</i> (Poyrazkuşu).....	80
4.2.40. <i>Himantopus himantopus</i> (Uzunbacak).....	81
4.2.41. <i>Burhinus oedicephalus</i> (Kocagöz).....	82
4.2.42. <i>Charadrius dubius</i> (Halkalı Küçük Cılibıt).....	83
4.2.43. <i>Charadrius hiaticula</i> (Halkalı Cılibıt).....	84
4.2.44. <i>Charadrius alexandrinus</i> (Akça Cılibıt).....	85
4.2.45. <i>Pluvialis squatarola</i> (Gümüş Yağmurcun).....	86
4.2.46. <i>Calidris alba</i> (Ak Kumkuşu).....	87
4.2.47. <i>Calidris minuta</i> (Küçük Kumkuşu).....	88
4.2.48. <i>Calidris ferruginea</i> (Kızıl Kumkuşu).....	89
4.2.49. <i>Calidris alpina</i> (Karakarınlı Kumkuşu).....	90
4.2.50. <i>Philomachus pugnax</i> (Döğüşkenkuş).....	91
4.2.51. <i>Limosa limosa</i> (Çamurçulluğu).....	92
4.2.52. <i>Tringa totanus</i> (Kızılbacak).....	94
4.2.53. <i>Tringa stagnatilis</i> (Bataklık Düdükçünü).....	95

İÇERİK (Devamı)

Sayfa

4.2.54. <i>Tringa nebularia</i> (Yeşilbacak).....	95
4.2.55. <i>Tringa glareola</i> (Orman Düdükünü).....	96
4.2.56. <i>Larus melanocephalus</i> (Akdeniz Martısı).....	97
4.2.57. <i>Larus minutus</i> (Küçük Martı).....	98
4.2.58. <i>Larus ridibundus</i> (Karabaş Martı).....	99
4.2.59. <i>Larus genei</i> (İncegagalı Martı).....	101
4.2.60. <i>Larus audouinii</i> (Ada Martısı).....	102
4.2.61. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı).....	103
4.2.62. <i>Sterna sandvicensis</i> (Karagagalı Sumru).....	107
4.2.63. <i>Sterna hirundo</i> (Sumru).....	108
4.2.64. <i>Columba livia</i> (Kaya Güvercini).....	109
4.2.65. <i>Streptopelia decaocto</i> (Kumru).....	110
4.2.66. <i>Streptopelia turtur</i> (Üveyik).....	112
4.2.67. <i>Otus scops</i> (İshakkuşu).....	113
4.2.68. <i>Athene noctua</i> (Kukumav).....	114
4.2.69. <i>Alcedo atthis</i> (Yalıçapkını).....	115
4.2.70. <i>Merops apiaster</i> (Arıkuşu).....	116
4.2.71. <i>Upupa epops</i> (İbibik).....	117
4.2.72. <i>Jnnx torquilla</i> (Boyunçeviren).....	118
4.2.73. <i>Dendrocopos syriacus</i> (Alaca Ağaçkakan).....	119
4.2.74. <i>Melanocorypha calandra</i> (Boğmaklı Toygar).....	120
4.2.75. <i>Calandrella brachydactyla</i> (Bozkır Toygarı).....	122
4.2.76. <i>Galerida cristata</i> (Tepeli Toygar).....	123
4.2.77. <i>Lullula arborea</i> (Orman Toygarı).....	124
4.2.78. <i>Alauda arvensis</i> (Tarlakuşu).....	125
4.2.79. <i>Riparia riparia</i> (Kum Kırlangıcı).....	126
4.2.80. <i>Hirundo rustica</i> (Kırlangıç).....	127
4.2.81. <i>Hirundo daurica</i> (Kızıl Kırlangıç).....	128

İÇERİK (Devamı)

Sayfa

4.2.82. <i>Delichon urbica</i> (Ev Kırlangıcı).....	129
4.2.83. <i>Anthus campestris</i> (Kır İncirkuşu).....	130
4.2.84. <i>Anthus pratensis</i> (Çayır İncirkuşu).....	132
4.2.85. <i>Motacilla flava</i> (Sarı Kuyruksallayan).....	133
4.2.86. <i>Motacilla cinerea</i> (Dağ Kuyruksallayan).....	134
4.2.87. <i>Motacilla alba</i> (Ak Kuyruksallayan).....	136
4.2.88. <i>Trglodytes troglodytes</i> (Çitkuşu).....	137
4.2.89. <i>Prunella modularis</i> (Dağ Bülbülü).....	138
4.2.90. <i>Erithacus rubecula</i> (Kızılgerdan).....	139
4.2.91. <i>Luscinia megarhynchos</i> (Bülbül).....	141
4.2.92. <i>Phoenicurus ochruros</i> (Kara Kızılkuyruk).....	142
4.2.93. <i>Saxicola rubetra</i> (Çayır Taşkuşu).....	144
4.2.94. <i>Saxicola torquata</i> (Taşkuşu).....	145
4.2.95. <i>Oenanthe isabellina</i> (Bozkuyrukkakan).....	146
4.2.96. <i>Oenanthe oenanthe</i> (Kuyrukkakan).....	147
4.2.97. <i>Oenanthe hispanica</i> (Karakulaklı Kuyrukkakan).....	148
4.2.98. <i>Monticola solitarius</i> (Gökardıç).....	150
4.2.99. <i>Turdus merula</i> (Karatavuk).....	151
4.2.100. <i>Turdus pilaris</i> (Tarla Ardıç).....	153
4.2.101. <i>Turdus philomelos</i> (Öter Ardıç).....	154
4.2.102. <i>Cettia cetti</i> (Kamış Bülbülü).....	155
4.2.103. <i>Acrocephalus arundinaceus</i> (Büyük Kamışçın).....	156
4.2.104. <i>Hippolais pallida</i> (Ak Mukallit).....	157
4.2.105. <i>Sylvia cantillans</i> (Bıyıklı Ötleğen).....	158
4.2.106. <i>Sylvia melanocephala</i> (Maskeli Ötleğen).....	159
4.2.107. <i>Sylvia hortensis</i> (Ak Gözlu Ötleğen).....	161
4.2.108. <i>Sylvia curruca</i> (Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen).....	162
4.2.109. <i>Sylvia communis</i> (Ak Gerdanlı Ötleğen).....	163

İÇERİK (Devamı)

Sayfa

4.2.110. <i>Sylvia atricapilla</i> (Kara Başlı Ötleğen).....	164
4.2.111. <i>Phylloscopus collybita</i> (Çıvgın).....	166
4.2.112. <i>Phylloscopus trochilus</i> (Söğütbülbulü).....	167
4.2.113. <i>Muscicapa striata</i> (Benekli Sinekkapan).....	168
4.2.114. <i>Ficedula albicollis</i> (Halkalı Sinekkapan).....	169
4.2.115. <i>Parus caeruleus</i> (Mavi Baştankara).....	170
4.2.116. <i>Parus major</i> (Büyük Baştankara).....	171
4.2.117. <i>Sitta neumayer</i> (Kaya Sıvacısı).....	172
4.2.118. <i>Lanius collurio</i> (Kızılsırtlı Örümcekuşu).....	173
4.2.119. <i>Lanius minor</i> (Karaalınlı Örümcekuşu).....	175
4.2.120. <i>Lanius senator</i> (Kızılbaşlı Örümcekuşu).....	176
4.2.121. <i>Lanius nubicus</i> (Maskeli Örümcekuşu).....	177
4.2.122. <i>Garrulus glandarius</i> (Alakarga).....	178
4.2.123. <i>Pica pica</i> (Saksağan).....	179
4.2.124. <i>Corvus monedula</i> (Küçük Karga).....	180
4.2.125. <i>Corvus corone</i> (Leş Kargası).....	181
4.2.126. <i>Corvus corax</i> (Kuzgun).....	183
4.2.127. <i>Sturnus vulgaris</i> (Sığırcık).....	184
4.2.128. <i>Passer domesticus</i> (Serçe).....	185
4.2.129. <i>Passer hispaniolensis</i> (Söğüt Serçesi).....	187
4.2.130. <i>Passer montanus</i> (Ağaç Serçesi).....	188
4.2.131. <i>Fringilla coelebs</i> (İspinoz).....	189
4.2.132. <i>Serinus serinus</i> (Küçük İskete).....	191
4.2.133. <i>Carduelis chloris</i> (Florya).....	192
4.2.134. <i>Carduelis carduelis</i> (Saka).....	194
4.2.135. <i>Carduelis spinus</i> (Karabaşlı İskete).....	196
4.2.136. <i>Carduelis cannabina</i> (Ketenkuşu).....	197
4.2.137. <i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Kocabaş).....	199

İÇERİK (Devamı)

	Sayfa
4.2.138. <i>Emberiza cirlus</i> (Bahçe Kirazkuşu).....	200
4.2.139. <i>Emberiza hortulana</i> (Kirazkuşu).....	202
4.2.140. <i>Emberiza caesia</i> (Kızıl Kirazkuşu).....	203
4.2.141. <i>Emberiza schoeniclus</i> (Bataklık Kirazkuşu).....	204
4.2.142. <i>Emberiza melanocephala</i> (Karabaşlı Kirazkuşu).....	205
4.2.143. <i>Miliaria calandra</i> (Tarla Kirazkuşu).....	207
BÖLÜM 5 – TARTIŞMA ve SONUÇ.....	209
KAYNAKLAR.....	I
TABLolar DİZİNİ.....	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	V
YAŞAM ÖYKÜSÜ.....	XII

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 Türkiye'nin Kuş Zenginliği

Türkiye'nin üç kıta arasındaki coğrafi konumu, yeryüzü şekillerindeki çeşitlilik, iklimsel değişkenlik, çok farklı ana kaya türünün bir arada bulunması ve 120 bin ile 10 bin yıl öncesi arasında yaşanmış buzul dönemleri, bu topraklar üzerindeki biyolojik çeşitliliğe neden olan temel biyocoğrafik etkenlerdir (Kılıç ve Eken, 2004). Coğrafi açıdan büyük kıta levhalarının karşılaşma noktasında yer alan Türkiye avifaunası kendi enlemi içinde son derece öncelikli bir çeşitliliğe sahiptir (Barış, 2000). Avrupa'nın yaprak döken ormanlarında, Akdeniz'in çalılık ve sulak alanlarında, Arabistan'ın yarı çöllerinde, Kafkas Dağları'nda ve Orta Asya'nın steplerinde mevcut türler ve alttürler, Türkiye'de bir arada bulunur (Roselaar, 1995). Farklı kuş türlerini Türkiye'ye çeken unsurlardan biri de habitat çeşitliliğidir. Büyük alanlar kaplayan otlaklar; çoğu kez ağaç sınırının çok üstüne 3-4 bin metrelere yükselen dağ sıraları ve alpin çayırlar; tatlı, suyu acı veya tuzlu sulak alanlar; yaprakdöken, ibreli, karışık ormanlar; Akdeniz bölgesine özgü makilik ve zeytinlikler; tarlalar, bağlar, bahçeler, yerleşimler gibi insan eli değmiş alanlar farklı kuş türlerinin beslenme, barınma ve kuluçka gereksinimlerini karşılarlar (Gündoğdu, 2002).

Biyolojik çeşitliliğin göstergelerinden biri de türlerin kendi içlerinde gösterdikleri çeşitliliktir. Zengin bir coğrafi, iklimsel ve fauna zenginliğine sahip ülkemizde aynı türün farklı bölgelerde de çeşitlilik gösterdiği bilinmektedir. Örneğin; *Galerida cristata* (Tepeli Toygar)'nın ülkemizde 4 alttürü, *Aegithalos caudatus* (Uzun Kuyruklu Baştankara)'un 5, *Sitta europea* (Sıvacı)'nın 4, *Garrulus glandarius* (Alakarga)'un 5, *Fringilla coelebs* (İspinoz)'in 4 alttürü bulunmaktadır. Bu alttür çeşitliliği coğrafi, iklimsel ve floristik farklılıklara bağlı olarak aynı türe ait farklı popülasyonların kısmen de olsa izolasyona uğradığı ve genetik alışverişin kısıtlandığı şeklinde yorumlanabilir. Böylece türlerin dağılımında olduğu gibi bu kez bir türe ait çeşitli alttürler için ülkemiz bir buluşma noktası oluşturur. Toplam 19 alttür sadece Türkiye'de bulunur, 10 alttürün de dağılımlarının büyük bir kısmı ülkemiz topraklarındadır. *Sitta kruperi* (Anadolu Sıvacısı)'nin ve *Larus armenicus*

(Van Gölü Martısı) türlerinin dağılımlarının tamamına yakını; *Hippolais olivetorum* (Zeytin Mukallidi)'un, *Sylvia rupelli* (Kara Boğazlı Ötleğen)'nin, *Phylloscopus sindianus* (Kafkas Çıvgını)'un, *Emberiza cinerecea* (Boz Kirazkuşu)'nin, *Emberiza caesia* (Kızıl Kirazkuşu)'nın dağılımlarının önemli bir kısmı ülkemiz topraklarında bulunur (Gürkan, 2005).

Türkiye avifaunası hakkında; Turan (1990) 421, Çanakçıoğlu ve Mol (1996) 418, Kasperek ve Bilgin (1996) ise 450 kuş türünün bulunduğunu bildirmişlerdir. Buna karşılık, Baran ve Yılmaz (1984) düzenli görülen tür sayısının sadece 376, Barış (1989) ise 371 olduğunu bildirmiştir. Kirwan ile ark. (1998) Türkiye'de 453 kuş türünün bulunduğunu, bu türlere 12 türün daha ilave edilerek, sayının 465'e kadar yükselebileceğini belirtmişlerdir. Yine Barış (2000)'a göre, Türkiye'de toplam 67 familyadan 453 kuş türünün bulunduğu kabul edilmekte, bunların 394'ü düzenli olarak görülmekte ve 304 tür üremektedir.

Son yıllarda ülkemiz genelinde yapılan avifauna çalışmalarının sayısı artış göstermiştir (Kaya ve diğ., 1999; Kılıç, 1999; Erdoğan, 2001; Gündoğdu, 2002; Aslan ve Kızıroğlu, 2003; Kaya ve Kurtonur, 2003; Karakaş ve Kılıç, 2004; Sert ve Erdoğan, 2004; Perктаş ve Ayaş, 2005; Tabur ve Ayvaz, 2005). Araştırma alanında daha önce yapılan çalışmalar ile ilgili literatür taramalarında sadece Ertan (2001) tarafından Gökçeada kuş türlerine ilişkin bir ön çalışma dışında kapsamlı bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Yine Çanakkale ili dahilinde Gürkan (2005), Çanakkale Sarıçay Deltası'nın ornithofaunası ile ilgili ayrıntılı bir çalışmayı yüksek lisans tezi olarak sunmuştur. Bu çalışmanın amacı; Çanakkale civarında bulunan adaların kuş faunasını ortaya koymak ve kuş popülasyonları ve habitat ilişkilerini tespit etmektir.

1.2. Adalar Biyocoğrafyası

Adalar biyocoğrafyası modern ekolojik teorinin en çok tartışılan konularından biri olmuştur. Bu teorinin ana fikri, ada büyüklüğü ve yalıtılmışlık derecesine bağlı olan tür çeşitliliğidir. Bu durumda anakaraya olan uzaklık, türlerin adaya ulaşma olasılığını belirlerken, ada büyüklüğü de türün adada varlığını sürdürebilme olasılığını etkiler. Bu düşünceden kaynaklanan araştırmalar birçok taksonomik grup üzerinde yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır. Öte yandan adalar biyocoğrafyası

teorisinin birçok yanı, özellikle de denge (equilibrium) kavramı derinlemesine eleştirilmiştir. Ayrıca farklı taksonomik grupların karşılaştırmasına dayanan yaklaşımların, adadaki kolonizasyon ve soy tükenişi olaylarını belirleyen uyum mekanizmalarını göz ardı ettiği de tartışılmıştır. Adanın kolonize edilme olasılığı türlerin yaşam döngülerine, özellikle de yayılış yeteneklerine bağlı olabilir. Diğer yandan adadaki yerel popülasyon büyüklüğünün azalması, vücut büyüklüğü gibi türe özgü özelliklerden kaynaklanmış olabilir. Besin zincirinin zirvesindeki yüksek organizmalar, çevresel değişimlerden etkilenmeye yatkındır.

Habitat bolluğu ve çeşitliliğinin insan kaynaklı tahribatı, adadaki tür zenginliği üzerinde büyük etkileri olabilir. Küresel olarak adalar üzerindeki yapılaşmanın kuş komünitelerinin yapı ve zenginliğini üzerinde yaptığı etki bilinmektedir. Adaların insanlar tarafından kullanılması, avcılık gibi doğrudan etkiler, habitat tahribatı ve yabancı türlerin adaya getirilmesi gibi sonuçları beraberinde getirir. Bu da adanın endemizminin azalması ve istilacı türlerin çoğalması tehlikesini doğurur. Örneğin tropikal Pasifik adalarında insan yerleşiminin ardından 2000 kadar kuş türü yok olmuş, ılıman ada sistemlerindeki zarar da bu duruma paralellik göstermiştir (Donazar ve diğ.).

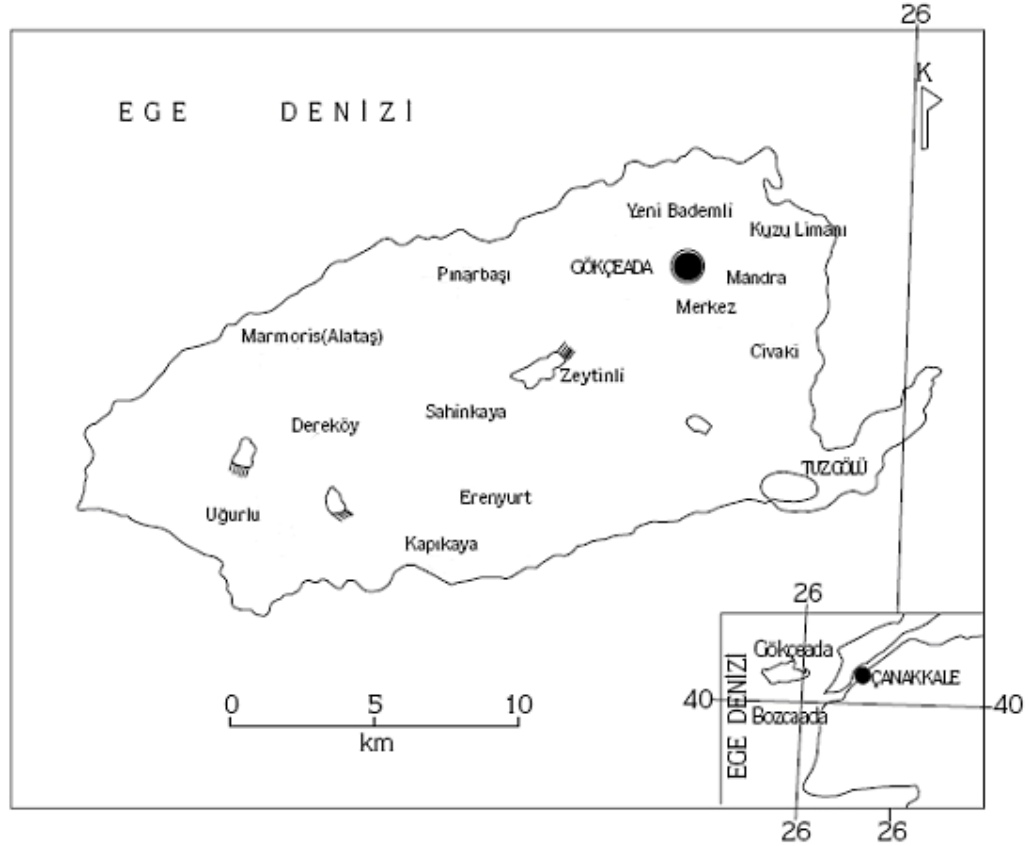
BÖLÜM 2

ARAŞTIRMA ALANININ GENEL ÖZELLİKLERİ

2.1. Gökçeada

2.1.1. Araştırma Alanının Tanımı

Gökçeada, Ege Denizi'nin kuzeyinde $250^{\circ} 40' 06''$ - $260^{\circ} 01' 05''$ doğu boylamları ile $400^{\circ} 05' 12''$ - $400^{\circ} 14' 18''$ kuzey enlemleri arasında ve Çanakkale'nin 40 km. batısında yer alır. Doğu-batı uzunluğu 29.5 km ve kuzey-güney uzunluğu 13 km olan ada 95 km kıyı şeridi uzunluğuna ve 289.5 km^2 yüzölçümüne sahip olan Gökçeada, Türkiye'nin en büyük adasıdır. Bunun yanı sıra İnceburun'un (Avlaka Burnu) Türkiye'nin batıdaki en uç noktasını oluşturması açısından da ayrı bir öneme sahiptir.

Şekil 1. Gökçeada'nın genel coğrafya özellikleri ve konumu.

Adada 5 adet gölet bulunur. Su kaynakları açısından Ege'nin en zengin ve dünyanın su zenginliği bakımından 4. adasıdır. Gökçeada'da yerleşim yerleri daha çok kuzey kesimde yer almıştır. Çınarlı, Zeytinli, Bademli, Kaleköy ve Üzümlü bunlardan bazılarıdır. Bütünüyle NNE-WSW doğrultusunda uzanan adada, 672 m. yükseltisiyle Doruk T. ve 638 m yükseltisiyle Ulukaya T. adanın en yüksek noktalarıdır (Öztürk, 1989).

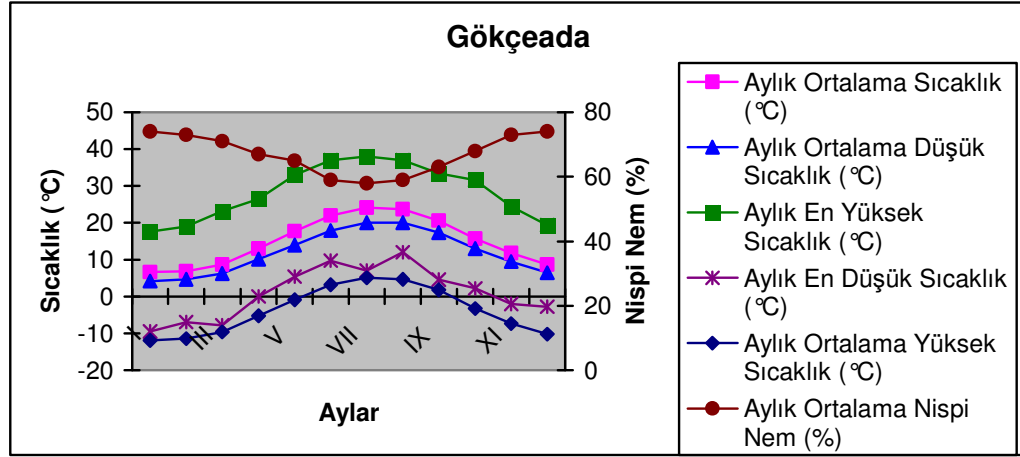
2.1.2. Araştırma Alanının İklimi

Gökçeada'nın konumu nedeniyle yani Ege Denizi'nde yer alması ve Akdeniz'e açılmış olması ile Akdeniz iklimi özelliği taşıdığı görülmektedir. Ayrıca Marmara Bölgesi iklimi dikkate alındığında, bir geçiş iklimi özelliği taşıdığı da kabul edilebilir.

Gökçeada'nın yıllık ortalama maksimum sıcaklık değeri 27,6°C'dir. 9 ayın ortalama maksimum sıcaklığı 20°C üzerinde olup maksimum değer en düşük olduğu ay Ocak ayıdır ve bu değer 14,7°C'dir. Sonbahar mevsimi, ilkbahar mevsimine göre daha ılıman geçmektedir. Yıllık ortalama minimum sıcaklık 2,3°C olup sıfırın altındaki değerler Aralık ayında görülmeye başlanıp Mart ayı sonuna kadar devam edebilir. Minimum sıcaklıkların en yüksek olduğu aylar; Haziran, Temmuz ve Ağustos'tur.

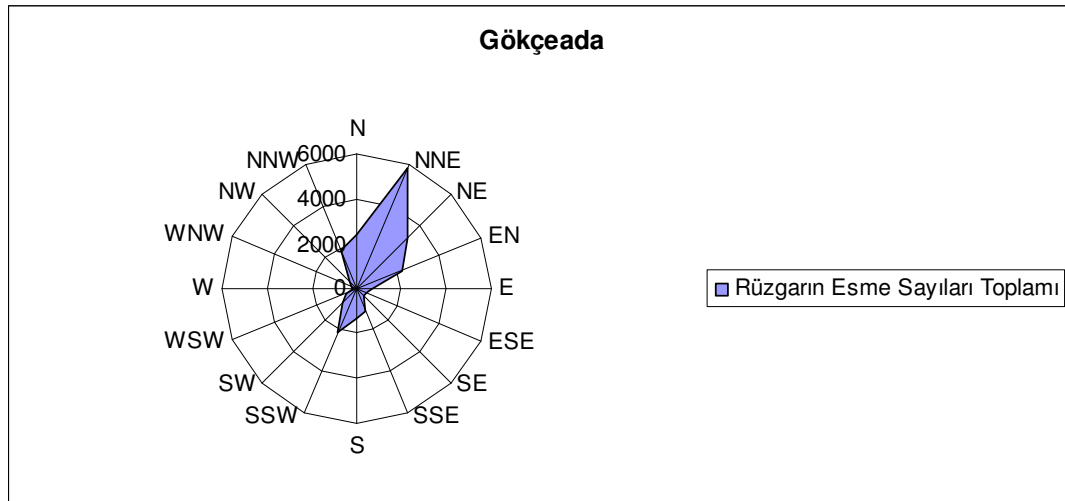
Gökçeada'da yıllık ortalama nispi nem %71 olup kış aylarında yüksek, yaz aylarında düşük değerdedir. Sıcaklık ve nispi nem arasında ters orantı olduğu grafik 1'de açıkça gözükmektedir.

Bu veriler ışığında, sıcaklık rejimi bakımından Gökçeada Akdeniz karakteri taşımakla beraber bunun biraz daha karasal tipi olan Marmara rejimine uymaktadır.

Şekil 2. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait sıcaklıkların ve nispi nemin yıl içindeki dağılışı.

Gökçeada'da en fazla rüzgar Kuzey sektörden esmekte ve hakim yön NNE'dir. Gökçeada'da poyraz en çok esen rüzgar olup bunu lodos izlemektedir. Rüzgarın bu şekilde esme nedeni Gökçeada civarındaki atmosfer sirkülasyonu ile ilgilidir. Rüzgarların esme yönleri ve sayılarının mevsimlik dağılımı incelendiğinde kuzey sektörün egemenliği açıkça görülmektedir. Soğuk mevsimde Marmara Denizi ve Çanakkale Boğazı, Ege Denizi'ne soğuk ve kuru rüzgarların girmesine neden olan başlıca oluklardır. Yaz döneminde ise hava oldukça kararlıdır. Kuzey Ege'de kuzey sektörden esen rüzgarlar gene çoğunluktadır. Etezyen adı verilen bu rüzgarlar Mayıs-Eylül döneminde etkin olurlar (Genç ve Can, 2004).

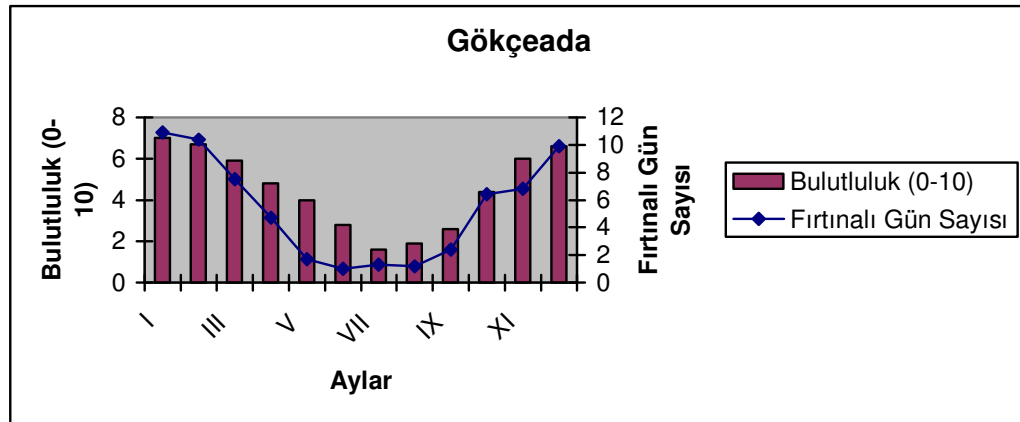

Şekil 3. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait yıllık ortalama rüzgar gülü ve hakim yönü.

Gökçeada'da kış aylarında kendini gösteren ve oldukça fazla olan fırtınalı günler, yazı doğru azalmaktadır. Buna karşılık Gökçeada'da her mevsimde kuvvetli rüzgarların mevcut olduğu görülmektedir. Yaz mevsiminin sonlarına ve sonbahara doğru rüzgarların kuvvetli estiği gün sayısında artma olmaktadır.

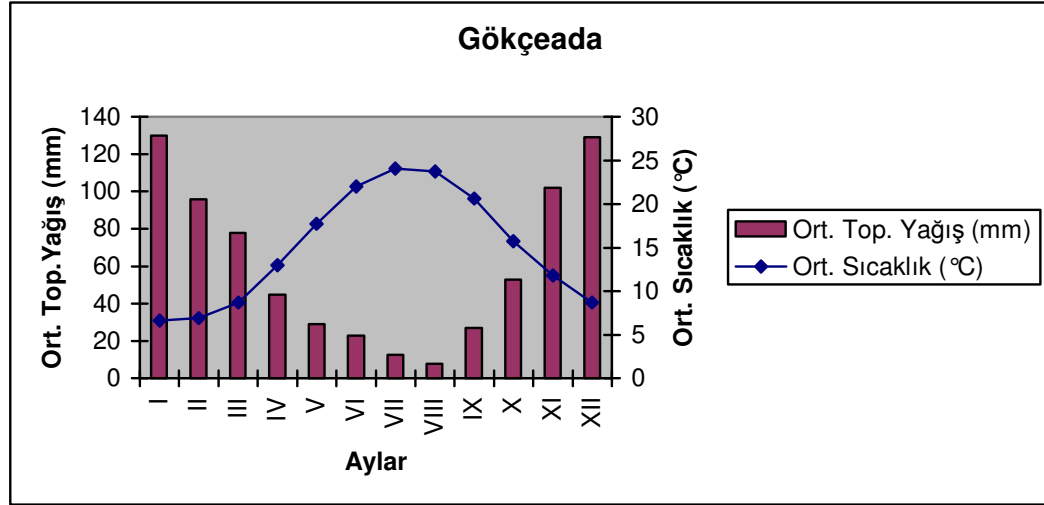
Gökçeada'da yıllık ortalama bulutluluk tutarı 4,5'tir. Kış mevsiminde bulutluluk oranı genelde yüksek olup, yaz döneminde ise düşüktür. Orta enlem siklonlarının kuzeyden geçmesi ve havanın kararlı olması nedeniyle Temmuz ayında en düşük olan bulutluluk değeri 1,6'dır. Ocak ayında maksimum değere ulaşan bulutluluk oranı 7'dir.

Şekil 4'te de görüldüğü üzere fırtınalı gün sayısı ve bulutluluk arasında doğru orantı vardır.

Şekil 4. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama fırtınalı gün sayıları bulutluluk tutarları.

Gökçeada'da 53 yıllık (1938-1990) ortalamalarına göre; yıllık yağış miktarı 732,2 mm olup, yağışlar Ocak ayında en yüksek değere ulaşırken (130,0 mm.), Ağustos ayında minimum değer (7,7 mm) olarak ölçülmüştür. Yıllık yağış miktarının mevsimlere göre dağılışına bakıldığında en yağışlı mevsim 362 mm (%48,6) ile kış, en az yağışlı mevsim ise 47,1 mm (%6,2) ile yazdır. Bu sonuçlar göz önünde bulundurularak Gökçeada yağış rejiminin, Akdeniz yağış rejiminin özelliklerini taşıdığı söylenebilir. Ancak tipik Akdeniz yağış rejiminde daha belirgin bir yaz kuraklığı söz konusudur. Gökçeada'da yaz yağış oranının biraz fazla oluşu Akdeniz rejiminden bir geçiş rejimine, Marmara yağış rejimine yönelmenin söz konusu olduğunu gösterir.

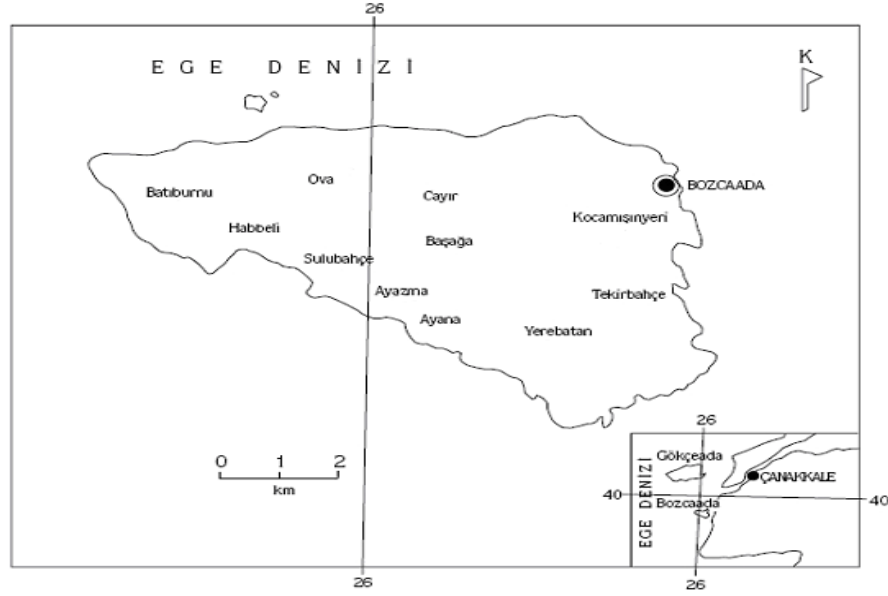

Şekil 5. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama yağış ve sıcaklık değerleri.

2.2. Bozcaada

2.2.1. Araştırma Alanının Tanımı

Bozcaada, $390^{\circ} 47' 07''$ - $390^{\circ} 56' 57''$ enlemleri ile $250^{\circ} 57' 45''$ - $260^{\circ} 05' 03''$ boylamları arasında, Ege Denizi'nin kuzeydoğusunda, Çanakkale Boğazı'nın güneybatısında yer alan $36,03 \text{ km}^2$ yüzölçümüne sahip bir adadır. Adanın çevresindeki diğer adalarla olan mesafelerine bakılacak olursa; Gökçeada'ya 29 deniz mili, batıdaki Limni (Lemnos) adasına 30 deniz mili, güneydeki Midilli (Lesbos) adasına 32 deniz mili uzaklıktadır. Bozcaada'nın etrafında büyüklü küçüklü birçok ada vardır. Ada doğu batı doğrultusunda 11 km, kuzey güney doğrultusunda ise 6,5 km genişliğe sahiptir (Bamyacı, 2006). Yüksek olmayan, oldukça basık bir ada görünümünde olan Bozcaada'nın en arızalı kısımları, adanın doğusunda yer alır. Ada üzerinde yükseklik doğudan batıya doğru azalır. Bazı kısımlarda güney-kuzey doğrultusunda da azalma görülür. Bu bakımdan Bozcaada'nın doğu kesimi tepelik bir görünüm arz ederken batı kesimi plato görünümündedir. Ada çok küçük olduğundan üzerinde daimi akışlı akarsu bulunmaz (Hocaoğlu, 1984). Mevcut akarsular kışları yağışla artan, yazın ise sıcaklığın etkisiyle kuruyan mevsimlik akarsulardır.

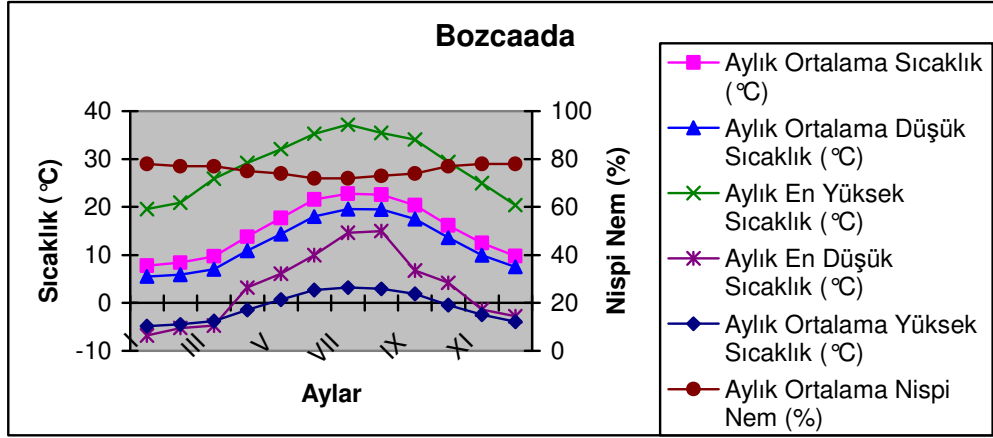
Şekil 6. Bozcaada'nın genel coğrafya özellikleri ve konumu.

2.2.2. Araştırma Alanının İklimi

Bozcaada üzerinde bulunduğu $39^{\circ}48'$ kuzey enleminden dolayı Subtropikal Akdeniz iklimi kuşağının kuzey sınırında yer almaktadır. Bu konumu dolayısı ile Bozcaada, Batı Rüzgarları'nın etki alanı içerisinde yer almaktadır. Batı rüzgarları sistemi, mevsimlik değişimlere bağlı olarak sıcaklık, nem, yağış, basınç ve rüzgar gibi iklim elemanlarının özelliklerini de ortaya koymaktadır (Koçman, 1983). Bozcaada yerleşim merkezinin denizden yüksekliğinin 10 metre olması, yüksek bir topografik yapıya sahip olmamasından dolayı denizel etkilerden önemli derecede etkilenir.

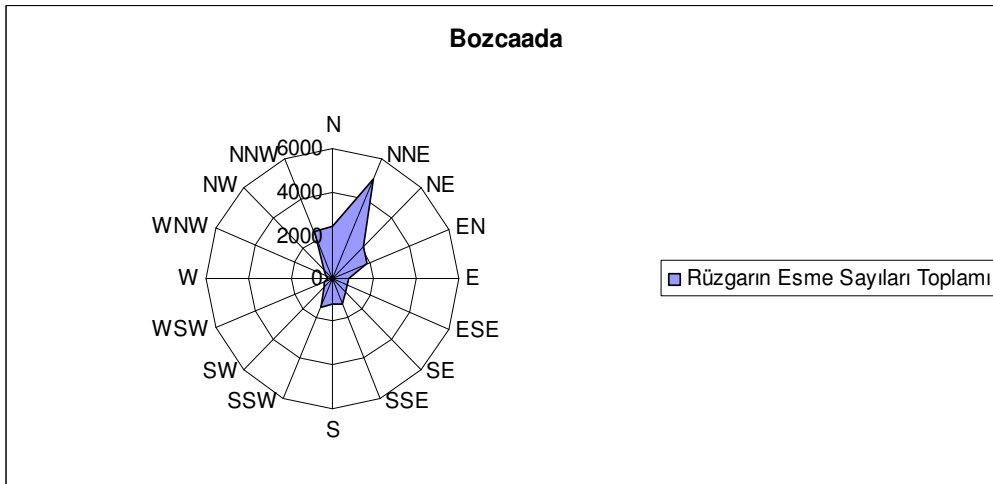
Ada üzerinde yaz ayları boyunca kuzey sektörlü rüzgarlar hakim olduğundan, yaz ayları boyunca gökyüzünün açık ve bulutlanmanın en az olduğu Temmuz ve Ağustos aylarında güneşlenme süresi uzundur. Kış aylarında ise bulutlanma fazla olduğundan güneşlenme süresi kısalmış ve gelen güneş ışınlarının eğik gelmesinden dolayı sıcaklık düşük değerlerdedir. Bozcaada üzerinde yer alan meteoroloji istasyonunun 1958 yılından beri yaptığı gözlem sonuçlarına göre adada yıllık sıcaklık ortalaması $15,3^{\circ}\text{C}$, en yüksek sıcaklık ortalaması $37,2^{\circ}\text{C}$ ve en düşük sıcaklık ortalaması $-6,8^{\circ}\text{C}$ 'dir.

Bozcaada'da yıllık ortalama nispi nem %75 olup kış aylarında yüksek, yaz aylarında düşük değerdedir.

Şekil 7. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait sıcaklıkların ve nispi nemin yıl içindeki dağılışı.

Bozcaada'da hakim rüzgar yönü kuzey sektörlü rüzgarlardır. Yıllık esme frekansı en yüksek olan sektör %61,1 ile kuzey sektördür. Frekansı en fazla olan ikinci sektör %33,3 ile doğu sektörü, %28 ile de üçüncü sektör güney sektördür. Bozcaada kış aylarında Akdeniz tali cephesi boyunca gelişen faaliyetlerin etkisi altında kaldığından ve bu cephenin atmosferik faaliyete bağlı olarak sık sık yer değiştirmesi sonucu istikrarsız bir hava görülmektedir. Bunun sonucu olarak güney sektörden de oldukça fazla rüzgar esmektedir (Hocaoğlu, 1984).

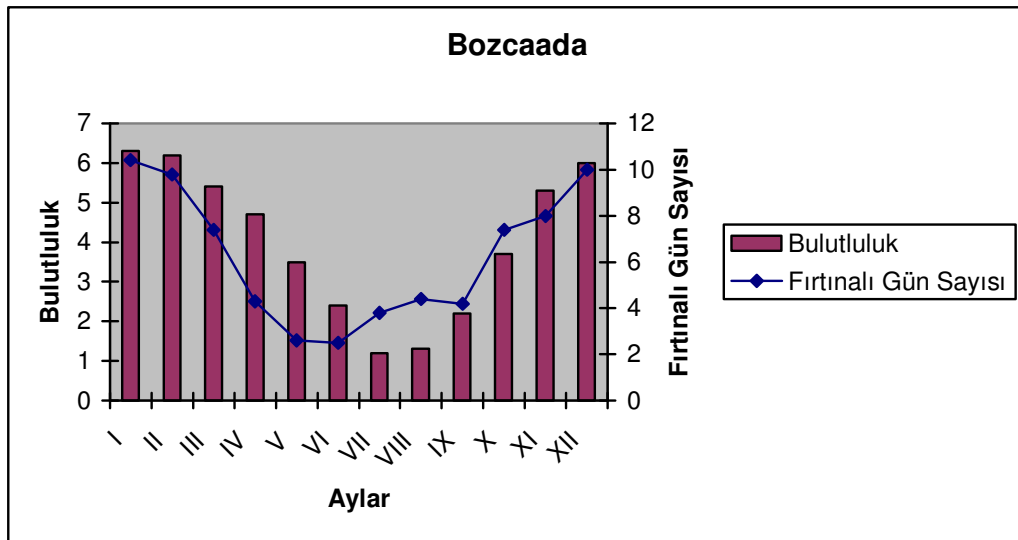

Şekil 8. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait yıllık ortalama rüzgar gülü ve hakim yönü.

Bozcaada, ortalama rüzgar hızı bakımından ele alındığında, yıllık ortalama hız 10,7 m/sn güney ile 7,2 m/sn kuzey yönü dikkat çekicidir. Temmuz ayında ise hiçbir yönden rüzgar hızı 7,0 m/sn değerini geçmemektedir. Rüzgar hızı en az olan ay Haziran iken en fazla olan ay ise Aralık ayıdır.

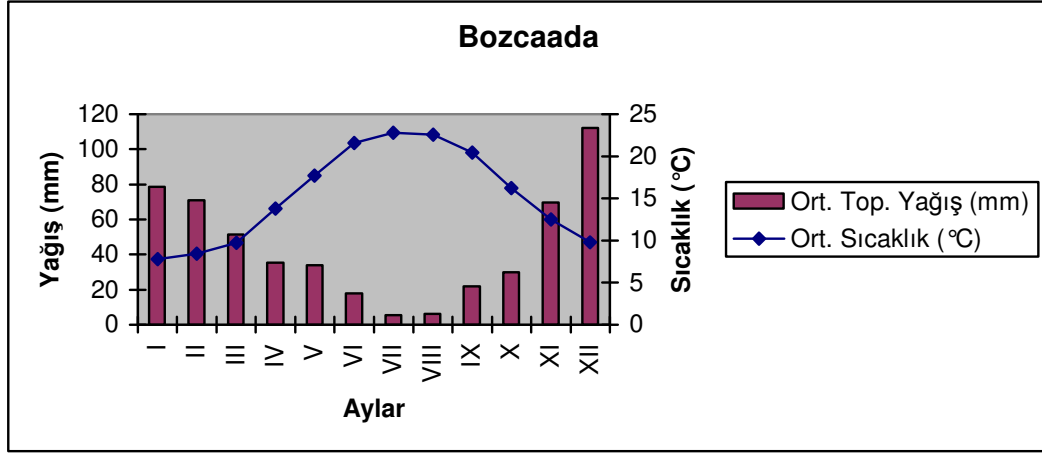
Bozcaada'da etkili olan, ortalama hızı 10,8-17,1 m/sn arasında olan rüzgarlı gün sayısı ortalama 86,2 gün, ortalama hızı 17,1 m/sn'den yüksek fırtınalı gün sayısı 34,5 gündür. Grafik'ten de anlaşılacağı gibi Aralık, Ocak ve Şubat aylarında kuzey sektörlü rüzgarların hakim olduğu dönemde, her bir ayın yaklaşık 10 günü fırtınalı gün olarak geçmektedir (Şekil 9). Yaz aylarına gelindiğinde ise fırtınalı gün sayılarında belirgin bir azalma görülür. Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında fırtınalı gün sayısı yok denecek kadar azdır.

Bozcaada'da yıllık ortalama bulutluluk tutarı 4,0'tür. Kış mevsiminde bulutluluk oranı genelde yüksek olup, yaz döneminde ise düşüktür. Havanın kararlı olması nedeniyle Temmuz ayında en düşük olan bulutluluk değeri 1,2'dir. Ocak ayında maksimum değere ulaşan bulutluluk tutarı 6,3'tür.

Şekil 9. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama fırtınalı gün sayıları bulutluluk tutarları.

Bozcaada'da 32 yıllık (1958-1990) ortalamalarına göre; yıllık yağış miktarı 534,2 mm olup yağışlar Aralık ayında en yüksek değere ulaşırken (112,0 mm), Ağustos ayında minimum değer (6,3 mm) olarak ölçülmüştür. Bu değerle ışığında Bozcaada'nın yağış rejimi tipik Akdeniz yağış rejimidir ve düzenli bir yağış rejimi değildir (Bamyacı, 2006)

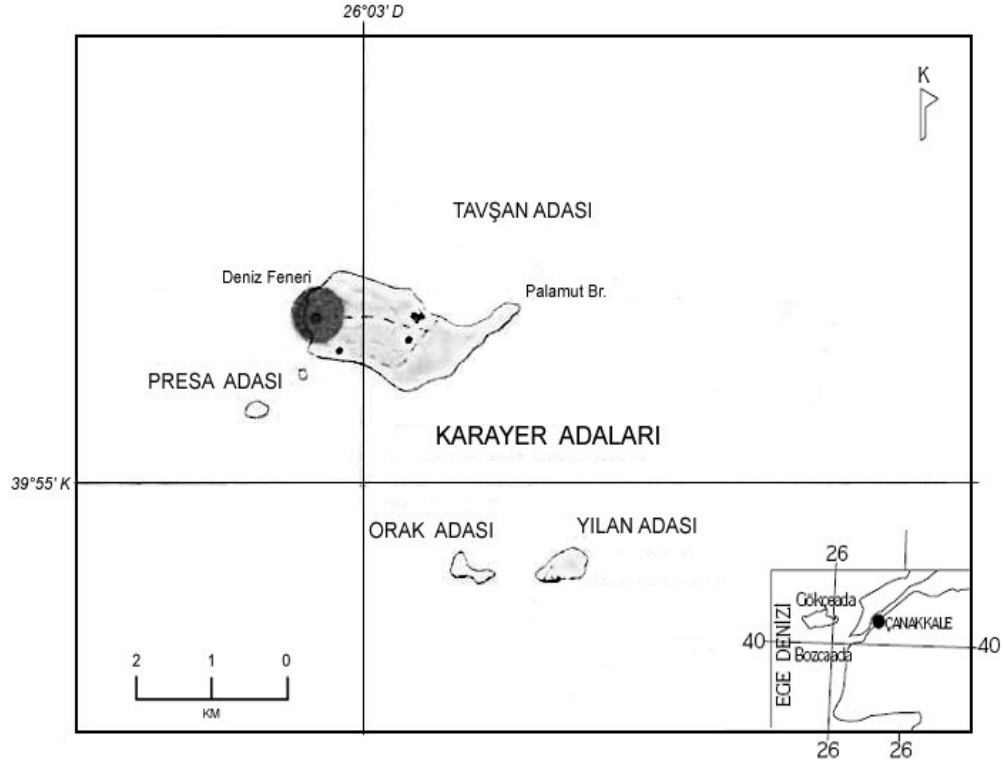
Şekil 10. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama yağış ve sıcaklık değerleri.

2.3. Karayer Adaları (Tavşan Adaları)

2.3.1. Araştırma Alanının Tanımı

Karayer adaları, Bozcaada'nın kuzeyinde, Biga yarımadasından yaklaşık 6 km uzaklıkta yer alan 4 küçük adacık olup, toplam 1 km²'lik bir alan kaplar. En büyüğü, en kuzeydeki Tavşan Adası olup, daha küçük olan diğer üç adacık ise, Presa, Orak ve Yılan adalarıdır. Üzerlerinde insan yaşamayan bu adalar düzlükler şeklindedir ve en yüksek yer Tavşan Adası'ndaki 42 m'lik tepedir (Ercan ve diğ., 1995). Tavşan Adası yaklaşık 2 km. uzunluğunda ve 600 m genişliğinde olup batı tarafı yüksek ve dik yamaçlıdır. Karayer Adaları arasında tatlısuyun bulunduğu tek adadır. Batısında, yüksek bir noktada deniz feneri vardır. Doğu tarafı ise karasal bir dil şeklinde daralmıştır. Güney ve kuzey taraflarında birer kayık iskelesi bulunmaktadır.

Şekil 11. Karayer Adaları'nın genel coğrafya özellikleri ve konumu.

Adalar topluluğunun güneyindeki iki küçük adanın doğu istikametinde olanı Yılan Adası'dır. Yaklaşık 400 m. uzunluğunda ve 200 m. genişliğindedir. Güney ve betü tarafı teras şeklinde dik duvarlıdır. Yılan Adası'nın yaklaşık 450 m. batısında güney kıyısı dik yamaçlı Orak Adası bulunur. Adalar topluluğunun en küçük adası Presa Adası'dır. Bu ada yüksekliği 20 m'yi geçmeyen alçak bir adadır. Presa Adası iki küçük adacıktan oluşmuş ve bu adacıklar 300 m. kaya bloklarıyla birbirine bağlanmışlardır (Garner ve Serez, 2006).

2.3.2. Araştırma Alanının İklim

Yapılan literatür taramaları ve araştırmalar sonucunda Karayer Adaları ile ilgili iklim verilerine rastlanmamıştır. Ancak coğrafi konumu dolayısı ile Bozcaada ile benzer iklimsel özelliklere sahip olduğu düşünülmektedir.

2.4. Araştırma Alanının Bitki Örtüsü (Genel)

Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları Akdeniz iklimi etkisi altında olduğundan bitki örtüsü, Akdeniz bitkilerinden oluşan bitki ve bitki birlikleri oluşturmakta ve flora bileşiminin büyük bir kısmını Fabaceae, Asteraceae, Poaceae gibi familyalara ait türler oluşturmaktadır. Genel olarak araştırma alanımız olan adalarda bitki örtüsü kıyıdañ itibaren kumul vejetasyon üyeleri, hafif yükseltilerde kayalık habitat bitkileri, çalı bitkileri, frigana (alçak boylu çalı bitkileri), maki (yüksek boylu çalı bitkileri) ve lokal olarak orman ağaçlarına rastlanmıştır. Yalnızca Karayer Adalarında ağaç ve çalı örneklerine rastlanmamış ve ada yüzeylelerinin *Ferula communis*, *Echium italicum*, *Matthiola tricupidata* gibi otsu bitkilerle kaplı olduğu gözlenmiştir. Bozcaada ve Gökçeada'nın kumul vejetasyon örnekleri incelendiğinde *Ammophila littoralis* ve *Caentaurea spinosa* taksonlarının yoğun olarak bulunduğu gözlenmiştir. Kayalık habitatlara doğru çıkıldığında frigana topluluğuna ait *Sarcopoterium spinosum*, *Satureja pisdica*, ve *Coridothymus capitatus* taksonlarının egemen oldukları izlenmiştir (Seçmen ve Leblebici, 1978). Orman ağacı olarak her iki adada *Pinus brutia* (Kızılçam), Gökçeada'da ise ilave olarak *Quercus coccifera* ve *Q. Pubescens* gibi meşe türlerinin bulunduğu izlenmiştir.

BÖLÜM 3

MATERYAL ve METOT

3.1. Materyal

Şubat 2006 – Şubat 2007 tarihleri arasında yapılan arazi çalışmaları, Çanakkale il sınırları içinde kalan Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları'nda gerçekleştirilmiştir. Kuş türlerinin belirlenmesinde, Ohyama 8x40 9° geniş açı dürbün ve Meade ETX70 model teleskop ile 24 mm okuler kombinasyonu kullanılmıştır. Gözlemlenen türlerin ve habitatların belgelenmesi için, Pretec DC 3 A30 ve Canon EOS 350D model dijital fotoğraf makineleri ile Sigma 70-300 APO DG Macro ve Canon 18-55 objektifler kullanılmıştır. Kuş türlerinin ses ile teşhisi için taşınabilir bir cd çalar ve hoparlörler ile içinde kuş seslerinin bulunduğu cd'ler (Roche, 1995) kullanılmış ve arazi çalışması sırasında duyulan ötüşler ile karşılaştırma yapılmıştır. Aynı ses ekipmanı ile mevsim ve biyotop özellikleri göz önüne alındığında, alanda bulunma olasılığı yüksek olup gözlemlenememiş türlerin sesleri çalınarak, ötüş ile yanıt vermeleri beklenmiş ve bu kuş türlerinin alanda bulunup bulunmadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.

3.2. Metot

Araştırma Şubat 2006 – Şubat 2007 tarihleri arasında arazi gözlemlerine çıkılarak yürütülmüştür. Araştırma alanındaki adaların habitat zenginliği göz önünde bulundurularak, adaların çeşitli bölgelerinde 46 arazi arazi çalışması yapılmıştır. Adalara ulaşımın zor olması, ulaşım saatlerinin gözlem saatlerine uygunluk göstermemesi nedeniyle, arazi çalışmaları 2 veya 3 günlük konaklama şeklinde gerçekleştirilmiştir. Arazi çalışmaları planlanırken, çadırda konaklamanın uygun olduğu günler tercih edilmiş böylece hem güneş doğmadan önce araştırma alanına ulaşım problemi ortadan kalkmış hem de geceleri aktif olan kuş türlerini gözlemlemek daha kolay olmuştur. Araştırma alanındaki adalardan Gökçeada ve Bozcaada'ya her ay mutlaka gidilip gözlem yapılmış, ulaşımın zor olduğu Karayer Adaları'na 2007 yılının kış mevsimi dışında her mevsim birer kez gidilerek arazi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Arazi çalışmaları planlanırken meteorolojik koşullar göz önüne alınmış ve daha sağlıklı verilere ulaşabilmek için, alçak bulutlar, güçlü rüzgarlar, yağış ve yüksek sıcaklıklar (Bibby ve diğ., 2000) gibi etmenlere dikkat edilmiştir. Böyle hava koşullarında araziye çıkılması tercih edilmemiş, daha çok sakin, güneşli ve yağışsız havalarda araziye çıkılmaya çalışılmıştır. Türlerin tespitine yönelik çalışmalara güneşin doğuşundan 30 dakika öncesinde başlanılmış ve ötüş, uçuş beslenme gibi etkinliklerin belirgin bir şekilde azaldığı öğlen saatlerine kadar devam edilmiştir. Aynı gün içerisinde bir arazi çalışması da gün batımı civarındaki saatlerde yürütülmüştür. Gözlem sırasında giyilen giysilerin ve şapkaların toprak renkleri ve yeşilin tonları olmasına dikkat edilmiştir.

Yapılan arazi çalışmalarında gözlem tekniği seçimi, habitatın niteliği ve hedef türler göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Su kuşları ve kıyı kuşlarının yoğun olarak bulunduğu Gökçeada Tuz Gölü ve çevresinde daha çok ve daha uzun süreli gözlemler gerçekleştirilmiştir. Bu alanda gözlemler, askeri bir panço ile kamuflaj altında ve teleskop ile nokta sayım metodu (Dobkin ve Rich, 1998) kullanılarak yapılmıştır. Bu metot, belirli bir noktaya yürümeyi ve genellikle o noktayı işaretlemeyi ve sonra da diğer bir noktaya ilerlemeden önce belirli bir süreyle (sıklıkla 5 ila 10 dakika arası) tüm kuşları kaydetmeyi içerir. Deniz üzerindeki kuşların tespit edilmesi için de aynı metot kullanılmıştır. Bu metodun; nerede yüründüğünü takip etmeye gerek kalmadan, tamamen kuşlar ve yaşam alanları üzerine yoğunlaşılması, fark edilen kuşların tanımlanması için daha fazla zamana sahip olmak, kamuflaj olmuş ve fark edilmesi zor şekilde hareket eden türleri tespit etme olasılığının yükselmesi, kuş varlığını yaşam alanı özellikleri ile ilişkilendirmenin kolaylaşması gibi avantajları vardır. Gözlemler sırasında kullanılan diğer bir yöntem ise doğrusal transekt üzerinde nokta sayımları metodudur. Bu metot, nokta sayım metodu ve doğrusal sayım metodunun birlikte kullanılması olarak açıklanabilir. Doğrusal transekt metodu, gözlemcinin sürekli yürümesini ve yürüdüğü parkurun her iki yanındaki gözlemlerini kaydetmesini kapsar. Bu metodun; alanın daha çok taranması ve daha çok kuş türü tespit edilmesi, aynı kuşun iki kez kaydedilmesi ihtimalinin daha az olması, daha hareketli, daha fark edilebilir ve kolayca açığa çıkan türler için uygun olması gibi avantajları vardır. Böylece hem nokta sayımları metodunun hem de doğrusal transekt metodunun (Bibby ve diğ., 1992) avantajlarından faydalanılmıştır.

Gözlem sonuçlarının kaydedilmesi için Doğal Hayatı Koruma Derneği'nin hazırladığı Kuşçunun Not Defteri adındaki arazi kayıt defteri kullanılmıştır. Bu deftere, gözlem sırasında, kuş türünün belirlenebilen görsel özellikleri (gaga büyüklüğü, şekli ve rengi, bacakların uzunluğu ve rengi, kanatların şekli, kuyruk uzunluğu, göz rengi, belirgin leke ve çizgilerin vücut üzerindeki yerleri vs.), uçuş ve davranışları, ötüşleri, birey sayıları, gelişim durumları, cinsiyeti, gözlemin hemen ardından ise genel habitat özellikleri (orman, sulak alan, ıslak çayır vs.), gözlem süresi, hava koşulları, gözlem tarihi ve saati kaydedilmiştir. Şekil 12'de çalışma sayfalarından bazıları örnek olarak gösterilmiştir. Ayrıca yerel halk, çiftçi ve avcılarla konuşulmuş ve edinilen bilgiler de bu deftere eklenmiştir. Arazi gözlemlerinden elde edilen kayıtlar ile tür listeleri oluşturulmuştur.

Araştırma alanında tespit edilen türlerin statüleri belirlenirken, tüm yıl gözlemlenen türler “yerli”, sadece yaz aylarında gözlemlenen türler “yaz göçmeni”, sadece kış aylarında gözlemlenen türler “kış göçmeni”, ilkbahar ve sonbahar göçleri sırasında gözlemlenen türler “transit” ve habitatlarını beslenmek amacı ile kısa süreli olarak terk eden türler için “besin ziyaretçisi” olarak sınıflandırılmışlardır.

Açık Gölyüzü 06:15 Etnoçarda		HAVA DURUMU	Batalılık didükesi 1
Liste No. 5		YER	
TARİH 22 Nisan 2006			
Tuz Gölü ve Çevresi			
kızıl gerdanlı dalgıç.....	yaz ördeği.....	bozdoğan.....	çamurcuğu.....
kara gerdanlı dalgıç.....	Macar ördeği.....	delicedoğan..... 1	kervançulluğu.....
küçük batagan..... 3	elmabaş patka.....	tepeli pelikan.....	kara kızılbaş.....
bahri.....	pasbaş patka.....	ada doğanı.....	kızılbaş.....
kızıl boyunlu batagan.....	tepeli patka.....	biyikli doğan.....	yeşilbaş..... 1
kara boyunlu batagan.....	karabaş patka.....	ulu doğan.....	yeşil didükün..... 15
yelekovan..... 220	kadife ördek.....	gökdoğan.....	orman didükünü.....
karabatak.....	alingöz.....	urkeklik.....	dere didükünü.....
tepeli karabatak.....	sızlabi.....	kinoli keklik..... 2+3	taşeviren.....
ak pelikan.....	tarakdis.....	turoç.....	kızıl denizdidükünü.....
balaban.....	büyük tarakdis.....	çilkeklik.....	büyük karabaş marı.....
küçük balaban.....	dikkuyruk.....	bıldırın.....	Akdeniz marısı..... 1500
gece balıkcı.....	arı şahini..... 1	suklavuzu.....	küçük marı..... 1
alaca balıkcı..... 1	kara çaylak.....	sozavuşu..... 2	karabaş marı..... 85
sığır balıkcı.....	ak kuyruklu kartal.....	sazhorozu.....	ince gagalı marı..... 5
küçük ak balıkcı..... 3	şakalli akbaba.....	sakarmekle..... 5	ada marfısı..... 1
büyük ak balıkcı.....	küçük akbaba.....	hırna.....	küçük gümüş marı.....
gri balıkcı.....	kızıl akbaba.....	mezgedek.....	kara sırtlı marı.....
erguvan balıkcı.....	kara akbaba.....	toy.....	Van Gölü marfısı.....
kara yeyek.....	yan kartalı..... 1	uzunbacak..... 12	gümüş marı..... 1500 + 500 + 600
leylak..... 2	sez delicesi.....	kılıçgaga.....	gülen sumru.....
çeltilci..... 2	gökçe delice.....	kocagöz.....	Plazar sumrusu.....
kaşıkça..... 2	çayır delicesi.....	bataklıklılangıcı.....	kara gagalı sumru..... 2+1
flamingo..... 2	çökürkusu.....	halkalı küçük cilbit..... 2	sumru..... 12
kugu..... 2	yoz atmaca.....	akça cilbit..... 1	küçük sumru.....
önüç kugu.....	sahin.....	büyük cilbit.....	biyikli sumru.....
sakaraca.....	kızıl şahin.....	altın yağmurdun.....	kara sumru.....
boz kaz..... 2	küçük orman kartalı.....	gümüş yağmurdun..... 5	ak kanallı sumru.....
angıl..... 2	büyük orman kartalı.....	mahmuzlu kuzkusu.....	bağırtaç.....
suva..... 2	şah kartal.....	kuzkusu.....	kaya güvercini.....
hiyu.....	kaya kartalı.....	büyük kumkusu..... 15	gökçe güvercin.....
boz ördek.....	küçük kartal.....	ak kumkusu..... 15	tahtalı.....
çamurcun.....	topançalı.....	küçük kumkusu..... 25	kumru.....
yeşilbaş.....	balık kartalı.....	kara kanallı kumkusu..... 3	üveyik..... 2
kılıkyruk.....	küçük kerkenez.....	dögüskenus..... 1	küçük kumru.....
çiknikin..... 12	kerkenez..... 1	suçulluğu.....	yeşil papagan.....
kaşıkgaga.....	aladoğan.....	çulluk.....	tepeli guguk.....
			guguk.....
25		KRİL Kumkusu 1	26 Boyozk. 7
peçeli baykuş.....	san kuyruksallayan.....	küçük ak gerdanlı ötlegen.....	alaşgırık.....
ishakkusu..... 1	san başlı kuyruksallayan.....	ak gerdanlı ötlegen.....	serçe..... 23
puhu.....	dağ kuyruksallayan.....	boz ötlegen.....	sığır serçesi..... 10
kukumav..... 1	ak kuyruksallayan.....	kara başlı ötlegen.....	oğaç serçesi.....
alaca baykuş.....	arapbülbulü.....	orman söğütbülbulü.....	kaya serçesi.....
kulaklı orman baykuşu.....	derekusu.....	çivgin.....	kar serçesi.....
kir baykuşu.....	çalkusu.....	söğütbülbulü..... 3	ispinoz..... 1
korbanaladatan.....	dağbülbulü.....	çalkusu.....	dağ ispinozu.....
ebabil.....	büyük dağbülbulü.....	şermeli çalkusu.....	kara iskele.....
ak kanallı sağan.....	çalı bülbulü.....	banekli sinekkapan.....	küçük iskele..... 3
izmir yalıçapkını.....	kızılgerdan.....	küçük sinekkapan.....	florya.....
yalıçapkını.....	bülbulü.....	alaca sinekkapan.....	saka.....
alaca yalıçapkını.....	taş bülbulü.....	halkalı sinekkapan.....	kara başlı iskele..... 48
ankusu..... 3+2	kara kızılkuşuk.....	kara sinekkapan.....	ketenkuşu..... 13
gökkuzgun.....	kızılkuşuk.....	biyikli baştankara.....	çaprazgaga.....
ibibik.....	çayır taşkusu..... 1	uzun kuyruklu baştankara.....	alamecek.....
boyunceviren..... 1	taşkusu.....	kayın baştankarası.....	çütre.....
küçük yeşil oğaçkakan.....	boz kuyrukkakan.....	ak yanaklı baştankara.....	sakrak.....
yeşil oğaçkakan.....	kuyrukkakan.....	çam baştankarası.....	kocabaş..... 1
kara oğaçkakan.....	oalaca kuyrukkakan.....	mavi baştankara.....	sanı kirazkuşu.....
orman alaca oğaçkakanı.....	kara kulaklı kuyrukkakan.....	büyük baştankara.....	kaya kirazkuşu.....
alaca oğaçkakan.....	ak sırtlı kuyrukkakan.....	küçük sıvacıkuşu.....	boz kirazkuşu.....
ortanca oğaçkakan.....	taşkuzulu.....	kirazkuşu..... 2	kirazkuşu.....
ak sırtlı oğaçkakan.....	gökardıç.....	kaya sıvacıkuşu.....	kızıl kirazkuşu.....
küçük oğaçkakan.....	boğmalı ardıç.....	duvar hırmaşıkkuşu.....	bataklık kirazkuşu..... 12
boğmalı toygar.....	karatavuk.....	orman hırmaşıkkuşu.....	kara başlı kirazkuşu..... 3
küçük boğmalı toygar.....	tarla ardıç.....	balçhe hırmaşıkkuşu.....	tarla kirazkuşu.....
bazkar toygarı.....	öter ardıç.....	çulhalu.....	
çorak toygar.....	kızıl ardıç.....	sanasma.....	
tepeli toygar.....	ökses ardıç.....	kızıl sırtlı örümcekkusu.....	
orman toygarı..... 4	kamis bülbulü.....	kara alınlı örümcekkusu.....	
tarlakusu.....	dik kuyruklu ötlegen.....	büyük örümcekkusu.....	
kulaklı toygar.....	çekiğe kamışçını.....	kızıl başlı örümcekkusu..... 1	
kum kılangoçı.....	biyikli kamışçını.....	maskeli örümcekkusu.....	
kaya kılangoçı..... 3	kındıra kamışçını.....	alokarga.....	
kızıl kılangoçı.....	çalı kamışçını.....	sakağan.....	
ev kılangoçı..... 3	saz bülbulü.....	sanı gagalı dağkargası.....	
kir incirkusu..... 1	büyük kamışçını.....	kızıl gagalı dağkargası.....	
oğaç incirkusu..... 16	ak mukallit.....	küçük karga.....	
çayır incirkusu.....	maskeli ötlegen.....	ekin kargası.....	
kızıl gerdanlı incirkusu.....	kara boğazlı ötlegen.....	leş kargası.....	
dağ incirkusu.....	ak gözülü ötlegen.....	kuzgun..... 40 + 54	
	çizgili ötlegen.....	sigirik.....	
27			28
			11:32

Şekil 12. Kuşçunun Not Defteri'nin çalışmaya temel alınan sayfalarından örnek.

BÖLÜM 4

BULGULAR

4.1. Araştırma Alanında Tespit Edilen Türler

Bu çalışmada Çanakkale ili sınırları içinde bulunan Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları ve çevresinde, Şubat 2006 – Mart 2007 gerçekleştirilen 46 arazi çalışmasında; 15 Ordo'dan, 43 Familya'ya ait toplam 143 kuş türü tespit edilmiştir. Bu türlerin, Latince, Türkçe ve İngilizce isimleriyle risk durumları ve koruma statüleri Tablo 1'de topluca verilmiştir.

Tablo 1. Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları'nda tespit edilen kuş türleri, risk durumları ve koruma statüleri.

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
1	<i>Gavia arctica</i>	Kara Gerdanlı Dalgıç	Black-Throated Diver & Loon	LC	EK2	AN1
2	<i>Podiceps cristatus</i>	Bahri	Great Crested Grebe	LC	EK3	
3	<i>Podiceps nigricollis</i>	Kara Boyunlu Batağan	Black-Necked Grebe	LC	EK2	
4	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Küçük Batağan	Little Grebe	LC	EK3	
5	<i>Calonectris diomedea</i>	Boz Yelkovan	Cory's Shearwater	LC	EK3	AN1
6	<i>Puffinus yelkouan</i>	Yelkovan	Yelkouan Shearwater	LC	EK2	AN1
7	<i>Pelecanus crispus</i>	Tepeli Pelikan	Dalmatian Pelican	VU	EK2	AN1
8	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Karabatak	Cormorant	LC	EK3	
9	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Tepeli Karabatak	Shag	LC	EK2	
10	<i>Ardeola ralloides</i>	Alaca Balıkçıl	Squacco Heron	LC	EK2	AN1
11	<i>Egretta garzetta</i>	Küçük Ak Balıkçıl	Little Egret	LC	EK2	AN1
12	<i>Casmerodius albus</i>	Büyük Ak Balıkçıl	Great White Egret	LC	EK2	AN1
13	<i>Ardea cinerea</i>	Gri Balıkçıl	Grey Heron	LC	EK3	
14	<i>Platalea leucorodia</i>	Kaşıkçı	Spoonbill	LC	EK2	
15	<i>Plegadis falcinellus</i>	Çeltikçi	Glossy Ibis	LC	EK2	
16	<i>Ciconia ciconia</i>	Leylek	White Stork	LC	EK2	AN1
17	<i>Phoenicopterus ruber</i>	Flamingo	Greater Flamingo	LC	EK2	AN1
18	<i>Cygnus olor</i>	Kuğu	Mute Swan	LC	EK3	AN2/2
19	<i>Tadorna tadorna</i>	Suna	Shelduck	LC	EK2	
20	<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt	Ruddy Shelduck	LC	EK2	AN1

Tablo 1'in devamı

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
21	<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş	Mallard	LC	EK3	AN2/1
22	<i>Anas querquedula</i>	Çıkrıkçın	Garganey	LC	EK3	AN2/1
23	<i>Aythya fuligula</i>	Tepeli Patka	Tufted Duck	LC	EK3	AN2/1
24	<i>Aythya ferina</i>	Elmabaş Patka	Pochard	LC	EK3	AN2/1
25	<i>Mergus serrator</i>	Tarakdiş	Red-Breasted Merganser	LC	EK3	AN2/2
26	<i>Circaetus gallicus</i>	Yılan Kartalı	Short-Toed Eagle	LC	EK2	AN1
27	<i>Accipiter nisus</i>	Atmaca	Sparrowhawk	LC	EK2	
28	<i>Buteo buteo</i>	Şahin	Buzzard	LC	EK2	
29	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	Long-Legged Buzzard	LC	EK2	AN1
30	<i>Pernis apivorus</i>	Arı Şahini	Honey Buzzard	LC	EK2	AN1
31	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	Kestrel	LC	EK2	
32	<i>Falco vespertinus</i>	Ala Doğan	Red-Footed Falcon	NT	EK2	AN1
33	<i>Falco subbuteo</i>	Delice Doğan	Hobby	LC	EK2	
34	<i>Falco eleonora</i>	Ada Doğanı	Eleonora's Falcon	LC	EK2	AN1
35	<i>Falco peregrinus</i>	Gök Doğan	Peregrine	LC	EK2	AN1
36	<i>Alectoris chukar</i>	Kımalı Keklik	Chukar	LC	EK3	
37	<i>Gallinula chloropus</i>	Sutavuşu	Moorhen	LC	EK3	AN2/2
38	<i>Fulica atra</i>	Sakarmeke	Coot	LC	EK3	AN2/1
39	<i>Haematopus ostralegus</i>	Poyrazkuşu	Oystercatcher	LC	EK2	AN2/2
40	<i>Himantopus himantopus</i>	Uzunbacak	Black-Winged Stilt	LC	EK2	AN1
41	<i>Burhinus oedicephalus</i>	Kocagöz	Stone Curlew	LC	EK2	AN1

Tablo 1'in devamı

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
42	<i>Charadrius dubius</i>	Halkalı Küçük Cılibit	Little Ringed Plover	LC	EK2	
43	<i>Charadrius hiaticula</i>	Halkalı Cılibit	Ringed Plover	LC	EK2	
44	<i>Charadrius alexandrinus</i>	Akça Cılibit	Kentish Plover	LC	EK2	AN1
45	<i>Pluvialis squatarola</i>	Gümüş Yağmurcun	Grey Plover	LC	EK3	AN2/2
46	<i>Calidris alba</i>	Ak Kumkuşu	Sanderling	LC	EK2	
47	<i>Calidris minuta</i>	Küçük Kumkuşu	Little Stint	LC	EK2	
48	<i>Calidris ferruginea</i>	Kızıl Kumkuşu	Curlew Sandpiper	LC	EK2	
49	<i>Calidris alpina</i>	Kara Karınlı Kumkuşu	Dunlin	LC	EK2	
50	<i>Philomachus pugnax</i>	Döğüşkenkuş	Ruff	LC	EK3	AN2/2
51	<i>Limosa limosa</i>	Çamurçullğu	Black-Tailed Godwit	NT	EK3	AN2/2
52	<i>Tringa totanus</i>	Kızılback	Redshank	LC	EK3	AN2/2
53	<i>Tringa stagnatilis</i>	Bataklık Düdükçünü	Marsh Sandpiper	LC	EK2	
54	<i>Tringa nebularia</i>	Yeşilback	Greenshank	LC	EK3	AN2/2
55	<i>Tringa glareola</i>	Orman Düdükçünü	Wood Sandpiper	LC	EK2	AN1
56	<i>Larus melanocephalus</i>	Akdeniz Martısı	Mediterranean Gull	LC	EK2	AN1
57	<i>Larus minutus</i>	Küçük Martı	Little Gull	LC	EK2	AN1
58	<i>Larus ridibundus</i>	Karabaş Martı	Black-Headed Gull	LC	EK3	AN2/2
59	<i>Larus genei</i>	İnce Gagalı Martı	Slender-Billed Gull	LC	EK2	AN1
60	<i>Larus audouinii</i>	Ada Martısı	Audouin's Gull	NT	EK2	AN1
61	<i>Larus cachinnans</i>	Gümüş Martı	Yellow-Legged Gull	LC	EK3	AN2/2

Tablo 1'in devamı

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
62	<i>Sterna sandvicensis</i>	Kara Gagalı Sumru	Sandwich Tern	LC	EK2	AN1
63	<i>Sterna hirundo</i>	Sumru	Common Tern	LC	EK2	AN1
64	<i>Columba livia</i>	Kaya Güvercini	Rock Dove	LC	EK3	AN2/1
65	<i>Streptopelia decaocto</i>	Kumru	Collared Dove	LC	EK3	AN2/2
66	<i>Streptopelia turtur</i>	Üveyik	Turtle Dove	LC	EK3	AN2/2
67	<i>Otus scops</i>	İshakkuşu	Scops Owl	LC	EK2	
68	<i>Athene noctua</i>	Kukumav	Little Owl	LC	EK2	
69	<i>Alcedo atthis</i>	Yalıçapkını	Kingfisher	LC	EK2	AN1
70	<i>Merops apiaster</i>	Arikuşu	Bee-Eater	LC	EK2	
71	<i>Upupa epops</i>	İbibik	Eurasian Hoopoe	LC	EK2	
72	<i>Jynx torquilla</i>	Boyunçeviren	Wryneck	LC	EK2	
73	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Alaca Ağaçkakan	Syrian Woodpecker	LC	EK2	AN1
74	<i>Melanocorypha calandra</i>	Boğmaklı Toygar	Calandra Lark	LC	EK2	AN1
75	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Bozkır Toygarı	Short-Toed Lark	LC	EK2	AN1
76	<i>Galerida cristata</i>	Tepeli Toygar	Crested Lark	LC	EK3	
77	<i>Lullula arborea</i>	Orman Toygarı	Woodlark	LC	EK3	AN1
78	<i>Alauda arvensis</i>	Tarlakuşu	Skylark	LC	EK3	AN2/2
79	<i>Riparia riparia</i>	Kum Kırlangıcı	Sand Martin	LC	EK2	
80	<i>Hirundo rustica</i>	Kırlangıç	Swallow	LC	EK2	
81	<i>Hirundo daurica</i>	Kızıl Kırlangıç	Red-Rumped Swallow	LC	EK2	

Tablo 1'in devamı

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
82	<i>Delichon urbica</i>	Ev Kırlangıcı	House Martin	LC	EK2	
83	<i>Anthus campestris</i>	Kır İncirkuşu	Tawny Pipit	LC	EK2	AN1
84	<i>Anthus pratensis</i>	Çayır İncirkuşu	Meadow Pipit	LC	EK2	
85	<i>Motacilla flava</i>	Sarı Kuyruksallayan	Yellow Wagtail	LC	EK2	
86	<i>Motacilla cinerea</i>	Dağ Kuyruksallayanı	Grey Wagtail	LC	EK2	
87	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Çitkuşu	Wren	LC	EK2	
88	<i>Prunella modularis</i>	Dağbülbülü	Dunnock	LC	EK2	
89	<i>Erithacus rubecula</i>	Kızılgerdan	Robin	LC	EK2	
90	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Bülbül	Nightingale	LC	EK2	
91	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kara Kızılkuyruk	Black Redstart	LC	EK2	
92	<i>Saxicola rubetra</i>	Çayır Taşkuşu	Whinchat	LC	EK2	
93	<i>Saxicola torquata</i>	Taşkuşu	Stonechat	LC	EK2	
94	<i>Oenanthe isabellina</i>	Boz Kuyrukkakan	Isabellina Wheatear	LC	EK2	
95	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyrukkakan	Northern Wheatear	LC	EK2	
96	<i>Oenanthe hispanica</i>	Kara Kulaklı Kuyrukkakan	Black-Eared Wheatear	LC	EK2	
97	<i>Monticola solitarius</i>	Gökardıç	Blue Rock Thrush	LC	EK2	
98	<i>Turdus merula</i>	Karatavuk	Blackbird	LC	EK3	AN2/2
99	<i>Turdus pilaris</i>	Tarla Ardicı	Fieldfare	LC	EK3	AN2/2
100	<i>Turdus philomelos</i>	Öter Ardıç	Song Thrush	LC	EK3	AN2/2
101	<i>Cettia cetti</i>	Kamış Bülbülü	Cetti's Warbler	LC	EK3	
102	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Büyük Kamışçın	Great Reed Warbler	LC	EK2	

Tablo 1'in devamı

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
103	<i>Hippolais pallida</i>	Ak Mukallit	Olivaceous Warbler	LC	EK2	
104	<i>Sylvia cantillans</i>	Bıyıklı Ötleğen	Subalpine Warbler	LC	EK2	
105	<i>Sylvia melanocephala</i>	Maskeli Ötleğen	Sardinian Warbler	LC	EK2	
106	<i>Sylvia hortensis</i>	Ak Gözlü Ötleğen	Orphean Warbler	LC	EK2	
107	<i>Sylvia curruca</i>	Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen	Lesser Whitethroat	LC	EK2	
108	<i>Sylvia communis</i>	Ak Gerdanlı Ötleğen	Whitethroat	LC	EK2	
109	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kara Başlı Ötleğen	Blackcap	LC	EK2	
110	<i>Phylloscopus collybita</i>	Çıvgın	Chiffchaff	LC	EK2	
111	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğütbülbulü	Willow Warbler	LC	EK2	
112	<i>Muscicapa striata</i>	Benekli Sinekkapan	Spotted Flycatcher	LC	EK2	
113	<i>Ficedula albicollis</i>	Halkalı Sinekkapan	Collared Flycatcher	LC	EK2	AN1
114	<i>Parus cyaneus</i>	Mavi Baştankara	Blue Tit	LC	EK2	
115	<i>Parus major</i>	Büyük Baştankara	Great Tit	LC	EK2	
116	<i>Sitta neumayer</i>	Kaya Sivacısı	Rock Nuthatch	LC	EK2	
117	<i>Lanius collurio</i>	Kızıl Sırtlı Örümcekuşu	Red-Backed Shrike	LC	EK2	AN1
118	<i>Lanius minor</i>	Kara Alınlı Örümcekuşu	Lesser Grey Shrike	LC	EK2	AN1
119	<i>Lanius senator</i>	Kızıl Başlı Örümcekuşu	Woodchat Shrike	LC	EK2	
120	<i>Lanius nubicus</i>	Maskeli Örümcekuşu	Masked Shrike	LC	EK2	AN1
121	<i>Garrulus glandarius</i>	Alakarga	Jay	LC	----	AN2/2
122	<i>Pica pica</i>	Saksağan	Magpie	LC	----	AN2/2

Tablo 1'in devamı

No	Bilimsel İsmi	Türkçe İsmi	İngilizce İsmi	IUCN	BERN	EUB
123	<i>Corvus monedula</i>	Küçük Karga	Jackdaw	LC	----	AN2/2
124	<i>Corvus corone corone</i>	Kara Leş Kargası	Carrion Crow	LC	----	
125	<i>Corvus corone pallescens</i>	Leş Kargası	Hooded Crow	LC	----	
126	<i>Corvus corax</i>	Kuzgun	Raven	LC	EK3	
127	<i>Sturnus vulgaris</i>	Sığırcık	Starling	LC	----	AN2/2
128	<i>Passer domesticus</i>	Serçe	House Sparrow	LC	----	
129	<i>Passer hispaniolensis</i>	Söğüt Serçesi	Spanish Sparrow	LC	EK3	
130	<i>Passer montanus</i>	Ağaç Serçesi	Tree Sparrow	LC	EK3	
131	<i>Fringilla coelebs</i>	İspinoz	Chaffinch	LC	EK3	
132	<i>Serinus serinus</i>	Küçük İskete	Serin	LC	EK2	
133	<i>Carduelis chloris</i>	Florya	Greenfinch	LC	EK2	
134	<i>Carduelis carduelis</i>	Saka	Goldfinch	LC	EK2	
135	<i>Carduelis spinus</i>	Karabaşlı İskete	Siskin	LC	EK2	
136	<i>Acanthis cannabina</i>	Ketenkuşu	Linnet	LC	EK2	
137	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Kocabaş	Hawfinch	LC	EK3	
138	<i>Emberiza cirlus</i>	Bahçe Çintesi	Cirl Bunting	LC	EK2	
139	<i>Emberiza hortulana</i>	Kirazkuşu	Ortolan	LC	EK3	AN1
140	<i>Emberiza caesia</i>	Kızıl Kirazkuşu	Cretzschmar's Bunting	LC	EK2	AN1
141	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Bataklık Çintesi	Reed Bunting	LC	EK2	
142	<i>Emberiza melanocephala</i>	Kara Başlı Çinte	Black-Headed Bunting	LC	EK3	
143	<i>Miliaria calandra</i>	Tarla Çintesi	Corn Bunting	LC	EK3	

Kısaltmalar:

IUCN Kriterleri: VU: Vulnerable (Tehlikeye Açık), NT: Near Threatened (Tehdit Seviyesine Yakın), LC: Least Concern (En Düşük Tehdit)

Bern Sözleşmesi (BERN): ANNEX 2 “STRICTLY PROTECTED FAUNA SPECIES” (EK2 “KESİNLİKLE KORUNAN FAUNA TÜRLERİ”)
ANNEX 3 “PROTECTED FAUNA SPECIES” (EK3 “KORUNAN FAUNA TÜRLERİ”)

European Union Bird Species Directive (1979) – Avrupa Birliği Kuş Direktifi (EUB): ANNEX 1 (AN1’de Listelenen Türler Özel Koruma Altındadır)
ANNEX 2/1 (AN2/1’de Listelenen Türler Uygulanacak Kanunlar

Çerçevesinde Avlanabilir)

ANNEX 2/2 (AN2/2’de Listelenen Türler Yalnızca Üye Ülkelerde ve

Belirtilen Zamanlarda Avlanabilir)

Tespit edilen türlerin dahil olduğu familyalar ve gözlemlendikleri araştırma alanlarına göre dağılımı Tablo 2’de toplu olarak verilmiştir.

Tablo 2. Tespit edilen türlerin dahil oldukları familyalar ve araştırma alanlarına göre dağılımı.

Familya	Türler	Araştırma Alanı		
		Gökçeada	Bozcaada	Karayar Adaları
Gaviidae	<i>Gavia arctica</i>	+	+	
Podicipedidae	<i>Podiceps cristatus</i>	+	+	+
	<i>Podiceps nigricollis</i>	+	+	+
	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	+		
Procellariidae	<i>Colanectris diomedea</i>	+	+	
	<i>Puffinus yelkouan</i>	+	+	+
Pelecanidae	<i>Pelecanus crispus</i>	+		
Phalacrocoracidae	<i>Phalacrocorax carbo</i>	+	+	+
	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	+	+	+
Ardeidae	<i>Ardeola ralloides</i>	+		
	<i>Egretta garzetta</i>	+		+
	<i>Casmerodius albus</i>	+		
	<i>Ardea cinerea</i>	+	+	
Thereskionithidae	<i>Platalea leucorodia</i>	+		
	<i>Plegadis falcinellus</i>	+		
Ciconiidae	<i>Ciconia ciconia</i>	+	+	
Phoenicopteridae	<i>Phoenicopterus ruber</i>	+		
Anatidae	<i>Cygnus olor</i>	+		
	<i>Tadorna tadorna</i>	+		
	<i>Tadorna ferruginea</i>	+	+	+
	<i>Anas platyrhynchos</i>	+		
	<i>Anas querquedula</i>	+		
	<i>Aythya fuligula</i>	+	+	
	<i>Aythya ferina</i>	+	+	+
	<i>Mergus serrator</i>	+		
Accipitridae	<i>Circaetus gallicus</i>	+	+	
	<i>Accipiter nisus</i>	+	+	
	<i>Buteo buteo</i>	+	+	
	<i>Buteo rufinus</i>	+		
	<i>Pernis apivorus</i>	+		
Falconidae	<i>Falco tinnuculus</i>	+	+	+
	<i>Falco vespertinus</i>	+	+	+
	<i>Falco subbuteo</i>	+	+	
	<i>Falco eleonora</i>	+		
	<i>Falco peregrinus</i>	+	+	
Phasianidae	<i>Alectoris chukar</i>	+	+	

Tablo 2'nin devamı

Familya	Türler	Araştırma Alanı		
		Gökçeada	Bozcaada	Karayer Adaları
Rallidae	<i>Gallinula chloropus</i>	+		
	<i>Fulica atra</i>	+	+	+
Haematopodidae	<i>Haematopus ostralegus</i>	+		
Recurvirostridae	<i>Himantopus himantopus</i>	+		
Burhinidae	<i>Burhinus oedicnemus</i>	+	+	+
Charadriidae	<i>Charadrius dubius</i>	+	+	
	<i>Charadrius hiaticula</i>	+		
	<i>Charadrius alexandrinus</i>	+		
	<i>Pluvialis squatarola</i>	+	+	
Scolopacidae	<i>Calidris alba</i>	+		
	<i>Calidris minuta</i>	+		
	<i>Calidris ferruginea</i>	+		
	<i>Calidris alpina</i>	+	+	
	<i>Philomachus pugnax</i>	+		
	<i>Limosa limosa</i>	+	+	
	<i>Tringa totanus</i>	+		
	<i>Tringa stagnatilis</i>	+		
	<i>Tringa nebularia</i>	+		
	<i>Tringa glareola</i>	+		
Laridae	<i>Larus melanocephalus</i>	+	+	+
	<i>Larus minutus</i>	+	+	
	<i>Larus ridibundus</i>	+	+	+
	<i>Larus genei</i>	+	+	
	<i>Larus audouinii</i>	+		+
	<i>Larus cachinnans</i>	+	+	+
Sternidae	<i>Sterna sandvicensis</i>	+	+	+
	<i>Sterna hirundo</i>	+	+	+
Columbidae	<i>Columba livia</i>	+	+	+
	<i>Streptopelia decaocto</i>	+	+	
	<i>Streptopelia turtur</i>	+	+	+
Stirigidae	<i>Otus scops</i>	+	+	
	<i>Athene noctua</i>	+	+	
Alcedinidae	<i>Alcedo atthis</i>	+	+	
Meropidae	<i>Merops apiaster</i>	+	+	+
Upupidae	<i>Upupa epops</i>	+	+	+
Picidae	<i>Jnnx torquilla</i>	+	+	
	<i>Dendrocopos syriacus</i>	+	+	
Alaudidae	<i>Melanocorypha calandra</i>	+	+	+
	<i>Calandrella brachydactyla</i>	+		+
	<i>Galerida cristata</i>	+	+	
	<i>Lullula arborea</i>	+		+
	<i>Alauda arvensis</i>	+	+	

Tablo 2'nin devamı

Familya	Türler	Araştırma Alanı		
		Gökçeada	Bozcaada	Karayer Adaları
Hirundinidae	<i>Riparia riparia</i>	+		
	<i>Hirundo rustica</i>	+	+	+
	<i>Hirundo daurica</i>	+	+	
	<i>Delichon urbica</i>	+	+	
Motacillidae Motacillidae	<i>Anthus campestris</i>	+	+	+
	<i>Anthus pratensis</i>	+	+	
	<i>Motacilla flava</i>	+	+	+
	<i>Motacilla cinerea</i>	+	+	
	<i>Motacilla alba</i>	+	+	+
Troglodytidae	<i>Troglodytes troglodytes</i>	+	+	
Prunellidae	<i>Prunella modularis</i>	+	+	
Turdidae	<i>Erithacus rubecula</i>	+	+	
	<i>Luscinia megarhynchos</i>	+	+	
	<i>Phoenicurus ochruros</i>	+	+	+
	<i>Saxicola rubetra</i>	+	+	
Turdidae	<i>Saxicola torquata</i>	+	+	+
	<i>Oenanthe isabellina</i>	+	+	
	<i>Oenanthe oenanthe</i>	+	+	+
	<i>Oenanthe hispanica</i>	+	+	
	<i>Monticola solitarius</i>	+	+	
	<i>Turdus merula</i>	+	+	
	<i>Turdus pilaris</i>	+	+	
	<i>Turdus philomelos</i>	+	+	
Sylviidae	<i>Cettia cetti</i>	+		
	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	+		
	<i>Hippolais pallida</i>	+	+	
	<i>Sylvia cantillans</i>	+	+	
	<i>Sylvia melanocephala</i>	+	+	
	<i>Sylvia hortensis</i>	+	+	
	<i>Sylvia curruca</i>	+	+	
	<i>Sylvia communis</i>	+	+	
	<i>Sylvia atricapilla</i>	+	+	
	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	+	
	<i>Phylloscopus trochilus</i>	+	+	
	Muscicapidae	<i>Muscicapa striata</i>	+	+
<i>Ficedula albicollis</i>		+		
Paridae	<i>Parus caeruleus</i>	+	+	
	<i>Parus major</i>	+	+	
Sittidae	<i>Sitta neumayer</i>	+		
Laniidae	<i>Lanius collurio</i>	+	+	
	<i>Lanius minor</i>	+	+	
	<i>Lanius senator</i>	+	+	

Tablo 2'nin devamı

Familya	Türler	Araştırma Alanı		
		Gökçeada	Bozcaada	Karayyer Adaları
Laniidae	<i>Lanius nubicus</i>	+	+	
Corvidae	<i>Garrulus glandarius</i>	+	+	
	<i>Pica pica</i>	+	+	
	<i>Corvus monedula</i>	+	+	+
	<i>Corvus corone</i>	+	+	+
	<i>Corvus corax</i>	+	+	
Sturnidae	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	+	
Passeridae	<i>Passer domesticus</i>	+	+	
	<i>Passer hispaniolensis</i>	+	+	
	<i>Passer montanus</i>	+		
Fringillidae	<i>Fringilla coelebs</i>	+	+	
	<i>Serinus serinus</i>	+	+	
	<i>Carduelis chloris</i>	+	+	
	<i>Carduelis carduelis</i>	+	+	+
	<i>Carduelis spinus</i>	+	+	
	<i>Carduelis cannabina</i>	+	+	
	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	+		
Emberizidae	<i>Emberiza cirrus</i>	+	+	
	<i>Emberiza hortulana</i>	+	+	
	<i>Emberiza caesia</i>	+	+	
	<i>Emberiza schoeniclus</i>	+		
	<i>Emberiza melanocephala</i>	+	+	
	<i>Miliaria calandra</i>	+	+	+

4.2. Araştırma Alanında Tespit Edilen Türlerin Tanıtımı

4.2.1. *Gavia arctica* (Linnaeus, 1758) (Kara Gerdanlı Dalgıç)

Fotoğraf 1. *Gavia arctica* (Kara Gerdanlı Dalgıç) – Genç Birey

Fotoğraf 2. *Gavia arctica* (Kara Gerdanlı Dalgıç) – Erişkin Birey

Habitatı: Kış aylarında deniz kıyısında bulunurlar. Büyük göllerde ürer, genellikle adalarda yuva yaparlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 51.000 - 92.000 çift üremektedir. Türkiye'de kışlayan 3.000 – 4.000 birey bulunduğu belirtilmiştir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Karadeniz'de kış göçmeni, Marmara ve Ege Denizi'nin kuzeyinin tamamında yerlidir. Ayrıca Doğu Akdeniz ve Doğu Anadolu iç sularında küçük lokasyonlar halinde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara ve Karadeniz kıyılarında kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 3/11/2006 (1 birey), 26/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (1 birey), 07/12/2006 (7 birey), 08/12/2006 (3 birey), 18/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (1 birey), 20/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *G. arctica* türü sadece kış aylarında ve deniz kıyısında, 7 Aralık 2006 tarihindeki 7 bireylik topluluk dışında yalnız bireyler halinde gözlemlenmiştir. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir kuş türüdür.

4.2.2. *Podiceps cristatus* (Linnaeus, 1758) (Bahri)

Fotoğraf 3. *Podiceps cristatus* (Bahri) – Üreme Dışı

Fotoğraf 4. *Podiceps cristatus* (Bahri) – Üreme giysisi

Habitatı: Kış aylarında deniz kıyısında ve iç sularda bulunurlar, tatlı iç sularda ürerler (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: : IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 300.000 – 450.000 çift bulunmaktadır. Türkiye'de 6.000 – 8.000 çiftin bulunduğu belirtilmektedir ve popülasyon

büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm Türkiye'de gözlenebilir. Akdeniz Bölgesi'nde kış göçmeni bunun dışındaki dağılış alanında yerlidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm Türkiye'de yıl boyunca gözlenebilir. Fakat Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerinde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (12 birey), 10/02/2006 (6 birey), 18/02/2006 (5 birey), 14/03/2006 (18 birey), 15/03/2006 (13 birey), 22/03/2006 (7 birey), 8/04/2006 (3 birey), 12/10/2006 (4 birey), 13/10/2006 (5 birey), 17/10/2006 (6 birey), 03/11/2006 (9 birey), 26/11/2006 (12 birey), 27/11/2006 (14 birey), 07/12/2006 (9 birey), 08/12/2006 (11 birey), 07/01/2007 (8 birey), 20/01/2007 (13 birey), 21/01/2007 (10 birey), 06/02/2007 (9 birey).

Araştırma alanında *P. cristatus* türü üreme dönemi dışında sürekli gözlemlenmiştir. Gökçeada bünyesindeki göletleri ve Tuz Gölü'nü üremek için kullanmadığı tespit edilmiştir. Araştırma süresi boyunca son olarak 8 Nisan tarihinde üreme giysisinde 3 birey gözlenmiş daha sonra tür ancak Ekim ayında alana dönmüştür. Bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.3. *Podiceps nigricollis* (Brehm, 1831) (Karaboyunlu Batağan)

Fotoğraf 5. *Podiceps nigricollis* (Kara Boyunlu Batağan) – Üreme Dışı

Fotoğraf 6. *Podiceps nigricollis* (Kara Boyunlu Batağan) – Üreme giysisi

Habitatı: Kış aylarında deniz kıyısında ve büyük göllerde bulunur. İç bölgelerdeki göllerde koloniler halinde yuva yaparlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: : IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 53.000 – 96.000 çift bulunmaktadır. Türkiye'de 800 – 1.600 çiftin bulunduğu belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm Türkiye'de yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nin kuzeyi, İç Anadolu'nun güneyi ve Marmara Bölgesi'nin güneyinde yerli, Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan bölgelerde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (12 birey), 10/02/2006 (6 birey), 19/02/2006 (4 birey), 14/03/2006 (6 birey), 15/03/2006 (3 birey), 17/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (5 birey), 26/11/2006 (7 birey), 27/11/2006 (8 birey), 07/12/2006 (12 birey), 08/12/2006 (10 birey), 18/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (4 birey), 20/01/2007 (11 birey), 21/01/2007 (9 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *Podiceps nigricollis* türü sadece sonbaharın sonlarında ve kış aylarında gözlemlenmiştir. *P. nigricollis* araştırma alanında genellikle denizde izlenmiş olup Gökçeada'nın iç sularında ve Tuz gölü'nde de nadiren gözlemlenmiştir. Türün araştırma alanında ürediğine dair hiçbir bulguya rastlanmamıştır. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.4. *Tachybaptus ruficollis* (Pallas, 1764) (Küçük batağan)

Fotoğraf 7. *Tachybaptus ruficollis* (Küçük batağan) – Üreme Dışı

Habitatı: Diğer batağanlara kıyasla nehirlerde daha sık deniz kıyısında daha seyrek bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 99.000 – 170.000 çift bulunmaktadır.

Türkiye’de 13.000 – 20.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre İç Anadolu bölgesinde yaz göçmeni bunun dışında tüm Türkiye’de yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi’nin doğusu dışında tüm Türkiye’de gözlemlenebilir. Orta Anadolu’da kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/04/2006 (3 birey), 23/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 erişkin, 3 adet yavru), 22/06/2006 (1 erişkin, 2 genç birey), 16/07/2006 (1 birey), 17/09/2006 (3 birey), 13/10/2006 (1 birey), 08/12/2006 (2 birey), 21/01/2007 (1 birey).

Araştırma alanına *T. ruficollis* türü düzenli olarak yıl boyunca gözlemlenmiştir. Denizde sadece Gökçeada ve Bozcaada limanlarında rastlanan bu tür düzenli olarak Gökçeada Tuz Gölü’nün doğu kıyısındaki sazlıklarda gözlemlenmiştir. Yavru ve genç bireylerin gözlemlendiği bu dar alanda, bir veya iki çiftin ürediği tespit edilmiştir. Bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.5. *Colanectris diomedea* (Scopoli,1769) (Boz Yelkovan)

Habitatı: Kayalık adalarda ve yaralarda ürer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 270.000 – 290.000 çift üremektedir. Türkiye’de en fazla 200 çiftin ürediği belirtilmektedir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Ege ve Akdeniz adalarında yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 23/06/2006 (8 birey), 15/07/2006 (3 birey), 29/07/2006 (29 birey), 06/08/2006 (12 birey), 22/08/2006 (7 birey), 18/09/2006 (1 birey), 17/10/2006 (18 birey).

Araştırma alanında *C. diomedea* türü sadece yaz aylarında, Gökçeada, Bozcada ve Tavşan Adaları açıklarında gruplar halinde uçarken gözlemlenmiştir. Deniz üzerine konmuş ve beslenirken gözlemlenmemiş olup araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.6. *Puffinus yelkouan* (Acerbi,1827) (Yelkovan)

Fotoğraf 8. *Puffinus yelkouan* (Yelkovan)

Fotoğraf 9. *Puffinus yelkouan* (Yelkovan)

Habitatı: Sürüler halinde hergün yüzlercesi İstanbul ve Çanakkale Boğazı'ndan geçit yapar. Karadeniz'de nerede yuvalandığı bilinmemektedir (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 13.000 – 33.000 çift üremektedir. Türkiye'de en fazla 10.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege ve Akdeniz adalarında yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (208 birey), 18/02/2006 (500 birey), 15/03/2006 (75 birey), 22/03/2006 (32 birey), 08/04/2006 (350 birey), 22/04/2006 (220 birey), 20/05/2006 (37 birey), 23/06/2006 (400 birey), 16/07/2006 (120 birey), 29/07/2006 (25 birey), 06/08/2006 (187 birey), 02/09/2006 (112 birey), 13/10/2006 (130 birey), 26/11/2006 (250 birey), 07/12/2006 (163 birey), 21/01/2007 (267 birey), 06/02/2007 (125 birey).

Araştırma alanında *Puffinus yelkouan* türü Adaların açıklarında yıl boyu düzenli olarak gözlenmiştir. Zaman zaman kıyıya yaklaşip gruplar halinde avlandıkları tespit edilmiştir. Araştırma alanı için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.7. *Pelecanus crispus* (Brunch, 1832) (Tepeli Pelikan)

Fotoğraf 10. *Pelecanus crispus* (Tepeli Pelikan)

Habitatı: Çoğunlukla iç sularda bulunur. Ancak kıyı lagünleri ve nehir deltalarında da gözlemlenebilir. Koloniler halinde balıkça zengin gölede ve lagünlerde yuva yaparlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi tehlikeye açık (VU) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.600 – 2.000 çift üremektedir. Türkiye'de kışlayan 1.300 – 1.600 birey bulunduğu belirtilmiştir ve populasyon büyüklüğü artma eğilindedir. Kızıroğlu'na göre Batı Anadolu'da yerli Van Gölü ve orta Karadeniz'de yaz göçmenidir. Bunun dışında Tüm Anadolu'da transit olarak gözlemlenebilir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Batı Anadolu'nun Ege Denizi kıyılarında, Doğu Akdeniz ve Orta Karadeniz'in küçük bir bölümünde yerli, Göller bölgesi, Trakya ve Doğu Akdeniz'de küçük lokasyonlar halinde kış göçmeni ve İstanbul çevresi, Orta Karadeniz ve İç Anadolu'da dar yayılışlı olarak yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (2 birey), 15/03/2006 (2 birey), 19/05/2006 (4 birey), 20/05/2006 (3 birey), 21/05/2006 (5 birey), 22/06/2006 (2 birey), 26/11/2006 (13 birey), 07/12/2006 (7 birey), 06/02/2007 (2 birey).

Araştırma alanında *P. crispus* türü sadece Gökçeada Tuz Gölü'nde gözlemlenmiştir. Tüm yıl küçük gruplar halinde gözlemlenmekle birlikte yaz aylarında gölün kuruması sebebiyle alanı terk etmiş ve sonbahar yağışlarından sonra gölün tekrar dolması ile alana geri dönmüştür. Alanda ürediğine dair herhangi bir veriye rastlanmamıştır. Araştırma alanı için bu tür **besin ziyaretçisi** bir türdür.

4.2.8. *Phalacrocorax carbo* (Linnaeus, 1758) (Karabatak)

Fotoğraf 11. *Phalacrocorax carbo* ssp. *sinensis* (Karabatak) – Üreme giysisi

Fotoğraf 12. *Phalacrocorax carbo* (Karabatak) – Genç bireyler

Habitatı: Büyük göller ve deniz kıyılarında yaşar. Yuva yeri olarak kayaları ve su içindeki ağaçları tercih eder (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 310.000 – 370.000 çift üremektedir. Türkiye’de 3.000 – 4.500 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü artma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre Kuzey Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri hariç tüm Türkiye’de gözlemlenebilir. Fakat sadece Akdeniz Bölgesi’nde kış göçmeni diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Ege, Batı ve Orta Karadeniz’de kış göçmeni Doğu Karadeniz’de ise yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (22 birey), 18/02/2006 (16 birey), 14/03/2006 (13 birey), 22/03/2006 (8 birey), 08/04/2006 (2 birey), 13/10/2006 (3 birey), 17/10/2006 (4 birey), 03/11/2006 (12 birey), 27/11/2006 (9 birey), 08/12/2006 (23 birey), 07/01/2007 (18 birey), 21/01/2007 (14 birey), 06/02/2007 (17 birey).

Araştırma alanında *P. carbo* türü sadece kış aylarında tüm sulak alanlarda gözlemlenmiştir. Genellikle denizde avlanırken veya deniz üzerindeki bir kayanın üzerinde tüylerini kurutmaya çalışırken izlenmiştir. Gökçeada üzerindeki Tuz Gölü ve diğer göletleri pek fazla tercih etmeyen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.9. *Phalacrocorax aristotelis* (Linnaeus, 1758) (Tepeli Karabatak)

Fotoğraf 13. *Phalacrocorax aristotelis* (Tepeli Karabatak) – Erişkin birey

Fotoğraf 14. *Phalacrocorax aristotelis* (Tepeli Karabatak) – Genç birey

Habitatı: Deniz kıyısında, özellikle de kayalıklarda yaşar. Yarlardaki oyuklarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 75.000 – 81.000 çift üremektedir. Türkiye'de 900 – 1.800 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Ege, Marmara ve Batı Karadeniz bölgelerinin kıyılarında yerli, Orta ve Doğu Akdeniz bölgelerinin kıyılarında kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege, Orta Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgesinin kıyılarında yerli, Batı ve Orta Karadeniz bölgelerinin kıyılarında ise kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 18/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (300 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (3 birey), 17/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında *P. aristotelis* türü tüm yıl, *P. carbo* türüne göre az sayılarda gözlemlenmiştir. Karayer Adaları'nda, özellikle Tavşan Adası dışındaki diğer adalarda en az 300 çiftin, adaların kayalık yamaçlarında kuluçka yaptığı tespit edilmiş olup bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.10. *Ardeola ralloides* (Scolopoli, 1769) (Alaca Balıkçıl)

Fotoğraf 15. *Ardeola ralloides* (Alaca Balıkçıl)

Habitatı: Bataklıklar ve çamurlu nehir boylarında yaşar. Genellikle diğer balıkçıllarla beraber koloniler halinde ağaçlarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 18.000 – 27.000 çift üremektedir. Türkiye'de 4.000 – 6.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Kuzey Ege, Marmara Denizi'nin Anadolu kıyısı, Doğu Akdeniz ve Orta Karadeniz bölgelerinin kıyılarında, İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde küçük lokasyonlar halinde yerli, Batı ve Doğu Karadeniz bölgelerinin kıyılarında yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, İç Anadolu ve Doğu Akdeniz bölgelerinde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 23/06/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 05/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *A. ralloides* türü bahar ve yaz aylarında gözlemlenmiştir. Sadece Gökçeada'daki sulak alanlarda rastlanılan bu tür Tuz Gölü'nün kuzey kıyısındaki sazlık bölgede daha sık gözlemlenmiştir. Alanda ürediğine ilişkin bir veri tespit edilememiştir. Araştırma alanı için bu tür **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.11. *Egretta garzetta* (Linnaeus, 1758) (Küçük Ak Balıkçıl)

Fotoğraf 16. *Egretta garzetta* (Küçük Ak Balıkçıl) – Üreme giysisi

Habitatı: Deniz kıyısında, sığ iç sularda ve bataklıklarda yaşar. Su içindeki veya kenarındaki ağaçlarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 68.000 – 94.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.800 – 3.800 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Ege, Güney Marmara, Akdeniz ve İç Anadolu'nun güneyinde yerli, Trakya, Kuzey İç Anadolu Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinin batısında yaz göçmenidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Ege, Orta Akdeniz, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında yerli, Marmara, Doğu Ege ve Orta Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde ise transit bir türdür.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 14/03/2006 (1 birey), 22/03/2006 (2 birey), 08/04/2006 (7 birey), 20/05/2006 (5 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (3 birey), 17/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *A. garzetta* türü kış ayları dışında sürekli gözlemlenmiştir. Özellikle Nisan ve Mayıs aylarında bu türe daha çok rastlanılmıştır. Alanda üremesi için uygun habitat bulunmamaktadır. Araştırma alanı için bu tür **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.12. *Casmerodius albus* Linnaeus, 1758 (Büyük Ak Balıkçıl)

Fotoğraf 17. *Casmerodius albus* (Büyük Ak Balıkçıl)

Habitatı: Bataklıklar, tatlı ya da acı sularda yaşar. Geniş sazlıklarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 11.000 – 24.000 çift üremektedir. Türkiye'de 50 – 150 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Batı ve Orta Karadeniz, Güney Marmara, Ege, Batı ve Orta Akdeniz, İç Anadolu'nun batısı ile Doğu Anadolu Bölgesi'nin sulak kısmında yerli, Batı Trakya, Doğu Karadeniz ve Doğu Akdeniz bölgelerinde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Batı ve Orta Karadeniz, Marmara, Ege ve Doğu Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde transit bit türüdür.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 18/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/03/2006 (2 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *C. albus* türüne deniz kıyısında ender olmak üzere tüm sulak alanlarda rastlanılmıştır. Sadece kış aylarında gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.13. *Ardea cinerea* (Linnaeus, 1758) (Gri Balıkçıl)

Fotoğraf 18. *Ardea cinerea* (Gri Balıkçıl)

Fotoğraf 19. *Ardea cinerea* (Gri Balıkçıl) – Üreme giysisi

Habitatı: Deniz kıyıları, sığ tatlı sular ve bataklıklarda yaşar. Ağaçlarda ve nadiren sazlıklarda ve yaralarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 210.000 – 290.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.500 – 5.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Doğu Anadolu'nun kuzeyi ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri hariç diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, İç ve Güney Ege ile Orta Karadeniz bölgelerinde yerli diğer bölgelerde kış göçmeni veya transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 18/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (2 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (3 birey), 17/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (4 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında *A. cinerea* türüne diğer balıkçıl türlerine nazaran daha sık rastlanılmıştır. Kış aylarında daha sık olmak üzere bu tür tüm yıl gözlenmiş olup bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.14. *Platalea leucorodia* (Linnaeus, 1758) (Kaşıkçı)

Habitatı: Sığ göller, sazlıklar ve lagünlerde yaşar. Ağaçlar, çalılar ve sazlıklarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 8.900 – 15.000 çift üremektedir. Türkiye'de 600 – 1.200 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Türkiye'de kış populasyonu büyüklüğü 50 – 200 bireydir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Marmara Bölgesi'nin güneyi ve Ege Bölgesi'nde

yerli bunun dışında kalan bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege ve Doğu Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, Orta Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda yaz göçmeni, Marmara Bölgesi'nin kuzeydoğusunda yerlidir. Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan bölgelerde transit olarak gözlemlenebilir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (3 birey), 20/05/2006 (2 birey), 21/05/2006 (11 birey), 23/06/200 (4 birey).

Araştırma alanında *P. leucordia* türüne sadece bahar göçü sırasında Gökçeada Tuz Gölü'nde sabahın erken saatlerinde rastlanılmıştır. Güneşin yükselmeye başlamasıyla alanı terk eden bu türün alanı sadece kısa süreli olarak beslenme ve dinlenme amaçlı kullandığı tespit edilmiş olup bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.15. *Plegadis falcinellus* (Linnaeus, 1758) (Çeltikçi)

Fotoğraf 20. *Plegadis falcinellus* (Çeltikçi)

Habitatı: Sığ göller, sazlıklar ve lagünlerde yaşar. Karabataklar, balıkçılar ve kaşıkçıyla karışık kolonilerde yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 16.000 – 22.000 çift üremektedir. Türkiye'de 500 – 1.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Akdeniz Bölgesi'nde yerli bunun dışında kalan bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta Akdeniz ve Marmara bölgelerinde küçük lokasyonlar halinde yaz göçmeni, bunun dışında tüm bölgelerde transit bit türüdür.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (16 birey), 20/05/2006 (9 birey), 21/05/2006 (14 birey), 23/06/200 (13 birey).

P. falcinellus türüne araştırma alanında gözlemlenen diğer *Thereskionithidae* familyası üyesi *P. leucordia* gibi sadece bahar göçü sırasında Gökçeada Tuz Gölü'nde rastlanılmıştır. Beslenmek için Tuz Gölü'nün sazlık ve ıslak çayır biyotoplarını tercih eden bu tür her zaman gruplar halinde gözlemlenmiştir. Araştırma alanı için bu tür **transit** bir türdür.

4.2.16. *Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758) (Leylek)

Fotoğraf 21. *Ciconia ciconia* (Leylek)

Habitatı: Sulak alanlar, sulak tarım arazileri hatta şehir içlerinde çatılar, direkler ve ağaçlarda yuvalanır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 180.000 – 220.000 çift üremektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Türkiye'de 15.000 – 35.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Akdeniz Bölgesi'nde yerli bunun dışında kalan bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Karadeniz ile Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin kurak kısımları hariç tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 15/03/2006 (2 birey), 22/04/2006 (3 birey), 20/05/2006 (5 birey), 21/05/2006 (4 birey), 23/06/2006 (3 birey), 16/07/2006 (2 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (1 birey).

C. ciconia türü araştırma alanına bahar göçü ile gelip sonbahar göçü ile alandan ayrılmıştır. Yapılan gözlemlerde yuvası da tespit edilen bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.17. *Phoenicopterus ruber* (Linnaeus, 1758) (Flamingo)

Fotoğraf 22. *Phoenicopterus ruber* (Flamingo)

Habitatı: Sığ, acı yada tuzlu göllerde ve lagünlerde yaşar, üreme kolonileri çamurdan yaptıkları yuvalardan oluşur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 56.000 – 58.000 çift üremektedir. Türkiye'de 15.000 – 16.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Avrupa'daki en büyük kışlama kolonisi 35.000 – 55.000 birey ile Türkiye'dedir ve popülasyon büyüklüğü artma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür İzmir ve civarında, Tuz Gölü havzasında ve Van Gölü havzasında yaz göçmeni, Ege Bölgesi, Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi'nin Tuz Gölü havzası dışında kalan bölgelerinde ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege Bölgesi ve Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda kış göçmeni, İç Anadolu Bölgesi'ndeki sulak alanlarda yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (98 birey), 10/02/2006 (102 birey), 14/03/2006 (213 birey), 15/03/2006 (185 birey), 22/04/2006 (73 birey), 20/05/2006 (142 birey), 22/07/2006 (32 birey), 26/11/2006 (113 birey), 27/11/2006 (91 birey), 08/12/2006 (280 birey), 20/01/2007 (59 birey), 21/01/2007 (84 birey), 06/02/2007 (54 birey).

Araştırma alanında *P. ruber* türü yaz ayları ve sonbaharın ilk ayları dışında tüm sene sadece Gökçeada Tuz gölünde gözlemlenmiştir. Yaz ayları ile birlikte turistlerin iyice sığlaşan Tuz gölü'nü kullanmaya başlaması ile bölgeden ayrılmışlardır. Sonbaharın sonunda yağışlarla gölün tekrar su tutması ile birlikte alana geri dönmüşlerdir. Alanda kuluçka yaptıklarına dair bir veriye rastlanılmamıştır. Araştırma alanı için bu tür **besin ziyaretçisi** bir türdür.

4.2.18. *Cygnus olor* (Gmelin, 1789) (Kuğu)

Fotoğraf 23. *Cygnus olor* (Kuğu)

Habitatı: Durgun ve yavaş akan tatlısular ve bataklıklarda tek başına ya da koloniler oluşturarak yuva yapar. Kışın sürüler halinde lagünlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 86.000 – 120.000 çift üremektedir. Türkiye'de 10 – 20 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Tuz Gölü Havzası'nda yerli, Akdeniz Bölgesi, Ege Bölgesi, Marmara Bölgesi'nin güneyi ve İç Anadolu Bölgesi'nin batısında kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Trakya ile Ege ve Batı Akdeniz bölgelerinin kıyılarında kış göçmeni, Göller Bölgesi ve Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda küçük bir lokalitede yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 18/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (5 birey), 22/03/2006 (2 birey), 22/04/2006 (2 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *C. olor* türü sadece kışa aylarında gözlemlenmiştir. Bahar göçü ile Nisan ayında alanı terk eden bu tür alana Kasım ayında dönmüştür. Gökçeada Tuz Gölü'nde daha sık görülmekle birlikte bu türe adaların kıyılarında da rastlanılmıştır. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.19. *Tadorna tadorna* (Linnaeus, 1758) (Suna)

Fotoğraf 24. *Tadorna tadorna* (Suna) – Erkek (solda) ve dişi birey kur davranışı

Habitatı: Yerdeki tünellerde yuva yapar. Acı ve tuzlu sığ göllerde ve deniz kıyısında (Atlantik popülasyonu) yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 42.000 – 65.000 çift üremektedir. Türkiye'de 600 – 1200 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü artma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Marmara Bölgesi'nde yaz göçmeni, İç ve Doğu Anadolu Bölgelerinde yerli, Karadeniz, Ege ve Akdeniz Bölgelerinde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege bölgesi ile Marmara Bölgesi'nin güneyi ve Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda kış göçmeni, Göller Bölgesi ve Tuz Gölü havzasında yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (55 birey), 10/02/2006 (45 birey), 14/03/2006 (27 birey), 15/03/2006 (38 birey), 22/04/2006 (72 birey), 26/11/2006 (8 birey), 27/11/2006 (17 birey), 08/12/2006 (22 birey), 20/01/2007 (18 birey), 21/01/2007 (16 birey), 06/02/2007 (48 birey).

Araştırma alanında *T. tadorna* türü sadece kış aylarında gözlemlenmiştir. Bahar göçü ile Nisan ayındaki yoğun kur davranışının ardından alanı terk eden bu tür alana Kasım ayında dönmüştür. Gökçeada Tuz Gölü'nde daha sık görülmekle birlikte bu türe Gökçeada'daki yapay göletlerde de rastlanılmıştır. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.20. *Tadorna ferruginea* (Pallas, 1764) (Angıt)

Fotoğraf 25. *Tadorna ferruginea* (Angıt)

Habitatı: Dere ve küçük göllerin çevresindeki kayalık arazide bulunur. Sudan uzakta yuvalanır. Kurak alanlarda ve dağlarda yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 19.000 – 33.000 çift üremektedir. Türkiye'de 10.000 – 15.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Bu türün Türkiye'deki

kış popülasyonu büyüklüğü yaklaşık olarak 9.000 – 12.000 bireydir. Bu türe ait üreyen çift sayısında azalma eğilimi gözlemlenmiş olup kışlayan birey sayısında artış eğilimi tespit edilmiştir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm bölgelerde kış göçmenidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinde yerli, Doğu Karadeniz dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (18 birey), 10/02/2006 (22 birey), 14/03/2006 (16 birey), 15/03/2006 (32 birey), 22/04/2006 (53 birey), 20/05/2006 (12 birey), 23/07/2006 (7 birey), 06/08/2006 (4 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (3 birey), 13/10/2006 (4 birey), 26/11/2006 (12 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (14 birey), 20/01/2007 (6 birey), 21/01/2007 (4 birey), 06/02/2007 (17 birey).

Araştırma alanında *T. ferruginea* türü tüm yıl gözlemlenmiştir. Bahar aylarında ve Gökçeada Tuz Gölü'nde daha sık rastlanan bu tür, Eylül ayında gölün tamamen kurduğu dönemde bile göl çevresinde gözlemlenmiştir. Bahar aylarında kur davranışı sergileyen bu türün yuvasına rastlanmamıştır. Araştırma alanı için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.21. *Anas platyrnchos* (Linnaeus, 1758) (Yeşilbaş)

Fotoğraf 26. *Anas platyrnchos* (Yeşilbaş) - Erkek (solda) ve dişi bireyler

Habitatı: Durgun ya da yavaş akan tatlı ve acı sularda yaşar. Kışın içsular, lagünler ve deniz kıyısında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 3.300.000 – 5.100.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000 – 6.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür tüm Türkiye'de yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaz göçmeni diğer tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (27 birey), 10/02/2006 (39 birey), 14/03/2006 (13 birey), 15/03/2006 (12 birey), 26/11/2006 (12 birey), 27/11/2006 (16 birey), 08/12/2006 (32 birey), 20/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (3 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *A. platyrhchos* türüne sadece kış aylarında rastlanılmıştır. Sadece Gökçeada'daki sulak alanlarda gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.22. *Anas querquedula* (Linnaeus, 1758) (Çıkrıkçın)

Fotoğraf 27. *Anas querquedula* (Çıkrıkçın)

Habitatı: Alçak bitki örtüsüyle kaplı sığ tatlısu gölleri ve bataklıklarında ürer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 390.000 – 590.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.500 – 2.500 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Trakya ve Marmara Bölgesi'nin Marmara Denizi'ne kıyısı olan bölgelerde yerli, Marmara Bölgesinin geri kalan tümünde, İç Anadolu, Orta ve Batı Karadeniz bölgelerinde yaz göçmeni geri kalan tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu ve Orta Karadeniz bölgelerinde yaz göçmeni, diğer tüm bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 15/03/2006 (2 birey),
22/04/2006 (12 birey).

Araştırma alanında *A. querquedula* türü sadece bahar göçü sırasında Gökçeada Tuz Gölü'nde gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.23. *Aythya fuligula* (Linnaeus, 1758) (Tepeli Patka)

Fotoğraf 28. *Aythya fuligula* (Tepeli Patka) – Erkek birey

Fotoğraf 29. *Aythya fuligula* (Tepeli Patka) – Dişi birey

Habitatı: Durgun ve yavaş akan sularda yaşar, bitki örtüsü sık kıyılarda ürer. Kışın derin tatlısu gölleri, barajlar ve deniz kıyısında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 730.000 – 880.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100 – 200 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür İç Anadolu Bölgesi'nin batısında yerli, İç Anadolu, Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinin doğusu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Göller Bölgesi, Marmara Bölgesi, Doğu Karadeniz ve Orta Akdeniz bölgelerinde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (5 birey), 10/02/2006 (5 birey), 14/03/2006 (3 birey), 15/03/2006 (3 birey).

Araştırma alanında *A. fuligula* türüne sadece 2006 yılının kış aylarında rastlanılmıştır. Sadece denizde, küçük birer grup olarak gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.24. *Aythya ferina* (Linnaeus, 1758) (Elmabaş Patka)

Fotoğraf 30. *Aythya ferina* (Elmabaş Patka) – Erkek birey

Habitatı: Tatlı ve acı göllerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 210.000 – 440.000 çift üremektedir. Türkiye’de 2.500 – 3.500 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre bu tür Trakya’da yerli, Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan tüm bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Marmara, Ege, Batı ve Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerinde kış göçmeni, Kars civarında yaz göçmeni, Tuz Gölü Havzası’nda yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (16 birey), 10/02/2006 (15 birey), 14/03/2006 (6 birey), 15/03/2006 (3 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *A. ferina* türüne sadece kış aylarında rastlanmıştır. 2006 yılının kış aylarında düzenli olarak gözlemlenen bu tür 2007 yılında sadece bir kez 3 bireylik küçük bir topluluk olarak gözlemlenmiştir. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.25. *Mergus serrator* (Linnaeus, 1758) (Tarakdiş)

Fotoğraf 31. *Mergus serrator* (Tarakdiş) – Erkek bireyler ve dişi birey

Habitatı: Deniz kıyısında ve içsularda, yerdeki oyuklarda yuva yapar. Kışın deniz kıyısında ve lagünlerde bulunur, tatlısularda nadirdir (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 73.000 – 120.000 çift üremektedir. Türkiye'de kışlayan birey sayısı 600 – 1.200 olarak belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Marmara Bölgesi'nin tamamı, Ege, Akdeniz, Doğu Karadeniz bölgelerinin kıyı kesimleri, Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyinde ve Van Gölü

Havzası'nda kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara Bölgesi, Ege, Akdeniz, Doğu Karadeniz, Batı Karadeniz, Doğu ve Batı Akdeniz bölgelerinde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (9 birey), 10/02/2006 (9 birey), 08/12/2007 (13 birey), 20/01/2007 (11 birey), 06/02/2007 (6 birey).

Araştırma alanında *M. serrator* türüne sadece Aralık ve Şubat ayları arasında rastlanılmıştır. Dişi ve erkek bireylerden oluşan küçük topluluklar halinde sadece Gökçeada Tuz Gölü'nün kuzeydoğusundaki Aydıncık (Kefaloz) koyunda gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.26. *Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788) (Yılan Kartalı)

Fotoğraf 32. *Circaetus gallicus* (Yılan Kartalı)

Habitatı: Seyrek ağaçlı açık arazide yaşar. Yuvasını bir ağacın tepesine kurar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. Kızıroğlu (1989)'na ve Heinzel ve diğ. (1998)'e göre bu tür tüm Türkiye'de yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 21/05/2006 (1 birey), 23/06/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *C. gallicus* türü sadece yaz aylarında az sayıda gözlenmiştir. Genellikle seyrek ağaçlı açık arazide ve Tuz Gölü çevresinde, oldukça alçak av uçuşuyla izlenen bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.27. *Accipiter nisus* (Linnaeus, 1758) (Atmaca)

Fotoğraf 33. *Accipiter nisus* (Atmaca)

Habitatı: İbrelili ve karışık ormanlarda ürer, kışın ormanlar, köyler ve büyük yerleşimlerin çevresinde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 340.000 – 450.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000 – 7.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür İç Anadolu Bölgesi'nin ve Akdeniz Bölgesi'nin doğusu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege Bölgesi'nin doğusu, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 18/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 22/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (2 birey).

Araştırma alanında A. nisus türü sadece kış aylarında gözlemlenmiştir. Küçük yerleşimler etrafında ve ağaçlık alanlarda daha sık rastlanılan bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.28. *Buteo buteo* (Linnaeus, 1758) (Şahin)

Fotoğraf 34. *Buteo buteo* (Şahin)

Habitatı: Ormanlar, ağaçlıklar ve ağaçlarla çevrili tarım arazilerinde bulunur. Kışın açık arazide de rastlanır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 710.000 – 1.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.500 – 3.500 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Marmara, Orta Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerinde kış göçmeni diğer bölgelerde ise yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde ise yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (3 birey), 18/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (3 birey), 22/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (3 birey), 08/12/2006 (4 birey), 07/01/2007 (3 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *B. buteo* türü tüm yıl düzenli olarak gözlemlenmiştir. Kış aylarında yaz aylarına göre daha çok sayıda ve sıklıkla yol kenarlarındaki direklerde tünemiş halde rastlanan bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.29. *Buteo rufinus* (Cretzschmar, 1827) (Kızıl Şahin)

Fotoğraf 35. *Buteo rufinus* (Kızıl Şahin)

Habitatı: Ovalar, bozkır, dağlar ve benzeri açık arazilerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 8.700 – 15.000 çift üremektedir. Türkiye'de 6.000 – 9.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Batı ve Orta Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz Bölgesi'nde kış göçmeni, diğer bölgelerde ise yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *B. rufinus* türü gözlem periyodu boyunca düzenli olarak gözlemlenmiştir. Şahin (*Buteo buteo*)’e göre çok daha az sayılarda gözlemlenen bu türün Şahin’e göre daha açık ve düz alanlarda avlandığı izlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.30. *Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758) (Arı Şahini)

Habitatı: Ormanlarda, özellikle ibreli ormanlarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 110.000 – 160.000 çift üremektedir. Türkiye’de 500 – 800 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre bu tür Trakya dışında Marmara Bölgesi ve Ege Bölgesi’nde yaz göçmeni, diğer bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Marmara bölgesi, Doğu ve Orta Karadeniz bölgelerinde yaz göçmeni, diğer tüm bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey), 21/05/2006 (1 birey), 23/06/200 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (7 birey).

Araştırma alanında *P. apivorus* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Bahar göçü ile alana gelen bu tür Eylül ayında alanı terk etmiştir. Genelde tek başına av uçuşunda gözlemlenen bu tür Ekim ayında 7 bireylik göç eden bir sürü olarak da gözlemlenmiştir. Araştırma alanında yuvasına rastlanmamış olsa da Gökçeada’nın kuzeybatısındaki Kızılçam (*Pinus brutia*) topluluğunun yoğun olduğu biyotopu kuluçka için kullanması olasıdır. Araştırma alanı için bu tür **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.31. *Falco tinnuculus* Linnaeus, 1758 (Kerkenez)

Fotoğraf 36. *Falco tinnuculus* (Kerkenez)

Habitatı: Aaçlık açık arazide, dağlarda ve şehirlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 330.000 – 500.000 çift üremektedir. Türkiye'de 9.000 – 14.000 çiftin ürediğı belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiğı Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 18/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (3 birey), 08/12/2006 (1 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *F. tinnunculus* türü gözlem periyodu boyunca sürekli gözlemlenmiştir. Araştırma alanında yuvası tespit edilememiş olsa da bölgede bu türün üremesi için uygun habitatlar bulunmasından dolayı bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.32. *Falco vespertinus* (Linnaeus, 1758) (Ala Doğan)

Fotoğraf 37. *Falco vespertinus* (Ala Doğan) – Erkek Birey

Fotoğraf 38. *Falco vespertinus* (Ala Doğan) – Dişi Birey

Habitatı: Koloniler halinde korulu ve ağaçlı açık arazideki eski ekin kargası yuvalarında yuvalar. Sürüler halinde göç eder (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi tehlike altına girmeye yakın (NT) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 26.000 – 39.000 çift üremektedir. Bu tür Türkiye'de ürememektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Ege, Marmara ve İç Anadolu bölgelerinde yaz göçmeni, diğer bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, Ege, İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (7 birey), 20/05/2006 (12 birey).

Araştırma alanında *F. vespertinus* türü gözlem periyodu boyunca sadece bahar göçü sırasında gözlenmiştir. Küçük gruplar halinde genellikle göç esnasında nadiren de konmuş halde dinlenirken izlenen bu tür araştırma alanı için **tarnsıt** bir türdür.

4.2.33. *Falco subbuteo* (Linnaeus, 1758) (Delice Doğan)

Fotoğraf 39. *Falco subbuteo* (Delice Doğan)

Habitatı: Aaçlık açık arazide bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 71.000 – 120.000 çift üremektedir. Türkiye'de 4.000 – 8.000 çiftin ürediğı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiğı Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey), 23/06/200 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *F. subbuteo* türü sadece yaz aylarında Gökçeada'da gözlenmiştir. Üremesi ile ilgili bir veriye rastlanmamış olan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.34. *Falco eleonora* (Gene, 1839) (Ada Doğanı)

Habitatı: Kayalık adalarda koloniler halinde yuva yapar, yazın sonuna doğru kuluçkaya yatar ve yavrularını göç eden ötücülerle besler (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 5.900 – 6.200 çift üremektedir. Türkiye'de 20 – 100 çiftin ürediğı belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Ege Bölgesi'nin güneyinde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege adalarında yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiğı Tarihler ve Birey Sayıları: 22/06/2006 (1 birey), 23/07/2006 (1 birey), 06/08/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *F. eleonora* türü sadece yaz aylarında az sayıda gözlenmiştir. Üremesi ile ilgili bir veriye rastlanmamış olan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.35. *Falco peregrinus* Tunstall, 1771 (Gök Doğan)

Fotoğraf 40. *Falco peregrinus* (Gök Doğan)

Habitatı: Her türlü kayalık alanda yaşar, kışın deniz kıyısında ve sulak alanlarda sıkça bulunur. Genellikle kaya çıkıntılarında, nadiren ağaçlarda ve yapılarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 12.000 – 25.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.500 – 3.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Akdeniz Bölgesi'nde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Kuzey Ege ve Orta Karadeniz bölgeleri hariç geriye kalan tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 18/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/03/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (1 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *F. peregrinus* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Gökçeada'daki sulak alanların civarında daha sık rastlanılan bu türün yuvası tespit edilememiş olmasına rağmen araştırma alanında türün üremesi için uygun habitatlar mevcuttur. Araştırma alanı için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.36. *Alectoris chukar* (Gray, 1830) (Kımalı Keklik)

Fotoğraf 41. *Alectoris chukar* (Kımalı Keklik)

Habitatı: Kayalık, taşlık ve bitki örtüsü cılız olan tepeler ve dağ eteklerinde, taşlık yarıçöllerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 660.000 – 1.900.000 çift üremektedir. Türkiye'de 500.000 – 1.500.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon

büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Marmara Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Trakya ve Orta Karadeniz Bölgeleri hariç geriye kalan tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (5 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (1 birey), 23/07/2006 (4 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (3 birey), 13/10/2006 (4 birey), 26/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (6 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *A. chukar* türü gözlem periyodu boyunca sürekli gözlenmiştir. Yapılan arazi çalışmalarında yuvasına rastlanmamış olsa da bölgenin bu türün üremesi için uygun alanlar içermesinden dolayı bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.37. *Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758) (Saztavuğu)

Fotoğraf 42. *Gallinula chloropus* (Saztavuğu)

Habitatı: Tatlısu kenarında ve sazlıklarda yaşar, sıkça çayırda beslenir, sudan fazla uzaklaşmaz (Heinzl ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 900.000 – 1.700.000 çift üremektedir. Türkiye'de 15.000 – 25.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin doğusu dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, Ege, Akdeniz bölgeleri ile İç Anadolu Bölgesi'nin güneyi, Kızılırmak Deltası ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (1 birey), 23/06/2006 (1 erişkin, 3 yavru), 06/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (3 birey), 13/10/2006 (2 birey), 26/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (3 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *G. chloropus* türü gözlem periyodu süresince devamlı gözlenmiştir. Yalnızca Gökçeada'daki sulak alanlarda rastlanılan bu türün Tuz Gölü'nün doğusundaki sazlıklarda yavrularının da görülmesi dolayısıyla araştırma alanını için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.38. *Fulica atra* (Linnaeus, 1758) (Sakarmeke)

Fotoğraf 43. *Fulica atra* (Sakarmeke)

Habitatı: Kenarları bitkiler ve sazlıklarla kaplı tatlısu göllerinde ürer. Kışın büyük sürüler oluşturur, su bitkilerince zengin olan sığ göller, lagünler ve deniz kıyısında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.300.000 – 2.300.000 çift üremektedir. Türkiye'de 20.000 – 40.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Ege, Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri hariç diğer tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (340 birey), 10/02/2006 (280 birey), 14/03/2006 (120 birey), 15/03/2006 (87 birey), 22/04/2006 (5 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (4 birey), 13/10/2006 (6 birey), 26/11/2006 (23 birey), 27/11/2006 (47 birey), 08/12/2006 (117 birey), 20/01/2007 (140 birey), 21/01/2007 (223 birey), 06/02/2007 (186 birey).

Araştırma alanında *F. atra* türü Sadece kış aylarında gözlenmiştir. Bahar göçüyle Nisan ayında alanı terk eden bu tür alana Eylül ayında alana geri dönmüştür. Özellikle denizde büyük sürüler oluşturan bu tür araştırma alanındaki tüm sulak alanlarda gözlenmiş olup **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.39. *Haematopus ostralegus* (Linnaeus, 1758) (Poyrazkuşu)

Fotoğraf 44. *Haematopus ostralegus* (Poyrazkuşu)

Habitatı: Deniz kıyıları, nehir boyları, acı ve tuzlu olan sığ göllerde ürer, lagünlerde kışlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 300.000 – 450.000 çift üremektedir. Türkiye'de 600 – 1.200 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Doğu Karadeniz Bölgesi ve İzmir civarında yerli, İç Anadolu Bölgesi'nin doğusu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin batısında yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara ve Ege bölgelerinde yerli, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kış göçmeni, İç Anadolu Bölgesi'nin doğusu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (7 birey), 20/05/2006 (9 birey).

Araştırma alanında *H. ostralegus* türü yalnızca bahar göçü sırasında gözlenmiştir. Küçük gruplar halinde deniz kıyısında ve Tuz Gölü'nün kıyılarında gözlenen bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.40. *Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758) (Uzunbacak)

Fotoğraf 45. *Himantopus himantopus* (Uzunbacak)

Habitatı: Tatlı ya da acı göller, bataklıklar ve deniz kıyısında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 37.000 – 64.000 çift üremektedir. Türkiye'de 9.000 – 12.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre bu tür Ege bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Akdeniz Bölgesi ve Van Gölü Havzası'nda yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ile Orta Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin doğusunda yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (12 birey), 20/05/2006 (7 birey).

Araştırma alanında *H. himantopus* türü yalnızca bahar göçü sırasında gözlenmiştir. Küçük gruplar halinde Tuz Gölü'nün kıyılarında gözlenen bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.41. *Burhinus oedicnemus* (Linnaeus, 1758) (Kocagöz)

Fotoğraf 46. *Burhinus oedicnemus* (Kocagöz)

Habitatı: Kurak ve genellikle taşlık açık arazide yaşar. Ayrıca tarlalar, kumullar, bozkır ve yarıçöller yaşam alanlarıdır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 46.000 – 78.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000 – 6.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri hariç diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/06/2006 (4 birey), 23/07/2006 (1 birey), 06/08/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *B. oediconemus* türü boş tarım arazilerinde ve bitki örtüsünün zayıf olduğu bölgelerde sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Özellikle Tavşan Adası'nda sıkça rastlanan bu türün yine bu adada kuluçka yapma olasılığı yüksektir. Araştırma alanı için bu tür **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.42. *Charadrius dubius* Scopoli, 1786 (Halkalı Küçük Cılbıt)

Fotoğraf 47. *Charadrius dubius* (Halkalı Küçük Cılbıt)

Habitatı: Kumlu ve çakıllı deniz kıyısı, tuzlu ve acı göllerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 110.000 – 240.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000 – 12.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (1 birey), 23/07/2006 (3 birey), 06/08/2006 (4 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *C. dubius* türüne sadece yaz aylarında rastlanmıştır. Sıklıkla Gökçeada Tuz Gölü kıyısında rastlanan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.43. *Charadrius hiaticula* Linnaeus, 1758 (Halkalı Cılbıt)

Fotoğraf 48. *Charadrius hiaticula* (Halkalı Cılbıt)

Habitatı: Kumlu ve çakıllı deniz kıyıları, daha seyrek olarak tuzlu ve acı göl ve nehir kıyıları, kum düzlüklerinde bulunur. Çamurlu deniz kıyıları ve lagünlerde kışlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 120.000 – 220.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100 – 500 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güney ege, Orta Karadeniz ve İç Anadolu Bölgesi'nin iç kesimlerinde kış göçmeni,

Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgeler için transit bir türdür. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 18/09/2006 (25 birey), 12/10/2006 (16 birey), 13/10/2006 (6 birey).

Araştırma alanında *C. hiaticula* türüne sadece Gökçeada Tuz Gölü'nde ve sonbahar göçü sırasında rastlanmıştır. Eylül ve Ekim aylarında tamamen kurumuş olan gölün kenarlarındaki nemli, küçük çamur düzlüklerinde *Calidris alpina* türü ile küçük gruplar oluşturdukları ve beslendikleri gözlenmiştir. Araştırma alanı için bu tür **transit** bir türdür.

4.2.44. *Charadrius alexandrinus* Linnaeus, 1758 (Akça Cılıbit)

Fotoğraf 49. *Charadrius alexandrinus* (Akça Cılıbit) – Erkek birey, Üreme giysisi

Habitatı: Kumlu ve çakıllı deniz kıyısı, tuzlu ve acı göllerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 22.000 – 35.000 çift üremektedir. Türkiye'de 8.000 – 11.000 çiftin ürediği ve 1.500 – 3.000 bireyin kışladığı belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Marmara, İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde transit, Karadeniz, Ege ve Akdeniz bölgelerinin kıyılarında yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege Bölgesi kıyılarıyla İskenderun civarında yerli, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (12 birey), 22/06/2006 (3 birey), 15/07/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *C. alexandrinus* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Genellikle deniz kıyısında ve Tuz Gölü etrafındaki çamur düzlüklerinde rastlanılan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.45. *Pluvialis squatarola* (Linnaeus, 1758) (Gümüş Yağmurcun)

Fotoğraf 50. *Pluvialis squatarola* (Gümüş Yağmurcun)

Habitatı: Tundrada ürer, iç bölgelerde sadece göç sırasında rastlanır. Kışın deniz kıyısında ve lagünlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.100 – 11.000 çift üremektedir. Türkiye'de 300 – 900 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güney Ege kıyıları ve İç Anadolu Bölgesi'nin iç kesimlerinde kış göçmeni, Kızılırmak Deltası Havzası'nda yaz göçmeni, bunun dışında kalan bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Akdeniz ve Ege Bölgesi'nin kıyılarında kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (43 birey), 10/02/2006 (28 birey), 14/03/2006 (12 birey), 15/03/2006 (8 birey), 22/04/2006 (5 birey), 26/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (13 birey), 08/12/2006 (8 birey), 20/01/2007 (14 birey), 21/01/2007 (23 birey), 06/02/2007 (18 birey).

Araştırma alanında *P. squatarola* türüne sadece kış aylarında rastlanılmıştır. Genellikle Bozcaada Batı Burnu ve Gökçeada Tuz Gölü civarında özellikle kumul alanlarda gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.46. *Calidris alba* (Pallas, 1764) (Ak Kumkuşu)

Habitatı: Kışın kumlu deniz kıyılarında bulunur, kıyı boyunca koşarak dalgaların getirdikleri ile beslenir (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da en az 47.000 bireyin kışladığı ve 25.000 – 50.000 çiftin sadece Danimarka ve Norveç'te ürediği belirtilmiştir. Türkiye'de 50 – 500 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Akdeniz ve Ege Bölgesi'nin kıyılarında kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (4 birey).

Araştırma alanında *C. alba* türüne sadece Gökçeada Tuz gölü'nde bahar göçü sırasında rastlanmıştır. *Calidris* cinsine ait diğer türler ile karışık sürüler oluşturan bu tür Tuz Gölü kıyısındaki çamur düzlüklerinde beslenirken gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

2.4.47. *Calidris minuta* (Leisler, 1812) (Küçük Kumkuşu)

Fotoğraf 51. *Calidris minuta* (Küçük Kumkuşu) – Üreme giysisi

Habitatı: Tatlı sular, deniz kıyısı, göl ve su birikintilerinde bulunur (Hayman ve Hume, 2002).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 46.000 – 460.000 çift üremektedir. Türkiye'de 5.000 – 8.000 bireyin kışladığı belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güneydoğu Anadolu

Bölgesi dışında tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre sadece Adana ve Hatay illerinin Akdeniz kıyısında kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (25 birey), 20/05/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *C. minuta* türüne sadece Gökçeada Tuz gölü'nde bahar göçü sırasında rastlanmıştır. *Calidris* cinsine ait diğer türler ile karışık sürüler oluşturan bu tür, Tuz Gölü kıyısındaki çamur düzlüklerinde beslenirken gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.48. *Calidris ferruginea* (Pontoppidan, 1763) (Kızıl Kumkuşu)

Fotoğraf 52. *Calidris ferruginea* (Kızıl Kumkuşu)

Habitatı: Tatlı sular, deniz kıyısı, göl ve su birikintilerinde bulunur (Hayman ve Hume, 2002).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre bu türün Avrupa'daki durumu değerlendirilmemiştir. Yaklaşık olarak Portekiz'de 50 – 200, İspanya'da 0 - 1800 bireyin kışladığı belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre

Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini kesen bir göç yolunda yılın kısa bir döneminde gözlemlenebildiği belirtilmiştir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *C. ferruginea* türüne sadece Gökçeada Tuz gölü'nde, çok az sayıda, bahar göçü sırasında rastlanmıştır. Tuz Gölü kıyısındaki çamur düzlüklerinde diğer kıyı kuşları ile beraber beslenirken gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.49. *Calidris alpina* (Linnaeus, 1758) (Karakarınlı Kumkuşu)

Fotoğraf 53. *Calidris alpina* (Karakarınlı Kumkuşu)

Habitatı: Turbalıklar, bataklıklar, sulak meralar ve kıyı bataklıklarında yuva yapar, kışın çamurlu deniz ve göl kıyılarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 300.000 – 570.000 çift üremektedir. Kiziroğlu (1989)'na göre Marmara ve Ege bölgelerinin Ege Denizi kıyılarında İç

Anadolu'nun iç kesimlerinde ve Orta Karadeniz Bölgesi'nde kış göçmeni, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege ve Marmara bölgeleri, İç Anadolu Bölgesi'nin iç kesimleri ve Doğu Akdeniz Bölgesi'nde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (135 birey), 10/02/2006 (210 birey), 14/03/2006 (63 birey), 15/03/2006 (38 birey), 22/04/2006 (5 birey), 26/11/2006 (12 birey), 27/11/2006 (13 birey), 08/12/2006 (28 birey), 20/01/2007 (42 birey), 21/01/2007 (36 birey), 06/02/2007 (15 birey).

Araştırma alanında *C. alpina* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Özellikle Bozcaada Batı Burnu ve Gökçeada Tuz Gölü civarında, kumul alanlarda ve çamur düzlüklerinde gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.50. *Philomachus pugnax* (Linnaeus, 1758) (Döğüşkenkuş)

Fotoğraf 54. *Philomachus pugnax* (Döğüşkenkuş)

Habitatı: Bataklıklarda ve sulak çayırlarda ürer. Kışın küçük sürüler halinde sığ tatlisu kenarları ve lagünlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 200.000 – 510.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100 – 150 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güney Ege, Doğu Akdeniz Bölgesi'nin kuzeyi, İç Anadolu Bölgesi ve Orta Karadeniz Bölgesi'nin güneyinde kış göçmeni, diğer tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu Bölgesi ve Doğu Akdeniz Bölgesi'nde kış göçmenidir. Trakya ve araştırma alanını kesen bir hat üzerinde göç sırasında gözlenebilir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *P. pugnax* türüne sadece Gökçeada Tuz gölü'nde, yalnız bireyler halinde, bahar göçü sırasında rastlanmıştır. Tuz Gölü kıyısındaki çamur düzlüklerinde diğer kıyı kuşları ile beraber beslenirken gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

2.4.51. *Limosa limosa* (Linnaeus, 1758) (Çamurçulluğu)

Fotoğraf 55. *Limosa limosa* (Çamurçulluğu)

Habitatı: Sulak çayır ve meralarda ürer. Kışın çoğunlukla sürüler halinde deniz kıyısındadır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi tehlike altına girmeye yakın (NT) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 99.000 – 140.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1000 – 1500 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Orta Karadeniz ve Güney Ege bölgelerinde kış göçmeni, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu Bölgesi'nde ve Doğu Akdeniz ve Ege Bölgesi'nin kıyılarında kış göçmenidir. Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini kesen bir göç yolunda yılın kısa bir döneminde gözlemlenebilir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *L. limosa* türüne sadece kış aylarında az sayıda rastlanılmıştır. Genellikle Bozcaada Batı Burnu ve Gökçeada Tuz Gölü civarında özellikle kumul alanlarda gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

2.4.52. *Tringa totanus* Linnaeus, 1758 (Kızılbacak)

Fotoğraf 56. *Tringa totanus* (Kızılbacak)

Habitatı: Tatlısu kenarındaki otlaklar, sulak çayırlar, meralar ve kıyı bataklıklarında ürer. Kışın sulak alanların ve lagünlerin çamurlu kıyılarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 280.000 – 610.000 çift üremektedir. Türkiye'de 4.000 – 8.000 bireyin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Batı Karadeniz, Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgelerinde yerli, Akdeniz Bölgesi'nde kış göçmeni, Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaz göçmeni, diğer bölgelerde ise transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta ve Batı Karadeniz, Ege ve Akdeniz bölgelerinde Kış göçmeni, İç Anadolu Bölgesi'nde yerli, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin doğusunda yaz göçmeni, geriye kalan bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (2 birey), 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *T. totanus* türüne sadece kış aylarında az sayıda rastlanılmıştır. Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki çamur düzlüklerinde gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.53. *Tringa stagnatilis* Bechstein, 1803 (Bataklık Düdükçünü)

Habitatı: Göç döneminde göllerin çamurlu kıyılarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 12.000 – 32.000 çift üremektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre İç Anadolu Bölgesi'nde kış göçmeni, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışındaki bölgelerde ise transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini kesen bir göç yolunda yılın kısa bir döneminde gözlemlenebildiği belirtilmiştir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *T. stagnatilis* türüne sadece Gökçeada Tuz gölü'nde, yalnız bireyler halinde, bahar göçü sırasında rastlanmıştır. Tuz Gölü kıyısındaki çamur düzlüklerinde diğer kıyı kuşları ile beraber beslenirken gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.54. *Tringa nebularia* Gunnerus, 1767 (Yeşilbacak)

Habitatı: Bataklıklar, turbalıklar ve bataklık orman açıklıklarında ürer. Kışın tatlı ve tuzlu sularda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 75.000 – 160.000 çift üremektedir.

Türkiye’de 150 – 300 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre İç Anadolu Bölgesi’nin güneyinde ve Doğu Akdeniz Bölgesi’nin kuzeyinde kış göçmeni, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışındaki bölgelerde ise transittir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Marmara ve Ege bölgelerinin Ege Denizi kıyılarında ve Doğu Akdeniz Bölgesi’nin kıyılarında kış göçmenidir. Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini kesen bir göç yolunda yılın kısa bir döneminde gözlemlenebildiği belirtilmiştir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 22/04/2006 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *T. nebularia* türüne sadece kış aylarında az sayıda rastlanılmıştır. Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki çamur düzlüklerinde gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.55. *Tringa glareola* Linnaeus, 1758 (Orman Düdükçünü)

Fotoğraf 57. *Tringa glareola* (Orman Düdükçünü)

Habitatı: Bataklıklar, fundalıklar ve ormanlarda bulunur. Geçit sırasında çoğunlukla tatlısu kenarlarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 350.000 – 1.200.000 çift üremektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm Türkiye'de transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Trakya'dan geçen bir göç yolunda yılın kısa bir döneminde gözlemlenebildiği belirtilmiştir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (13 birey).

Araştırma alanında *T. stagnatilis* türüne sadece Gökçeada Tuz gölü'nde, küçük gruplar halinde, bahar göçü sırasında rastlanmıştır. Tuz Gölü çevresindeki ıslak çayırlarda beslenirken gözlemlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.56. *Larus melanocephalus* Temminck, 1820 (Akdeniz Martısı)

Fotoğraf 58. *Larus melanocephalus* (Akdeniz Martısı)- Üreme giysisi

Habitatı: Deniz kıyısı ve göl kıyılarında ve adalarda yuva yapar. Denizde kışlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 120.000 – 320.000 çift üremektedir. Türkiye'de 4.900 – 5.500 bireyin ürediği ve 2.000 – 3.000 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Doğu ve Batı Akdeniz bölgelerinin ve Trakya'nın kıyıları dışında tüm deniz kıyılarında, Göller Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi'nin batısında yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, Ege, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerinde kış göçmeni, Tuz Gölü Havzası'nda yaz göçmeni, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (3 birey), 10/02/2006 (5 birey), 14/03/2006 (1000 birey), 22/04/2006 (1500 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *L. melanocephalus* türüne sadece kış aylarında rastlanılmıştır. Bahar göçü sırasında yüzlercesinin alan üzerinden göç ettiği tespit edilmiş olup araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.57. *Larus minutus* Pallas, 1776 (Küçük Martı)

Habitatı: Tatlısu gölcükleri, sazlıklar ve bataklıklarda yuva yapar, geçit sırasında içsularda ve deniz kıyısında bulunur, deniz kıyısında kışlar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 24.000 – 58.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.500 – 2.500 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Marmara ve Ege bölgelerinin kıyılarında kış göçmeni, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Tüm bölgelerin deniz kıyılarında kış göçmeni diğer bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 22/04/2006 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *L. melanocephalus* türüne sadece kış aylarında rastlanılmıştır. Sadece denizde ve deniz kıyısında gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.58. *Larus ridibundus* Linnaeus, 1758 (Karabaş Martı)

Fotoğraf 59. *Larus ridibundus* (Karabaş Martı) – Üreme giysisine geçiş

Fotoğraf 60. *Larus ridibundus* (Karabaş Martı) – Genç birey

Fotoğraf 61. *Larus ridibundus* (Karabaş Martı) – Üreme giysisi

Habitatı: Bataklıklar, sazlıklar ve göller, ara sıra da adalar, kıyı kumulları ve çakıllarda ürer. Kışın deniz kıyısı, göller ve lagünlerde de bulunur. Beslenmek için tarım arazileri, çayırlar ve diğer açık arazilere gelir. Kışın çöplüklerde bol sayıda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 1.500.000 – 2.200.000 çift üremektedir. Türkiye’de 4.000 – 8.000 bireyin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde transit, diğer tüm bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Karadeniz kıyılarında, Marmara, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinde kış göçmeni, Göller Bölgesi’nde ise yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (140 birey), 10/02/2006 (80 birey), 14/03/2006 (125 birey), 15/03/2006 (67 birey), 22/04/2006 (85 birey), 18/09/2006 (119 birey), 12/10/2006 (46 birey), 13/10/2006 (69 birey), 26/11/2006 (23 birey), 27/11/2006 (39 birey), 08/12/2006 (147 birey), 20/01/2007 (150 birey), 21/01/2007 (218 birey), 06/02/2007 (136 birey).

Araştırma alanında *L. ridibundus* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Bahar göçüyle Nisan ayında alanı terk eden bu tür alana Eylül ayında alana geri dönmüştür. Özellikle denizde büyük sürüler oluşturan bu tür araştırma alanındaki tüm sulak alanlarda gözlenmiştir. Genellikle deniz üzerinde konmuş halde ve beslenme uçuşu sırasında gözlenen bu tür, fırtınalı günlerde kıyıda sürüler halinde konmuş olarak izlenmiş olup araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.59. *Larus genei* Breme, 1839 (İncegagalı Martı)

Fotoğraf 62. *Larus genei* (İncegagalı Martı)

Habitatı: Tatlı ve acı göllerde ve lagünlerde ürer. Kışın lagünlerde ve denize dökülen tatlısı ağzlarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 37.000 – 56.000 çift üremektedir. Türkiye'de 800 – 1.600 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Ege ve Marmara bölgelerinde kış göçmeni, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta Akdeniz ve Batı Karadeniz bölgeleri dışında kalan tüm kıyılarda kış göçmeni, Tuz Gölü havzasında yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (4 birey), 10/02/2006 (8 birey), 14/03/2006 (5 birey), 15/03/2006 (6 birey), 22/04/2006 (5 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (4 birey), 13/10/2006 (6 birey), 26/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (9 birey), 08/12/2006 (7 birey), 20/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *L. genei* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Bahar göçüyle Nisan ayında alanı terk eden bu tür alana Eylül ayında alana geri dönmüştür. Genellikle deniz üzerinde konmuş halde ve beslenme uçuşu sırasında az sayıda gözlenen bu tür, *L. Ridibundus* sürüleri içine karışmış olarak izlenmiş olup araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.60. *Larus audouinii* Payraudeau, 1826 (Ada Martısı)

Habitatı: Nadir bir türdür, kayalık adalarda ürer, kışın kumlu sahillerde ve açık denizde bulunur. Türkiye’de az sayıda Bodrum ve Datça Yarımada ve Mersin açıklarındaki adalarda ürer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi tehlike altına girmeye yakın (NT) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 18.000 – 19.000 çift üremektedir. Türkiye’de 50 – 100 çiftin ürediği ve 20 – 40 bireyin kışladığı belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü artma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre Batı Akdeniz Bölgesi’nde yerli, Ege Denizi kıyıları, Doğu Akdeniz, Batı ve Orta Karadeniz kıyılarında transittir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Ege adaları ve Mersin civarında yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 06/08/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *L. audouinii* türü az sayıda ve aralıklarla gözlenmiştir. Bu türe genellikle diğer martıların oluşturduğu sürülerin içinde tek bireyler halinde rastlanmıştır. Araştırma alanında yuvasına rastlanmamış olmasına rağmen küçük kayalık adalarda kuluçka yapması muhtemel olup araştırma alanı için **besin ziyaretçisi** bir türdür.

4.2.61. *Larus cachinnans* Pallas, 1811 (Gümüş Martı)

Fotoğraf 63. *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) – Erişkin birey

Fotoğraf 64. *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) – Genç birey

Habitatı: Kayalık adalar, lagünler ve şehirlerde yuva yapar. Sıkça çöplükleri ziyaret eder (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 310.000 – 580.000 çift üremektedir. Türkiye'de 20.000 – 30.000 bireyin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü artma eğilimindedir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Karadeniz ve Batı Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, Marmara ve Ege bölgelerinin kıyılarında yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (254 birey), 14/03/2006 (580 birey), 22/04/2006 (3000 birey, üreme kolonisi), 20/05/2006 (1800 birey, üreme kolonisi), 23/06/2006 (350 birey), 15/07/2006 (210 birey), 06/08/2006 (170 birey), 18/09/2006 (128 birey), 12/10/2006 (83 birey), 13/10/2006 (112 birey), 26/11/2006 (93 birey), 27/11/2006 (83 birey), 08/12/2006 (118 birey), 20/01/2007 (76 birey), 21/01/2007 (29 birey), 06/02/2007 (24 birey).

Araştırma alanında *L. cachinnans* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Gökçeada Tuz Gölü ve Aydıncık burnunda yaklaşık 3000 bireylik bir üreme kolonisi tespit edilmiştir. Yine Karayer Adaları'da üreme döneminde yapılan arazi çalışmasında en az 1000 bireylik üreme kolonileri olduğu tespit edilmiştir.

Fotoğraf 65. *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) – Üreme Kolonisi (Gökçeada)

Fotoğraf 66. *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) – Üreme Kolonisi (Tavşan Adası)

Sadece Tuz Gölü ve deniz arasında kalan kumul alanda, 22 Nisan 2006 tarihinde yapılan çalışmada, yaklaşık 300 adet yuva sayılmış olup yuvalarda en fazla 3 adet yumurtanın olduğu tespit edilmiştir. İçinde tek ve 2 sayıda yumurta barındıran yuvalar ile birlikte yumurtadan çıkmış yavruların da tespit edildiği çalışmada yetişkin bireylerin toplu halde koloniyi korumak için saldırgan davranışlarda bulunduğu gözlenmiştir. En fazla sayıda yuvayı barındıran Tavşan Adası'nda yapılan gözlemlerde, yavruların tamamının yumurtadan çıkmış olduğu yuvaların *Echium italicum* bitki türünün dibinde kurulan yuvalar olduğu tespit edilmiştir. Buradan üreme kolonisine ilk gelen çiftlerin, bu bitkilerin sağladığı gizlenme ve gölgeyi tercih ettiği sonucu çıkarılabilir.

Fotoğraf 67. *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) – Yuvadaki yavru ve yumurtalar

Fotoğraf 68. *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) – Yumurtadan çıkmakta olan bir yavru

Mayıs ayının sonlarına doğru alandaki kuluçka faaliyeti sona ermiştir. Araştırma alanı için bu tür yerli bir türdür.

4.2.62. *Sterna sandvicensis* (Latham, 1787) (Karagagalı Sumru)

Fotoğraf 69. *Sterna sandvicensis* (Karagagalı Sumru)

Fotoğraf 70. *Sterna sandvicensis* (Karagagalı Sumru)

Habitatı: Sadece deniz kıyısında yaşar. Türkiye’de sadece Gediz Deltası’nda kuluçka yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 82.000 – 130.000 çift üremektedir. Türkiye'de 50 – 60 çiftin ürediği ve 800 – 1.200 bireyin kışladığı belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Doğu Karadeniz kıyılarında kış göçmeni, Gediz Deltası ve Van Gölü'nde yaz göçmeni, Marmara Denizi'nin güney kıyısı, Orta Akdeniz ve kuzeyinde transittir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Trakya ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (13 birey), 10/02/2006 (8 birey), 14/03/2006 (12 birey), 15/03/2006 (7 birey), 22/04/2006 (3 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (4 birey), 13/10/2006 (7 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (9 birey), 08/12/2006 (5 birey), 20/01/2007 (3 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (5 birey).

Araştırma alanında *S. sandwicensis* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Sadece deniz kıyısında ve kıyıya yakın gözlenen bu türün Özellikle Bozcaada Kuzu Limanı civarında dalarak küçük balıkları avladığı tespit edilmiş olup araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.63. *Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758) (Sumru)

Fotoğraf 71. *Sterna hirundo* (Sumru)

Habitatı: Deniz kıyısı, göller ve nehirlerde yuva yapar, büyük koloniler kurar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 270.000 – 570.000 çift üremektedir. Türkiye'de 8.000 – 12.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm deniz kıyılarında yaz göçmeni, diğer bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz, İç Anadolu'nun batısı ve Akdeniz bölgelerinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (12 birey), 20/05/2006 (2 birey), 22/06/2006 (3 birey), 15/07/2006 (5 birey).

Araştırma alanında *S. hirundo* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Bahar göçü ile bölgeye gelen bu tür sonbaharda alanı terk etmektedir. Üremesi ile ilgili bir veriye rastlanmasa da alan bu türün üremesi için uygun habitatlar içermektedir. Araştırma alanı için bu türü **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.64. *Columba livia* Gmelin, 1789 (Kaya Güvercini)

Fotoğraf 72. *Columba livia* (Kaya Güvercini)

Habitatı: Kaya oyuklarına ve mağaralara yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 9.300.000 – 15.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 400.000 – 800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (22 birey), 18/02/2006 (31 birey), 14/03/2006 (28 birey), 22/03/2006 (33 birey), 08/04/2006 (22 birey), 20/05/2006 (25 birey), 16/07/2006 (18 birey), 22/08/2006 (15 birey), 18/09/2006 (17 birey), 13/10/2006 (32 birey), 17/10/2006 (12 birey), 03/11/2006 (19 birey), 27/11/2006 (24 birey), 08/12/2006 (23 birey), 07/01/2007 (11 birey), 21/01/2007 (14 birey), 06/02/2007 (14 birey).

Araştırma alanında *C. livia* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle yerleşim yerleri civarında daha sık rastlanılan bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.65. *Streptopelia decaocto* Frivaldzsky, 1838 (Kumru)

Fotoğraf 73. *Streptopelia decaocto* (Kumru)

Habitatı: Şehirlerde ve diğer yerleşimlerde insanlarla beraber yaşar, buğday silolarında büyük sürüler oluşturur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 4.700.000 – 11.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.000.000 – 3.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (32 birey), 18/02/2006 (18 birey), 14/03/2006 (23 birey), 22/03/2006 (13 birey), 08/04/2006 (25 birey), 20/05/2006 (21 birey), 16/07/2006 (16 birey), 22/08/2006 (25 birey), 18/09/2006 (8 birey), 13/10/2006 (22 birey), 17/10/2006 (12 birey), 03/11/2006 (18 birey), 27/11/2006 (14 birey), 08/12/2006 (13 birey), 07/01/2007 (18 birey), 21/01/2007 (22 birey), 06/02/2007 (17 birey).

Araştırma alanında *S. decaocto* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle yerleşim yerleri civarında sıkça rastlanılan bu türün yuvaları direkler, eski yapıların pencereleri ve ağaçlarda tespit edilmiş olup bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.66. *Streptopelia turtur* (Linnaeus, 1758) (Üveyik)

Fotoğraf 74. *Streptopelia turtur* (Üveyik)

Habitatı: Seyrek ormanlar, çalılıklar, fundalıklar, parklar, bahçeler, palmyelikler, ağaçlık araziler ve tarım alanlarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 3.500.000 – 7.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 300.000 – 900.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (15 birey), 22/06/2006 (13 birey), 15/07/2006 (12 birey), 05/08/2006 (7 birey), 16/09/2006 (3 birey).

Araştırma alanında *S. turtur* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Özellikle tarım arazileri civarında elektrik tellerine tünemiş olarak ve çiftler halinde gözlenen bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.67. *Otus scops* (Linnaeus, 1758) (İshakkuşu)

Habitatı: Seyrek ağaçlı alanlar, seyrek ormanlar, tarım arazileri, meyve bahçeleri, parklar, bahçeler, küçük yerleşimler ve harabelerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 210.000 – 440.000 çift üremektedir. Türkiye'de 20.000 – 40.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege ve Batı Akdeniz kıyılarında yerli, Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyinde transit, diğer bölgelerde ise yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 15/07/2006 (2 birey), 05/08/2006 (1 birey), 16/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *O. scops* türü sadece yaz aylarında tespit edilmiştir. Sadece yaz geceleri ses tanımlaması ile tespit edilen bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.68. *Athene noctua* (Scopoli, 1769) (Kukumav)

Fotoğraf 75. *Athene noctua* (Kukumav)

Habitatı: Her türlü açık arazide, tarlalar, seyrek ağaçlıklar ve ormanlar, meyve bahçeleri, kumullar, yarı çöller ve taşlık arazide bulunur, küçük yerleşim yerlerinde sıkça rastlanır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 560.000 – 1.300.000 çift üremektedir. Türkiye’de 300.000 – 600.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *A. noctua* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Yerleşim yerleri civarında sıkça rastlanılan bu tür özellikle terk edilmiş yapıların çatı ve pencerelerinde gözlenmiş olup bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.69. *Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758) (Yalıçapkını)

Fotoğraf 76. *Alcedo atthis* (Yalıçapkını)

Habitatı: Tatlısu kenarlarında ürer, lagünler ve deniz kıyısında da bulunur. Kum duvarında açtığı derin oyuklarda yuva yapar, yuva olarak kullanılan oyuklar beyaz dışkısıyla işaretlenir (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 79.000 – 160.000 çift üremektedir. Türkiye’de 1.000 – 2.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Ege, Batı ve Orta Karadeniz bölgelerinde yerli, Marmara, Doğu Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde ise kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *A. atthis* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Gökçeada Tuz Gölü çevresinde çoğunlukla gölün kuzeydoğusundaki sazlık bölgede rastlanılan bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.70. *Merops apiaster* Linnaeus, 1758 (Arıkuşu)

Fotoğraf 77. *Merops apiaster* (Arıkuşu)

Habitatı: Kum ocaklarındaki kum yarılarında koloniler halinde yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 480.000 – 1.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 60.000 – 120.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (12 birey), 20/05/2006 (23 birey), 21/05/2006 (18 birey), 23/06/2006 (8 birey), 16/07/2006 (13 birey), 22/08/2006 (11 birey), 18/09/2006 (14 birey).

Araştırma alanında *M. apiaster* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Genellikle küçük topluluklar halinde izlenen ve *Odonata* ve *Lepidoptera* üyeleri ile beslendiği gözlemlenen bu türün yuvaları da tespit edilmiş olup araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.71. *Upupa epops* (Linnaeus, 1758) (İbibik)

Fotoğraf 78. *Upupa epops* (İbibik)

Habitatı: Ağaçlı ya da otlak düzlükler, tarlalar, meyve bahçeleri, bağlar ve bahçelerde bulunur. Ağaçlar, kayalar ve binalardaki oyuk ve kovuklarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 890.000 – 1.700.000 çift üremektedir. Türkiye'de 150.000 – 400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kiziroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 20/05/2006 (2 birey), 21/05/2006 (1 birey), 23/06/200 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *U. epops* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Genellikle tek başına açık alanlar ve tarım arazilerinde rastlanılan bu tür bahar göçüyle gelip sonbaharda alanı terk etmiştir. Araştırma alanı için bu tür **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.72. *Jnnx torquilla* (Linnaeus, 1758) (Boyunçeviren)

Fotoğraf 79. *Jnnx torquilla* (Boyunçeviren)

Habitatı: Orman açıklıkları barındıran yaprak döken ormanlar ve ağaçlı açık arazide bulunur. Yuvasını bir ağaç kovuğuna yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 580.000 – 1.300.000 çift üremektedir. Türkiye’de 500 – 2.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Güney Ege, Batı ve Orta Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni diğer bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *J.torquilla* türü sadece bahar göçü sırasında gözlenmiştir. Tek başına yerde beslenirken ve bir ağaca tünemiş halde izlenen bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.73. *Dendrocopos syriacus* (Linnaeus, 1758) (Alaca Ağaçkakan)

Fotoğraf 80. *Dendrocopos syriacus* (Alaca Ağaçkakan)

Habitatı: Seyrek ve genellikle yaprak döken ormanlar, ağaçlık açık araziler, meyve ve zeytin bahçeleri ve bahçelerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 530.000 – 1.100.000 çift üremektedir. Türkiye'de 400.000 – 800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Karadeniz Bölgesi hariç tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 18/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (3 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (4 birey), 13/10/2006 (2 birey), 17/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *D. syriacus* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle yerleşim yerlerindeki parklarda çok sayıda gözlenen bu türün yuvası da tespit edilmiş olup araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.74. *Melanocorypha calandra* (Linnaeus, 1758) (Boğmaklı Toygar)

Fotoğraf 81. *Melanocorypha calandra* (Boğmaklı Toygar)

Habitatı: Tarlalar, düzlüklerdeki otlaklar, alçak çalılık bozkırda ve kurak taşlık arazilerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 10.000.000 – 24.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 4.000.000 – 10.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz Bölgesi hariç tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (13 birey), 18/02/2006 (14 birey), 14/03/2006 (21 birey), 22/03/2006 (18 birey), 08/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (67 birey), 16/07/2006 (6 birey), 22/08/2006 (27 birey), 18/09/2006 (5 birey), 13/10/2006 (12 birey), 17/10/2006 (19 birey), 03/11/2006 (11 birey), 27/11/2006 (17 birey), 08/12/2006 (23 birey), 07/01/2007 (28 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (15 birey).

Araştırma alanında *M. calandra* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle Boş tarım arazilerinde ve Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki düzlüklerde topluluklar halinde beslenirken rastlanan bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.75. *Calandrella brachydactyla* (Leisler, 1814) (Bozkır Toygarı)

Fotoğraf 82. *Calandrella brachydactyla* (Bozkır Toygarı)

Habitatı: Kurak, ağaçsız, çıplak ve otlak bozkırda, tarlalar, yarı çöller ve kumullarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 7.300.000 – 14.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000.000 – 6.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz Bölgesi'nde transit, diğer tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (7 birey), 20/05/2006 (6 birey), 16/07/2006 (6 birey), 22/08/2006 (7 birey), 18/09/2006 (5 birey), 13/10/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *C. brachydactyla* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Ağaçsız ve alçak çayır otlarının bulunduğu alanlarda sıklıkla gözlenen bu türün yuvasına rastlanmamış olsa da kur uçuşunda erkek bireylere ve çiftlere rastlanmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.76. *Galerida cristata* (Linnaeus, 1758) (Tepeli Toygar)

Fotoğraf 83. *Galerida cristata* (Tepeli Toygar)

Habitatı: Seyrek ağaçlı açık araziler, orman kenarları, meralar ve tarım arazilerinde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 3.600.000 – 7.600.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.000.000 – 4.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (3 birey), 18/02/2006 (4 birey), 14/03/2006 (6 birey), 22/03/2006 (8 birey), 08/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (7 birey), 16/07/2006 (3 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (5 birey), 13/10/2006 (2 birey), 17/10/2006 (5 birey), 03/11/2006 (9 birey), 27/11/2006 (7 birey), 08/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (6 birey), 06/02/2007 (5 birey).

Araştırma alanında *G. cristata* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle Boş tarım arazilerinde ve yol kenarlarında sıkça rastlanan bu tür araştırma alanı için yerli bir türdür.

4.2.77. *Lullula arborea* (Linnaeus, 1758) (Orman Toygarı)

Fotoğraf 84. *Lullula arborea* (Orman Toygarı)

Habitatı: Seyrek ağaçlı açık araziler, orman kenarları, meralar, tarım arazileri ve meralarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.300.000 – 3.300.000 çift üremektedir. Türkiye'de 150.000 – 350.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na

göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde, Ege Bölgesi'nin güneyinde ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin Güneyi ve doğusunda yerli, İç Anadolu Bölgesi'nin iç kesimleri ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısı dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (12 birey), 10/02/2006 (8 birey), 14/03/2006 (16 birey), 15/03/2006 (8 birey), 22/04/2006 (14 birey), 18/09/2006 (17 birey), 12/10/2006 (14 birey), 13/10/2006 (16 birey), 26/11/2006 (12 birey), 27/11/2006 (19 birey), 08/12/2006 (17 birey), 20/01/2007 (14 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (13 birey).

Araştırma alanında *L. arborea* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Sıklıkla kısa çimenlerin olduğu düzlüklerde rastlanan bu tür çakıllık ve taşlık açık arazilerde de tespit edilmiştir. Her zaman gruplar halinde gözlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.78. *Alauda arvensis* Linnaeus, 1758 (Tarlakuşu)

Habitatı: Ağaçsız açık araziler, çiftlikler, yaylalar, otlaklar ve turbalıklarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 40.000.000 – 80.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 900.000 – 1.800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz ve Orta Karadeniz bölgelerinde kış göçmeni, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaz göçmeni, diğer bölgelerde ise yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 18/02/2006 (31 birey), 14/03/2006 (28 birey), 08/04/2006 (22 birey), 20/05/2006 (25 birey), 22/08/2006 (15 birey), 18/09/2006 (17 birey), 13/10/2006 (32 birey), 03/11/2006 (19 birey), 08/12/2006 (23 birey), 07/01/2007 (11 birey), 06/02/2007 (14 birey).

Araştırma alanında *A. arvensis* türü yıl boyunca düzenli olarak gözlenmiştir. Bu türe özellikle tarım arazileri ve civarındaki açık, düzlük arazide gruplar halinde beslenirken rastlanmış olup araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.79. *Riparia riparia* (Linnaeus, 1758) (Kum Kırлагıcı)

Habitatı: Çoğunlukla tatlısu çevresindeki açık arazilerde bulunur, yerleşimlerde ve dağlarda bulunmaz. Koloniler halinde nehirler ve kum ocaklarındaki kum ve çakıl yarılarında yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 5.400.000 – 9.500.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100.000 – 250.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 16/09/2006 (75 birey), 18/09/2006 (100 birey).

Araştırma alanında *R. riparia* türü sadece sonbahar göçü sırasında gözlenmiştir. Eylül ayında sürüler halinde göç uçuşu sırasında izlenen bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.80. *Hirundo rustica* (Linnaeus, 1758) (Kırlangıç)

Fotoğraf 85. *Hirundo rustica* (Kırlangıç)

Habitatı: Kırsal kesimde çok yaygın olarak bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 16.000.000 – 36.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.000.000 – 2.500.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (12 birey), 22/04/2006 (13 birey), 23/04/2006 (9 birey), 03/05/2006 (7 birey), 19/05/2006 (15 birey), 20/05/2006 (22 birey), 12/06/2006 (23 birey), 22/06/2006 (18 birey), 29/07/2006 (12 birey), 16/07/2006 (14 birey), 05/08/2006 (16 birey), 22/08/2006 (21 birey), 18/09/2006 (24 birey).

Araştırma alanında *H. rustica* türü sadece yaz aylarında görülmüştür. Araştırma alanında her türlü habitatta rastlanılan bu türün yerleşim yerlerindeki binalarda yuvaları da tespit edilmiştir. Alana bahar göçü sırasında gelip sonbahar göçü ile alanı terk etmiş olan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.81. *Hirundo daurica* (Linnaeus, 1758) (Kızıl Kırlangıç)

Fotoğraf 86. *Hirundo daurica* (Kızıl Kırlangıç)

Habitatı: Kaya duvarları, köprüler, binalar, mağaralar ve kaya oyuklarında yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 100.000 – 430.000 çift üremektedir. Türkiye'de 30.000 – 90.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Marmara ve İç Ege Bölgelerinde transit, Kıyı Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta Karadeniz ve İç Anadolu'da transit, Marmara, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (2 birey), 22/04/2006 (3 birey), 23/04/2006 (2 birey), 03/05/2006 (4 birey), 20/05/2006 (2 birey), 12/06/2006 (3 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (4 birey), 05/08/2006 (3 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *H. daurica* türü sadece yaz aylarında görülmüştür. Araştırma alanında sadece Gökçeada'daki göletler ve çevresinde az sayıda rastlanan bu tür alana bahar göçü sırasında gelip sonbahar göçü ile alanı terk etmiş olup araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.82. *Delichon urbica* (Linnaeus, 1758) (Ev Kırlangıcı)

Fotoğraf 87. *Delichon urbica* (Ev Kırlangıcı)

Habitatı: Çiftlikler, köyler, küçük yerleşimler ve bunun dışında kaya duvarları, mağaralar ve taş ocaklarında yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 9.900.000 – 24.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.000.000 – 2.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon

büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (17 birey), 22/04/2006 (14 birey), 23/04/2006 (19 birey), 03/05/2006 (17 birey), 19/05/2006 (15 birey), 20/05/2006 (12 birey), 12/06/2006 (13 birey), 22/06/2006 (13 birey), 29/07/2006 (12 birey), 16/07/2006 (13 birey), 05/08/2006 (22 birey), 22/08/2006 (19 birey), 18/09/2006 (14 birey).

Araştırma alanında *D. urbica* türü sadece yaz aylarında görülmüştür. Araştırma alanında her türlü habitatta rastlanılan bu türün yerleşim yerlerindeki binalarda yuvaları da tespit edilmiştir. Alana bahar göçü sırasında gelip sonbahar göçü ile alanı terk etmiş olan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.83. *Anthus campestris* (Linnaeus, 1758) (Kır İncirkuşu)

Fotoğraf 88. *Anthus campestris* (Kır İncirkuşu)

Habitatı: Kurak, kumlu ya da seyrek bitkili bozkırda, kumullar, kırlar ve tarım arazilerinde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.000.000 – 1.900.000 çift üremektedir. Türkiye'de 200.000 – 400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz Bölgesi'nde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (2 birey), 22/04/2006 (1 birey), 23/04/2006 (2 birey), 03/05/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (4 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *A. campestris* türü sadece yaz aylarında görülmüştür. Araştırma alanında özellikle Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki ve Bozcaada Batı Burnu civarındaki kumullar ve seyrek makiliklerde rastlanmıştır. Alana bahar göçü sırasında gelip sonbahar göçü ile alanı terk etmiş olan bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.84. *Anthus pratensis* (Linnaeus, 1758) (Çayır İncirkuşu)

Fotoğraf 89. *Anthus pratensis* (Çayır İncirkuşu)

Habitatı: Çoğunlukla ağaçsız ve tarım yapılmayan açık arazilerde; bataklıklar, fundalıklar, meralar, çimenli tepeler, yaylalar, tundra ve kumullarda yuva yapar. Kışın ve geçit sırasında sulak çayırlar, tatlısu kenarları, bataklıklar ve haliçlerde küçük sürüler halinde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 7.000.000 – 16.000.000 çift üremektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Trakya'nın batısı, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, İç Anadolu Bölgesi'nde transit, Karadeniz kıyılarında yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde transit, diğer bölgelerde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (13 birey), 10/02/2006 (8 birey), 14/03/2006 (12 birey), 15/03/2006 (9 birey), 22/04/2006 (16 birey), 18/09/2006 (6 birey), 12/10/2006 (4 birey), 13/10/2006 (16 birey), 26/11/2006 (14 birey), 27/11/2006 (15 birey), 08/12/2006 (11 birey), 20/01/2007 (12 birey), 21/01/2007 (7 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında *A. pratensis* türü sadece kış aylarında görülmüştür. Araştırma alanında bu türe özellikle Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki ıslak çayırlar ve göletlerin çevresinde küçük gruplar, bazen de tek bireyler halinde rastlanmıştır. Alana sonbahar göçü sırasında gelip ilkbahar göçü ile alanı terk etmiş olan bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.85. *Motacilla flava* Linnaeus, 1758 (Sarı Kuyruksallayan)

Fotoğraf 90. *Motacilla flava* ssp. feldegg (Sarı Kuyruksallayan)

Habitatı: Sığır ve koyunların otladığı sulak ve kuru çayırlar, göç dönemi sulak alanlarda toplanır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 7.900.000 – 14.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 200.000 – 600.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (12 birey), 20/05/2006 (22 birey), 12/06/2006 (12 birey), 22/06/2006 (8 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (4 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *M. flava* türü sadece yaz aylarında görülmüştür. Araştırma alanındaki tüm sulak alanlarda izlenen bu türe özellikle Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki ıslak çayırlar ve göletlerin çevresinde rastlanılmakla birlikte açık makilik arazide de gözlenmiştir. Alanda, *beema* alttürüne ait tek birey dışında, görülen tüm bireyler feldegg alttürüne aittir. Bahar aylarında daha çok sayıda karşılaşılan bu tür, alana ilkbahar göçü sırasında gelip sonbahar göçü ile alanı terk etmiş olup araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.86. *Motacilla cinerea* Tunstall, 1771 (Dağ Kuyruksallayanı)

Fotoğraf 91. *Motacilla cinerea* (Dağ Kuyruksallayanı)

Habitatı: Yükseklerde hızlı akan dereler, alçak irtifada gölet bentleri ve çağlayanlarda ürer, kışın su kenarları ve şehirlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 740.000 – 1.600.000 çift üremektedir. Türkiye'de 30.000 – 120.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Trakya, Marmara Bölgesi'nin Kuzeydoğusu, Ege Bölgesi'nin güneyi ile Orta ve Batı Akdeniz'de kış göçmeni, Marmara Bölgesi'nin güneyi, Akdeniz, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinin doğusunda yerli, İç Anadolu Bölgesi'nin iç kesimleri dışında kalan bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 15/03/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (2 birey), 13/10/2006 (1 birey), 26/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (3 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *M. cinerea* türü sadece kış aylarında görülmüştür. Araştırma alanındaki tüm sulak alanlarda izlenen bu türe özellikle Gökçeada'daki göletlerin çevresinde rastlanılmakla birlikte, deniz kenarında ve Tuz Gölü çevresindeki çamur düzlüklerinde de gözlenmiştir. Oldukça az sayıda ve tek bireyler halinde rastlanan bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.87. *Motacilla alba* Linnaeus, 1758 (Ak Kuyruksallayan)

Fotoğraf 92. *Motacilla alba* (Ak Kuyruksallayan)

Habitatı: Tundradan tarım arazileri ve yarı çöllere kadar çeşitli açık araziler, küçük yerleşimlerin çevresi ve su kenarlarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 13.000.000 – 26.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 300.000 – 600.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (180 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (4 birey), 16/07/2006 (2 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (3 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında *M. alba* türü kış aylarında daha sık olmakla birlikte tüm yıl düzenli olarak görülmüştür. Araştırma alanındaki tüm sulak alanlarda rastlanan bu türe özellikle Gökçeada'daki göletlerin çevresinde rastlanılmakla birlikte, deniz kenarında ve Tuz Gölü çevresindeki çamur düzlüklerinde de gözlenmiştir. 2006 Mart ayında gözlenen 180 bireylik göç eden sürü dışında tek bireyler halinde rastlanan bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.88. *Trglodytes troglodytes* (Linnaeus, 1758) (Çitkuşu)

Fotoğraf 93. *Trglodytes troglodytes* (Çitkuşu)

Habitatı: Ormanlar, çalılıklar, fundalıklar ve bahçelerde yaşar, kışın onlarcası damlı ve yuvarlak yuvalarında toplanır (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 23.000.000 – 40.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 400.000 – 1.200.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Marmara ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (2 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (3 birey), 06/02/2007 (2 birey).

Araştırma alanında *T. troglodytes* türü kış aylarında daha sık olmakla birlikte tüm yıl düzenli olarak görülmüştür. Araştırma alanındaki tüm habitatlarda, özellikle tarlaları ve bahçeleri çevreleyen çalılıklarda daha sık rastlanan bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.89. *Prunella modularis* (Linnaeus, 1758) (Dağ Bülbülü)

Fotoğraf 94. *Prunella modularis* (Dağ Bülbülü)

Habitatı: Ilıman kuşaktaki her türlü çalılık arazide; çalılıklar, fundalıklar, çitler, parklar, bahçeler ve ormanlarda yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 12.000.000 – 26.000.000 çift

üremektedir. Türkiye’de 9.000.000 – 25.000.000 çiftin ürettiği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre Doğu Akdeniz Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi’nin güneyi dışında kalan tüm bölgelerde yerlidir. Heinzl ve diğ. (1998)’ne göre Ege, Marmara ve Ota Karadeniz bölgelerinin iç kesimlerinde, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde ve Doğu Anadolu Bölgesi’nin kuzeyinde yerli, Orta ve Doğu Karadeniz, Ege ve Marmara bölgelerinin kıyıları ile İç Anadolu Bölgesi’nin güneyi ve Akdeniz Bölgesi’nde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 15/03/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey), 12/10/2006 (2 birey), 13/10/2006 (1 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *P. modularis* türü sadece kış aylarında görülmüştür. Sıkça *Q. Coccifera* türü üzerinde veya dalları içinde rastlanan bu tür, her türlü çalılık arazide izlenmiştir. Oldukça ürkek olan bu tür zaman zaman ötüşü ile teşhis edilmiştir. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.90. *Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758) (Kızılgerdan)

Fotoğraf 95. *Erithacus rubecula* (Kızılgerdan)

Habitatı: Ormanlarda yuva yapar, kışın bahçeler, parkar, çalılıklar ve çitlerde bulunur. Şehirlerin içlerine kadar girer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 43.000.000 – 83.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100.000 – 400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde kış göçmeni, İç Anadolu'nun kuzeyi ve Doğu Anadolu Bölgesi hariç diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (4 birey), 18/02/2006 (5 birey), 14/03/2006 (6 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (2 birey), 17/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (4 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (5 birey).

Araştırma alanında *E. rubecula* türü tüm yıl boyunca düzenli olarak görülmüştür. Kış aylarında her türlü çalılık arazide ve yerleşimlerde izlenen bu tür yaz aylarında sadece Gökçeada'da Dereköy ve Marmaros arasındaki Kızılcım ormanı ve civarında gözlenmiştir. Araştırma alanı için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.91. *Luscinia megarhynchos* Brehm, 1831 (Bülbül)

Fotoğraf 96. *Luscinia megarhynchos* (Bülbül)

Habitatı: Yaprak döken ormanlar, çalılıklar ve dere boylarında yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 4.200.000 – 12.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.000.000 – 2.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü hızla azalmaktadır. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (2 birey), 20/05/2006 (2 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (2 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (3 birey).

Araştırma alanında *L. megarhynchos* türü sadece yaz aylarında görülmüştür. Özellikle Gökçeada'daki göletlerin çevresinde daha sık rastlanan bu türün alandaki teşhislerinin birkaç istisna dışında tamamı ses ile yapılmış olup bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.92. *Phoenicurus ochruros* (Gmelin, 1789) (Kara Kızılkuyruk)

Fotoğraf 97. *Phoenicurus ochruros* (Kara Kızılkuyruk) – Erkek birey

Fotoğraf 98. *Phoenicurus ochruros* (Kara Kızılkuyruk) – Dişi birey

Habitatı: Kayalık yamaçlar, yarlar, yayla köyleri ve şehirlerde ürer, çoğunlukla yüksek irtifada bulunur. Kışın deniz kıyısına kadar iner (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 4.000.000 – 8.800.000 çift üremektedir. Türkiye'de 400.000 – 900.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü artma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde yerli Marmara ve Karadeniz bölgeleri dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (5 birey), 10/02/2006 (4 birey), 14/03/2006 (4 birey), 15/03/2006 (2 birey), 12/10/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (2 birey), 08/12/2006 (7 birey), 20/01/2007 (6 birey), 21/01/2007 (8 birey), 06/02/2007 (11 birey).

Araştırma alanında *P. ochruros* türü, Kızıroğlu (1989)'na göre sadece yaz göçmeni ve Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre dağılım haritası dışında kalmasına rağmen, sadece kış aylarında yaygın olarak gözlenmiştir. Çoğunlukla kayalık açık arazide, yerleşim yerlerinde ve harabelerde rastlanılan bu türün kış aylarında park ve bahçelerdeki küçük meyveler ile beslendiği tespit edilmiştir. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.93. *Saxicola rubetra* (Linnaeus, 1758) (Çayır Taşkuşu)

Fotoğraf 99. *Saxicola rubetra* (Çayır Taşkuşu)

Habitatı: Sulak ve kuru çayırlar, kırlar, fundalıklar, alçak çalılıklar ve tarlalarda bulunur. Otların daha uzun olduğu çayırlarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 5.400.000 – 10.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.000 – 8.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey).

Araştırma alanında *S. rubetra* türü yalnız bireyler halinde, bahar göçü sırasında gözlenmiştir. Düz açık alanda bir bitkinin üzerine tünemiş halde az sayıda rastlanan bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.94. *Saxicola torquata* (Linnaeus, 1758) (Taşkuşu)

Fotoğraf 100. *Saxicola torquata* (Taşkuşu)

Habitatı: Sulak ve kuru çayırlar, kırlar, fundalıklar, alçak çalılıklar ve tarlalarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.000.000 – 4.600.000 çift üremektedir. Türkiye'de 120.000 – 200.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde yerli, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kış göçmeni diğer bölgelerde ise yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 15/03/2006 (2 birey), 12/10/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (2 birey), 08/12/2006 (2 birey), 20/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında *S. torquata* türü, Kızıroğlu (1989) ve Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre yerli olmasına rağmen, sadece kış aylarında gözlenmiştir. Çoğunlukla kayalık açık arazide rastlanılan bu tür, araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.95. *Oenanthe isabellina* (Temminck, 1829) (Bozkuyrukkakan)

Habitatı: Bozkır, yarı çöller, taşlık boş araziler ve yamaçlarda ürer (Heinzl ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.100.000 – 6.300.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.000.000 – 6.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde transit ve Karadeniz Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (2 birey), 29/07/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *O. isabellina* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Çoğunlukla kayalık açık arazide izlenen bu türe, tek bireyler halinde ve az sayıda rastlanılmıştır. Alanda yuva bulunamamış olmakla birlikte, yetişkin bireylerin gagalarında bol miktarda böceklerle görülmeleri yavru besleme faaliyetini aklı getirmektedir. Araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.96. *Oenanthe oenanthe* (Linnaeus, 1758) (Kuyrukkakan)

Fotoğraf 101. *Oenanthe oenanthe* (Kuyrukkakan) – Erkek birey

Fotoğraf 102. *Oenanthe oenanthe* (Kuyrukkakan) – Dişi ve genç birey

Habitatı: Çok çeşitli tipteki ağaçsız ve taşlık açık arazide bulunur. Tundra, kayalık yamaçlar, turbalıklar, meralar, otlaklar ve kumullarda ürer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 4.600.000 – 13.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.000.000 – 8.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde transit, geriye kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (6 birey), 20/05/2006 (7 birey), 12/06/2006 (5 birey, 2 genç birey), 22/06/2006 (4 birey), 29/07/2006 (9 birey), 16/07/2006 (4 birey), 05/08/2006 (5 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında *O. oenanthe* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Çoğunlukla kayalık açık arazide sıkça izlenen bu türe, yerleşim yerlerinde de rastlanılmıştır. Alanda yuva bulunamamış olmasına karşın, Haziran ayında yuvadan yeni ayrılmış genç bireylere rastlanmıştır. Araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.97. *Oenanthe hispanica* (Linnaeus, 1758) (Karakulaklı Kuyrukkakan)

Fotoğraf 103. *Oenanthe hispanica* (Karakulaklı Kuyrukkakan)

Fotoğraf 104. *Oenanthe hispanica* (Karakulaklı Kuyrukkakan)

Habitatı: Bozkır ya da benzer açık arazideki kayalık, makilik ve çalılık yamaçlarda ürer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.400.000 – 3.300.000 çift üremektedir. Türkiye'de 800.000 – 2.400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Doğu Anadolu Bölgesi'nin güneyinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta ve Doğu Karadeniz bölgelerinin kıyıları dışında tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 12/06/2006 (2 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (3 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *O. hispanica* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. *O. hispanica* türünün *O. oenanthe* türü ile aynı habitatları paylaştığı ancak daha az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.98. *Monticola solitarius* (Linnaeus, 1758) (Gökardıç)

Fotoğraf 105. *Monticola solitarius* (Gökardıç) - Dişi birey

Fotoğraf 106. *Monticola solitarius* (Gökardıç) - Erkek birey

Habitatı: Yarlar, dağlar, harabeler ve yerleşimlerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 120.000 – 260.000 çift üremektedir. Türkiye'de 50.000 – 120.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ve Marmara Bölgesi'nin doğusunda yaz göçmeni, Trakya haricinde Marmara bölgesi kıyılarında, Ege ve Akdeniz bölgelerinde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (1 birey), 16/07/2006 (2 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında, *M. solitarius* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle kayalık açık alanlarda ve harabelerde rastlanan bu türün yuvasına rastlanmamış olsa da Gökçeada Kaleköy civarında sürekli izlenen bir çiftin civarda kuluçka yaptığı tahmin edilmektedir. Araştırma alanı için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.99. *Turdus merula* Linnaeus, 1758 (Karatavuk)

Fotoğraf 107. *Turdus merula* (Karatavuk) – Erkek birey

Fotoğraf 108. *Turdus merula* (Karataavuk) – Dişi birey

Habitatı: Ormanlar, çalılıklar, meyve bahçeleri, parklar ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 40.000.000 – 82.000.000 çift üremektedir. Türkiye’de 800.000 – 2.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (6 birey), 18/02/2006 (8 birey), 14/03/2006 (3 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (6 birey), 22/08/2006 (5 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (2 birey), 17/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (5 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında, *T. merula* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle park ve bahçelerde sıkça rastlanan bu türün, *R. fruticosus* ve *Q. coccifera* bitkilerini gizlenmek için kullandıkları tespit edilmiştir. Araştırma alanı için bu tür yerli bir türdür.

4.2.100. *Turdus pilaris* Linnaeus, 1758 (Tarla Ardıcı)

Fotoğraf 109. *Turdus pilaris* (Tarla Ardıcı)

Habitatı: Seyrek ibreli ve yaprak döken ormanlar, ağaçlık turbalıklar ve tundra sınırında yaşar. Kışın tarım arazileri ve diğer açık arazide bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 14.000.000 – 24.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de ürememektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında diğer bölgelerde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (33 birey), 10/02/2006 (14 birey), 14/03/2006 (2 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (5 birey), 08/12/2006 (7 birey), 20/01/2007 (6 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (9 birey).

Araştırma alanında, *T. pilaris* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Daha çok açık ve düz arazide rastlanılan bu tür, kış mevsiminin sert geçtiği günlerde park ve bahçelerde gruplar halinde de gözlenmiştir. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.101. *Turdus philomelos* C.L. Brehm, 1831 (Öter Ardıç)

Fotoğraf 110. *Turdus philomelos* (Öter Ardıç)

Habitatı: Yaprak döken ve karışık nemli ormanlar ve parklarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 20.000.000 – 36.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 20.000 – 60.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu

(1989)'na göre Karadeniz Bölgesi'nde yerli diğer bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz, Marmara Bölgesi'nin doğusu ve Trakya'da yerli, Ege ve Akdeniz bölgelerinde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (6 birey), 10/02/2006 (4 birey), 14/03/2006 (3 birey), 15/03/2006 (4 birey), 12/10/2006 (2 birey), 13/10/2006 (1 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006 (3 birey), 08/12/2006 (6 birey), 20/01/2007 (5 birey), 21/01/2007 (8 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında, *T. philomelos* türü sadece kış aylarında tespit edilmiştir. Daha çok park, bahçe ve mezarlıklardaki servi (*Cupressus* sp.) üzerinde gözlenen bu türe, makilik ve çalılık alanlarda da rastlanılmıştır. Araştırma alanı için bu tür **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.102. *Cettia cetti* (Temmick, 1820) (Kamış Bülbülü)

Habitatı: Sulakalanlarda ve su boylarındaki nemli çalılıklarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 600.000 – 1.600.000 çift üremektedir. Türkiye'de 200.000 – 400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde yerli, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (3 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (1 birey), 27/11/2006 (1 birey), 07/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında, *C. cetti* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Sadece Gökçeada Tuz Gölü'nün kuzeydoğusundaki *Phragmites communis* popülasyonu civarında, çoğunlukla aniden başlayan, yüksek sesli ve vurgulu ötüşü ile tayin edilen bu tür, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.103. *Acrocephalus arundinaceus* (Linnaeus, 1758) (Büyük Kamışçın)

Fotoğraf 111. *Acrocephalus arundinaceus* (Büyük Kamışçın)

Habitatı: Sulakalanlar, su kenarındaki sazlıklar ve ara sıra su boyundaki ılgınlarda ürer (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.500.000 – 2.900.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100.000 – 300.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Trakya dışında Marmara Bölgesi, Ege ve Akdeniz Bölgelerinin tamamı, İç Anadolu Bölgesi'nin güneyi ve Doğu Anadolu Bölgesi'ne uzanan bir kuşakta yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin tamamı ile Doğu Anadolu Bölgesi'nin güneyinde yaz göçmeni diğer bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (2 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *A. arundinaceus* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. *C. cetti* türü gibi bu tür de sadece Gökçeada Tuz Gölü'nün kuzeydoğusundaki sazlıklar civarında, çoğunlukla kurbağa tonunda tekrarlı olarak oluşan ötüşü ile tayin edilen bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.104. *Hippolais pallida* (Hembrich ve Ehrenberg, 1833) (Ak Mukallit)

Fotoğraf 112. *Hippolais pallida* (Ak Mukallit)

Habitatı: Kapalı ormanların dışında her türlü çalılık ve açık arazide bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 3.300.000 – 6.700.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000.000 – 6.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü artış eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (5 birey), 20/05/2006 (6 birey), 12/06/2006 (5 birey), 22/06/2006 (4 birey), 29/07/2006 (7 birey), 16/07/2006 (4 birey), 05/08/2006 (3 birey), 22/08/2006 (4 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında, *H. pallida* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Her türlü habitatta gözlemlenen bu türe daha çok yerleşim yerlerinde bulunan parklardaki yaprak döken ağaçlarda rastlanılmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.105. *Sylvia cantillans* (Pallas, 1764) (Bıyıklı Ötleğen)

Fotoğraf 113. *Sylvia cantillans* (Bıyıklı Ötleğen)

Habitatı: Kayalık yamaçlardaki çalılıklar ve bodur ağaçlardan oluşan sık bitki örtüsünde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.400.000 – 3.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 6.000 – 18.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde transit, Marmara ve Ege bölgelerinde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 20/05/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (1 birey), 05/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *S. cantillans* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Sık maki örtüsünün ve seyrek kızılçam popülasyonunun bulunduğu bölgelerde çok az sayıda gözlemlenen bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.106. *Sylvia melanocephala* (Gmelin, 1789) (Maskeli Ötleğen)

Fotoğraf 114. *Sylvia melanocephala* (Maskeli Ötleğen) – Erkek birey

Fotoğraf 115. *Sylvia melanocephala* (Maskeli Ötleğen) – Dişi birey

Habitatı: Kurak ve kayalık yamaçlardaki maki, çalılıklar ve diğer sık bitki örtüsünde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 3.100.000 – 8.100.000 çift üremektedir. Türkiye’de 800.000 – 2.400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)’na göre Sinop – Hatay hattının batısında yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre Karadeniz Bölgesi’nde yaz göçmeni, Ege ve Marmara bölgelerinde yerli ve Akdeniz Bölgesi’nde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (4 birey), 08/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (7 birey), 16/07/2006 (4 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (4 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (3 birey).

Araştırma alanında, *S. melanocephala* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Sık maki örtüsünün bulunduğu bölgelerde çok sayıda rastlanmış ve çoğunlukla gizlenmek ve ayrıca kuluçka için *Q. coccifera* ve *R. fruticosus* bitkilerini tercih ettiği tespit edilmiştir. Alanda yuvası tespit edilmiş ve çiftlerin yavruyu beslemek için yuvaya çeşitli böcekler getirdiği gözlenmiştir. Genellikle ses ile teşhis edilmiş olan bu tür, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.107. *Sylvia hortensis* (Gmelin, 1788) (Ak Gözlü Ötleğen)

Fotoğraf 116. *Sylvia hortensis* (Ak Gözlü Ötleğen)

Habitatı: Bodur ormanlar, ağaçlıklar, bahçeler ve baltalıklarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 170.000 – 480.000 çift üremektedir. Türkiye'de 40.000 – 120.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey).

Araştırma alanında, *S. hortensis* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Sık maki örtüsünün bulunduğu bölgelerde ve kızılçam popülasyonunun bulunduğu bölgelerdeki orman açıklıklarında az sayıda rastlanan bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.108. *Sylvia curruca* (Linnaeus, 1758) (Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen)

Fotoğraf 117. *Sylvia curruca* (Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen)

Habitatı: İbrelili ormanların açıklıkları ve kenarları, yamaçlardaki baltalıklar ve diğer bodur bitkilerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 4.800.000 – 7.800.000 çift üremektedir. Türkiye'de 50.000 – 200.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Ege, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında, *S. curruca* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Sık maki örtüsünün bulunduğu bölgelerde ve yerleşim yerleri yakınlarındaki bahçelerde az sayıda rastlanan bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.109. *Sylvia communis* Latham, 1787 (Ak Gerdanlı Ötleğen)

Fotoğraf 118. *Sylvia communis* (Ak Gerdanlı Ötleğen)

Habitatı: Orman açıklıkları, orman kenarları, kırlar, bahçeler, böğürtlen ve meşe çalılıklarında bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 14.000.000 – 25.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 300.000 – 900.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz Bölgesi'nde transit, diğer bölgelerde ise yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (1 birey), 20/05/2006 (2 birey), 12/06/2006 (2 birey), 22/06/2006 (3 birey), 29/07/2006 (4 birey), 16/07/2006 (3 birey), 05/08/2006 (2 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *S. communis* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Sık maki örtüsünün bulunduğu bölgelerde çok sayıda rastlanmış ve çoğunlukla gizlenmek için *S. melanocephala* türü gibi, *Q. coccifera* ve *R. fruticosus* bitkilerini tercih ettiği tespit edilmiştir. Bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.110. *Sylvia atricapilla* (Linnaeus, 1758) (Kara Başlı Ötleğen)

Fotoğraf 119. *Sylvia atricapilla* (Kara Başlı Ötleğen) – Erkek birey

Fotoğraf 120. *Sylvia atricapilla* (Kara Başlı Ötleğen) – Dişi birey

Habitatı: Nemli ve tabakalı ormanlar, bahçeler, parklar ve ağaçlıklarda yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 25.000.000 – 49.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 80.000 – 160.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara ve Karadeniz bölgeleriyle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyinde yaz göçmeni, Ege ve Batı Akdeniz bölgelerinin kıyılarında kış göçmeni, diğer bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (4 birey), 20/05/2006 (5 birey), 16/07/2006 (3 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (2 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (41 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında, *S. atricapilla* türü tüm yıl boyunca gözlenmiştir. Sık maki örtüsünün bulunduğu bölgelerde rastlanmış ve çoğunlukla gizlenmek için *Q. coccifera* bitkisini tercih ettiği tespit edilmiştir. Bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.111. *Phylloscopus collybita* (Vieillot, 1817) (Çıvgın)

Fotoğraf 121. *Phylloscopus collybita* (Çıvgın)

Habitatı: Ormanlar, tek tük ağaçlı ve çalılık araziler ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 30.000.000 – 60.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 100.000 – 400.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Trakya dışında Marmara Bölgesi, Batı ve Orta Karadeniz bölgelerinde yerli, Trakya, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kış göçmeni, Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Trakya'da yerli, Kıyı Ege ve Marmara ile Akdeniz Bölgesi'nin tamamında kış göçmeni, İç Ege ve Marmara ile Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaz göçmeni, diğer bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (7 birey), 08/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (5 birey), 16/07/2006 (4 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (4 birey), 07/01/2007 (5 birey), 21/01/2007 (4 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında, *P. collybita* türü yıl boyunca bolca izlenmiştir. Özellikle park ve bahçelerdeki yaprak döken ağaçları tercih eden bu tür, makilik alanda da özellikle kışın ahlat (*P. elaeagrifolia*) ağacının kabukları arasında besin ararken gözlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.112. *Phylloscopus trochilus* (Linnaeus 1758) (Söğütbülbülü)

Fotoğraf 122. *Phylloscopus trochilus* (Söğütbülbülü)

Habitatı: Ormanlar, ağaçlıklar, dağınık ağaçlı araziler çalılar ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 56.000.000 – 100.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de ürememektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (4 birey), 18/09/2006 (300 birey)

Araştırma alanında, *P. trochilus* türü sadece ilkbahar ve sonbahar göçleri sırasında izlenmiştir. Genellikle yalnız bireyler halinde gözlemlenen bu tür, Eylül ayında yaklaşık 300 bireylik göç eden bir sürü olarak da izlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.113. *Muscicapa striata* (Pallas, 1764) (Benekli Sinekkapan)

Fotoğraf 123. *Muscicapa striata* (Benekli Sinekkapan)

Habitatı: Orman kenarları, akarsu boyundaki ağaçlıklar, parklar ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 14.000.000 – 22.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 30.000 – 90.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara ve Karadeniz bölgelerinde yaz göçmeni, diğer bölgelerde transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 16/09/2006 (12 birey), 17/09/2006 (18 birey), 12/19/2006 (9 birey).

Araştırma alanında, *M. striata* türü sadece sonbahar göçü sırasında izlenmiştir. Genellikle yalnız bireyler halinde ve her türlü habitatta gözlemlenen bu tür, çevreye hakim bir tünek üzerinde ve tipik avlanma hareketleri sergilerken izlenmiştir. Bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.114. *Ficedula albicollis* (Temmink, 1815) (Halkalı Sinekkapan)

Fotoğraf 124. *Ficedula albicollis* (Halkalı Sinekkapan) – Erkek birey

Habitatı: Ormanlar, parklar, meyve bahçeleri ve büyük bahçelerde yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1.400.000 – 2.400.000 çift üremektedir. Türkiye'de ürememektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Marmara ve İç Anadolu bölgelerinin güneyi ile Ege ve Akdeniz bölgelerinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *F. albicollis* türü sadece ilkbahar göçü sırasında izlenmiştir. Sadece iki kez yalnız bireyler halinde gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.115. *Parus caeruleus* Linnaeus, 1758 (Mavi Baştankara)

Fotoğraf 125. *Parus caeruleus* (Mavi Baştankara)

Habitatı: Yaprak döken ormanlarda bol olarak, ibreli ormanlarda daha az sayıda bulunur. Bunların dışında ağaçlıklar, çitler, korular, meyve ve zeytin bahçeleri, palmyeler, parklar ve bahçelerde bulunur. Kışın sazlıklarda görülebilir (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 20.000.000 – 44.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 700.000 – 1.800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (2 birey), 10/02/2006 (3 birey), 19/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (2 birey), 15/03/2006 (1 birey), 17/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (3 birey), 26/11/2006 (4 birey), 27/11/2006 (5 birey), 07/12/2006 (2 birey), 08/12/2006 (1 birey), 18/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (4 birey), 20/01/2007 (5 birey), 21/01/2007 (4 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında, *P. caeruleus* türü sadece kış aylarında izlenmiştir. Özellikle park ve bahçelerdeki yaprak döken ağaçları tercih ettiği tespit edilmiş ancak seyrek ağaçlı açık arazide de nadiren gözlenmiştir. Sonbahar aylarında ahlat (*P. elaeagnifolia*) ağacının olgun meyveleri ile beslenirken izlenen bu tür, bahar göçü ile alanı terk edip, son bahar göçü ile geri dönmüş olup, araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.116. *Parus major* Linnaeus, 1758 (Büyük Baştankara)

Fotoğraf 126. *Parus major* (Büyük Baştankara)

Habitatı: Her türlü ağaçlık alanda, ormanda, parklar, çalılıklar, fundalıklar, meyve ve zeytin bahçeleri, yerleşimlerde bol sayıda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 20.000.000 – 44.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 700.000 – 1.800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 18/02/2006 (8 birey), 14/03/2006 (3 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (5 birey), 20/05/2006 (7 birey), 16/07/2006 (4 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (3 birey), 13/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (8 birey), 08/12/2006 (3 birey), 21/01/2007 (6 birey), 06/02/2007 (7 birey).

Araştırma alanında, *P. major* türü tüm yıl sıkça izlenmiştir. Ağaçlık ve çalılık hemen her habitatta gözlemlenen bu türün yerleşim yerlerindeki park ve bahçeleri daha çok tercih ettiği tespit edilmiş olup araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.117. *Sitta neumayer* (Michahellis, 1830) (Kaya Sıvacısı)

Fotoğraf 127. *Sitta neumayer* (Kaya Sıvacısı)

Habitatı: Kayalık yarıklar, kanyonlar, kayalık yamaçlarda yaşar, kaya yarıklarında yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.000.000 – 6.100.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.000.000 – 6.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz kıyıları ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 18/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/03/2006 (3 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (3 birey), 16/07/2006 (3 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (3 birey), 13/10/2006 (2 birey), 17/10/2006 (3 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (2 birey), 08/12/2006 (3 birey), 07/01/2007 (2 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (3 birey).

Araştırma alanında, *S. neumayer* türü tüm yıl sıkça izlenmiştir. Sadece kayalık açık alanlar ve taşlık düz arazilerde gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.118. *Lanius collurio* (Linnaeus, 1758) (Kızılsırtlı Örümcekuşu)

Fotoğraf 128. *Lanius collurio* (Kızılsırtlı Örümcekuşu) – Dişi birey

Fotoğraf 129. *Lanius collurio* (Kızılsırtlı Örümcekkuşu) – Erkek birey

Habitatı: Çalılık ve çitli açık arazilerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 6.300.000 – 13.000.000 çift üremektedir. Türkiye’de 400.000 – 800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ve Akdeniz Bölgesi’nin kıyılarında transit, diğer tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (5 birey), 20/05/2006 (6 birey), 12/06/2006 (5 birey), 22/06/2006 (4 birey), 29/07/2006 (7 birey), 16/07/2006 (4 birey), 05/08/2006 (3 birey), 22/08/2006 (4 birey), 18/09/2006 (2 birey).

Araştırma alanında, *L. collurio* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Her türlü habitatta gözlemlenen bu türe daha çok çalılık açık alanlarda rastlanılmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.119. *Lanius minor* (Gmelin, 1788) (Karaalmlı Örümcekkuşu)

Fotoğraf 130 *Lanius minor* (Karaalmlı Örümcekkuşu)

Habitatı: Alçak fundalık ve tarımsal arazilerde bulunur (Hayman ve Hume, 2002)

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 620.000 – 1.500.000 çift üremektedir. Türkiye'de 50.000 – 200.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Orta ve Doğu Akdeniz kıyılarında transit, bu bölgelerin dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege Bölgesi'nin tamamı ve Akdeniz kıyılarında transit, Karadeniz Bölgesi dışında kalan tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (1 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (2 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *L. minor* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Gökçeada Tuz Gölü ve diğer tatlısu göletleri çevresinde daha çok izlenen bu türe, diğer açık ve çalılık alanlarda da rastlanılmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.120. *Lanius senator* (Linnaeus, 1758) (Kızılbaşlı Örümcekkuşu)

Fotoğraf 131. *Lanius senator* (Kızılbaşlı Örümcekkuşu)

Habitatı: Yazın kurak ve ağaçlık bölgelerde, zeytin bahçelerinde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 480.000 – 1.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 30.000 – 90.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Marmara ve Ege bölgelerinde yaz göçmeni, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu Bölgesi'nin doğusu ile Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 03/05/2006 (1 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *L. senator* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Daha çok tarım arazileri civarındaki ağaçlarda rastlanılmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.121. *Lanius nubicus* (Lichtenstein, 1823) (Maskeli Örümcekuşu)

Fotoğraf 132 *Lanius nubicus* (Maskeli Örümcekuşu)

Habitatı: Diğer örümcekuşlarından daha kapalı ve nemli yerlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 35.000 – 100.000 çift üremektedir. Türkiye'de 30.000 – 90.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinin tamamı ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin bir kısmında transittir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 12/06/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey), 18/09/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *L. senator* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Daha çok Gökçeada'daki Marmaros ve Dereköy civarındaki kızilçam populasyonunda rastlanılmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.122. *Garrulus glandarius* (Linnaeus, 1758) (Alakarga)

Fotoğraf 133. *Garrulus glandarius* (Alakarga)

Habitatı: Ormanlar, meyve ve zeytin bahçeleri, büyük parklar, bahçeler, bazen de şehir parklarında görülür (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 6.000.000 – 13.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 600.000 – 1.800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (2 birey), 14/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (3 birey), 20/05/2006 (2 birey), 16/07/2006 (4 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (3 birey), 13/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (1 birey), 27/11/2006 (4 birey), 08/12/2006 (2 birey), 07/01/2007 (6 birey), 21/01/2007 (4 birey), 06/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında, *G. glandarius* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Daha çok seyrek ağaçlı açık arazide ve köylerdeki meyve bahçeleri civarında gözlemlenen bu tür, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.123. *Pica pica* Linnaeus, 1758 (Saksağan)

Fotoğraf 134. *Pica pica* (Saksağan)

Habitatı: Tundradan, tarlalar ve yarı çöllere kadar seyrek ağaçlı açık arazilerde; parklar, bahçeler ve yerleşimlerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 7.500.000 – 19.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 900.000 – 1.800.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü artış eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinin orta ve batı kesimleri dışında yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (1 birey), 16/07/2006 (1 birey), 22/08/2006 (2 birey), 18/09/2006 (1 birey), 13/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (1 birey), 08/12/2006 (2 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (2 birey).

Araştırma alanında, *P. pica* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Daha çok yerleşim yerleri ve köylerdeki meyve bahçeleri civarında gözlemlenen bu tür, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.124. *Corvus monedula* Linnaeus, 1758 (Küçük Karga)

Fotoğraf 135. *Corvus monedula* (Küçük Karga)

Habitatı: Yerleşimler, parklar ve meralarda yaşar. Küçük koloniler halinde çatılar, minare kovukları, eski yapılardaki delikler, kaya ve ağaç kovuklarında yuva yapar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 5.200.000 – 15.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.000.000 – 4.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon

büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzl ve diğ. (1998)'ne göre Orta ve Doğu Karadeniz bölgeleri dışında tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (32 birey), 14/03/2006 (29 birey), 22/03/2006 (33 birey), 08/04/2006 (35 birey), 20/05/2006 (27 birey), 16/07/2006 (26 birey), 22/08/2006 (15 birey), 18/09/2006 (28 birey), 13/10/2006 (24 birey), 03/11/2006 (28 birey), 27/11/2006 (24 birey), 08/12/2006 (33 birey), 07/01/2007 (28 birey), 21/01/2007 (32 birey), 06/02/2007 (37 birey).

Araştırma alanında, *C. monedula* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle yerleşim yerlerinde ve civarında küçük koloniler halinde bolca gözlemlenen bu tür, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.125. *Corvus corone* Linnaeus, 1758 (Leş Kargası)

Fotoğraf 136. *Corvus corone* (Leş Kargası)

Fotoğraf 137. *Corvus corone* (Leş Kargası) Yuva ve yumurtaları

Habitatı: Tundra, çöller ve çıplak dağ dorukları dışında her türlü yaşam alanında, özellikle ağaçlı açık araziler, çayırlar, deniz kıyıları, şehir parkları ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 7.000.000 – 17.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 500.000 – 1.500.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (12 birey), 18/02/2006 (17 birey), 14/03/2006 (21 birey), 22/03/2006 (13 birey), 08/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (17 birey), 16/07/2006 (16 birey), 22/08/2006 (15 birey), 18/09/2006 (18 birey), 13/10/2006 (14 birey), 17/10/2006 (12 birey), 03/11/2006 (18 birey), 27/11/2006 (24 birey), 08/12/2006 (13 birey), 07/01/2007 (18 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (27 birey).

Araştırma alanında, *C. corone* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle yerleşim yerlerinde ve civarında bolca gözlemlenen bu türün Tavşan Adası'nda biri adanın güneyindeki kayalık sahilde diğeri de adanın iç kesimlerindeki yıkık binanın duvarında olmak üzere iki adet yuvası tespit edilmiş ve yıkık binanın duvarındaki yuvada 6 adet yumurta gözlenmiş olup, bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.126. *Corvus corax* Linnaeus, 1758 (Kuzgun)

Fotoğraf 138. *Corvus corax* (Kuzgun)

Habitatı: Tundradan çöle kadar her türlü açık arazide; özellikle deniz kıyıları, ormanlar ve kayalık dağlarda yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 450.000 – 970.000 çift üremektedir. Türkiye'de 10.000 – 20.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (38 birey), 18/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (72 birey), 22/03/2006 (5 birey), 22/04/2006 (94 birey), 20/05/2006 (76 birey), 23/06/2006 (74 birey), 16/07/2006 (66 birey), 22/08/2006 (5 birey), 18/09/2006 (68 birey), 13/10/2006 (54 birey), 17/10/2006 (2 birey), 03/11/2006 (2 birey), 27/11/2006 (84 birey), 08/12/2006 (93 birey), 07/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (62 birey), 09/02/2007 (37 birey).

Araştırma alanında, *C. corax* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle Gökçeada bu türün yaklaşık 500 bireylik bir popülasyonunu barındırmaktadır. Gökçeada, Eşelek Köyü'nün güneyinde kalan gölet ve yanındaki kayalık tepede kalabalık bir koloni tespit edilmiş olup bu alanda yoğun kur davranışı sergileyen çiftlere rastlanmıştır. Bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.127. *Sturnus vulgaris* Linnaeus, 1758 (Sığırcık)

Fotoğraf 139. *Sturnus vulgaris* (Sığırcık)

Habitatı: Seyrek ormanlar, seyrek ağaçlı açık araziler, tarım arazileri, parklar, bahçeler ve yerleşimlerde yaşar. Üreme dönemi dışında tarlalar, çayırlar ve sulak alanlarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 23.000.000 – 56.000.000 çift

üremektedir. Türkiye’de 1.000.000 – 4.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzl ve diğ. (1998)’ne göre Akdeniz Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin batısında kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (300 birey), 10/02/2006 (150 birey), 14/03/2006 (12 birey), 26/11/2006 (13 birey), 27/11/2006 (15 birey), 08/12/2006 (17 birey), 20/01/2007 (16 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (19 birey).

Araştırma alanında, *S. vulgaris* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. 2006 Şubat ayında tespit edilen iki büyük sürü dışında genellikle küçük gruplar halinde tarım arazilerinde beslenirken izlenen bu tür, araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.128. *Passer domesticus* (Linnaeus, 1758) (Serçe)

Fotoğraf 140. *Passer domesticus* (Serçe) – Erkek birey

Fotoğraf 141. *Passer domesticus* (Serçe) – Dişi birey

Habitatı: Nadir olarak insan yerleşiminden uzakta yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 63.000.000 – 130.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 5.000.000 – 15.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (22 birey), 18/02/2006 (17 birey), 14/03/2006 (21 birey), 22/03/2006 (17 birey), 08/04/2006 (25 birey), 20/05/2006 (23 birey), 16/07/2006 (19 birey), 22/08/2006 (25 birey), 18/09/2006 (28 birey), 13/10/2006 (21 birey), 17/10/2006 (17 birey), 03/11/2006 (18 birey), 27/11/2006 (24 birey), 08/12/2006 (33 birey), 07/01/2007 (38 birey), 21/01/2007 (22 birey), 06/02/2007 (27 birey).

Araştırma alanında, *P. domesticus* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle park ve bahçelerde sıkça rastlanan bu tür, araştırma alanı için bu tür **yerli** bir türdür.

4.2.129. *Passer hispaniolensis* (Temmick, 1820) (Söğüt Serçesi)

Fotoğraf 142. *Passer hispaniolensis* (Söğüt Serçesi) – Kur ötüşündeki erkek birey

Habitatı: Sulak tarım arazileri ve küçük yerleşimlerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.800.000 – 6.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.500.000 – 3.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege Bölgesi'nin kıyı kesimlerinde kış göçmeni, Ege Bölgesi'nin iç kesimleri, Trakya dışında Marmara Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (18 birey), 22/04/2006 (13 birey), 23/04/2006 (12 birey), 03/05/2006 (14 birey), 20/05/2006 (12 birey), 12/06/2006 (13 birey), 22/06/2006 (21 birey), 29/07/2006 (12 birey), 16/07/2006 (14 birey), 05/08/2006 (13 birey), 22/08/2006 (12 birey), 18/09/2006 (12 birey).

Araştırma alanında, *P. hispaniolensis* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Küçük gruplar halinde, sulakalanların civarındaki alçak çalılıkları daha çok tercih ettiği tespit edilen bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.130. *Passer montanus* (Linnaeus, 1758) (Ağaç Serçesi)

Fotoğraf 143. *Passer montanus* (Ağaç Serçesi)

Habitatı: Çevresinde sık ağaçlık ve çalılık bulunan tarım arazileri ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 26.000.000 – 48.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 20.000 – 100.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi'nin kuzeyi, Batı ve Orta Karadeniz bölgeleri ile Amasya, Tokat, Sivas ve Konya illerinde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (4 birey), 18/02/2006 (7 birey), 14/03/2006 (5 birey), 22/03/2006 (7 birey), 08/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (13 birey), 16/07/2006 (8 birey), 22/08/2006 (5 birey), 18/09/2006 (8 birey), 13/10/2006 (7 birey), 17/10/2006 (7 birey), 03/11/2006 (8 birey), 27/11/2006 (14 birey), 08/12/2006 (13 birey), 07/01/2007 (12 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (9 birey).

Araştırma alanında, *P. montanus* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Sadece yerleşimlerde, park ve bahçelerde az sayıda rastlanılan bu türün, kuş evlerini kuluçka için kullandığı tespit edilmiş olup, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.131. *Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758) (İspinoz)

Fotoğraf 144. *Fringilla coelebs* (İspinoz) – Erkek birey, üreme giysisi

Fotoğraf 145. *Fringilla coelebs* (İspinoz) – Dişi birey

Habitatı: Çeşitli ormanlar, korular ve fundalıklarda ürer, kışın diğer ispinozlarla karışık sürüler oluşturur ve açık arazide bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 130.000.000 – 240.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000.000 – 9.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (13 birey), 18/02/2006 (17 birey), 14/03/2006 (22 birey), 22/03/2006 (18 birey), 08/04/2006 (25 birey), 20/05/2006 (12 birey), 16/07/2006 (12 birey), 22/08/2006 (8 birey), 18/09/2006 (7 birey), 13/10/2006 (12 birey), 17/10/2006 (14 birey), 03/11/2006 (18 birey), 27/11/2006 (17 birey), 08/12/2006 (19 birey), 07/01/2007 (28 birey), 21/01/2007 (32 birey), 06/02/2007 (37 birey).

Araştırma alanında, *F. coelebs* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Her türlü habitatta, özellikle kış aylarında yerleşim merkezlerinde bolca gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.132. *Serinus serinus* (Linnaeus, 1758) (Küçük İskete)

Fotoğraf 146. *Serinus serinus* (Küçük İskete)

Habitatı: Seyrek ve özellikle ibreli ormanlar, ağaç sıraları, bahçeler, fundalıklar ve parklarda yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 8.300.000 – 20.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 500.000 – 2.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Akdeniz, Ege, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (2 birey), 10/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (2 birey), 22/04/2006 (3 birey), 19/05/2006 (2 birey), 26/11/2006 (3 birey), 27/11/2006(1 birey), 08/12/2006 (2 birey), 20/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (2 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında, *S. serinus* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Her türlü seyrek ağaçlı habitatta, az sayıda rastlanılan bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.133. *Carduelis chloris* (Linnaeus, 1758) (Florya)

Fotoğraf 147. *Carduelis chloris* (Florya) – Erkek birey

Fotoğraf 148. *Carduelis chloris* (Florya) – Dişi birey

Habitatı: Seyrek ormanlar, zeytin ve meyve bahçeleri, yüksek ağaçların bulunduğu bahçeler ve parklarda yaşar, kışın diğer ispinozlarla karışık sürüler oluşturur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 14.000.000 – 32.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 600.000 – 2.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu Bölgesi'nin doğusu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (8 birey), 18/02/2006 (7 birey), 14/03/2006 (12 birey), 22/03/2006 (14 birey), 08/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (12 birey), 16/07/2006 (6 birey), 22/08/2006 (3 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (3 birey), 17/10/2006 (4 birey), 03/11/2006 (8 birey), 27/11/2006 (7 birey), 08/12/2006 (9 birey), 07/01/2007 (18 birey), 21/01/2007 (12 birey).

Araştırma alanında, *C. chloris* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Kış ve bahar aylarında yüksek ve yaşlı ağaçların bulunduğu her türlü habitatta bolca izlenen bu tür, yaz aylarında sadece Gökçeada Dereköy – Marmaros arasındaki kızılçam popülasyonunun yoğun olduğu bölgede rastlanmış olup araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.134. *Carduelis carduelis* (Linnaeus, 1758) (Saka)

Fotoğraf 149. *Carduelis carduelis* (Saka)

Fotoğraf 150. *Carduelis carduelis* (Saka) ve *Carduelis cannabina* (Ketenkuşu) sürüsü

Fotoğraf 151. *Carduelis carduelis* (Saka) – Beslenme ve yuva malzemesi toplama davranışı

Habitatı: Otsu bitkilerin yoğun olduğu açık alanlar, bozkırlar, orman açıklıkları, bahçeler ve köylerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 12.000.000 – 29.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 1.500.000 – 4.500.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (12 birey), 18/02/2006 (23 birey), 14/03/2006 (32 birey), 22/03/2006 (34 birey), 08/04/2006 (25 birey), 20/05/2006 (14 birey), 16/07/2006 (8 birey), 22/08/2006 (4 birey), 18/09/2006 (6 birey), 13/10/2006 (9 birey), 17/10/2006 (14 birey), 03/11/2006 (18 birey), 27/11/2006 (27 birey), 08/12/2006 (23 birey), 07/01/2007 (34 birey), 21/01/2007 (35 birey).

Araştırma alanında, *C. carduelis* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Özellikle kış aylarında sayıca daha çok ve sıklıkla Çınar (*Platanus sp.*) ağaçlarında, tohumlarla beslenirken ve yine küçük gruplar halinde çeşitli dikenlerin tohumları ile beslenirken izlenmiştir. Kış aylarında diğer ispinozlarla, özellikle ketenkuşlarıyla (*C. cannabina*) karışık sürüler oluşturdukları gözlenmiştir. Bahar aylarında Karaağaç (*Ulmus sp.*) gibi yaprak döken ağaçların tohumlarıyla beslendikleri ve yuva malzemesi olarak Karahindiba (*Taraxacum sp.*) bitkisinin çiçeklerinden faydalandığı tespit edilmiş olup, bu tür araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.135. *Carduelis spinus* (Linnaeus, 1758) (Karabaşlı İskete)

Fotoğraf 152. *Carduelis spinus* (Karabaşlı İskete) – Erkek birey

Fotoğraf 153. *Carduelis spinus* (Karabaşlı İskete) – Dişi birey

Habitatı: İbrelili ve karışık ormanlarda yuva yapar, kışın açık arazideki ağaçlıklarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 10.000.000 – 18.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 5.000 – 20.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyinde yerli, diğer bölgelerde kış göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre tüm bölgelerde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 22/04/2006 (48 birey), 08/04/2006 (70 birey), 20/05/2006 (41 birey).

Araştırma alanında, *C. spinus* türü sadece bahar göçü sırasında gözlenmiştir. Kalabalık sürüler halinde yerleşim yerleri civarındaki park ve bahçelerde yaprak döken ağaçların tohumları ile beslenirken izlenen bu tür araştırma alanı için **transit** bir türdür.

4.2.136. *Carduelis cannabina* (Linnaeus, 1758) (Ketenkuşu)

Fotoğraf 154. *Carduelis cannabina* (Ketenkuşu) – Erkek birey

Fotoğraf 155. *Carduelis cannabina* (Ketenkuşu) – Dişi birey

Habitatı: Alçak çalılıklar ve seyrek bitkili kurak ve kayalık yamaçlarda yuva yapar, küçük ve seyrek koloniler oluşturur. Kışın sürüler halinde açık arazide bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 10.000.000 – 28.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 2.000.000 – 10.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (12 birey), 10/02/2006 (17 birey), 14/03/2006 (12 birey), 22/04/2006 (13 birey), 19/05/2006 (24 birey), 26/11/2006 (18 birey), 27/11/2006 (19 birey), 08/12/2006 (12 birey), 20/01/2007 (18 birey), 21/01/2007 (23 birey), 06/02/2007 (14 birey).

Araştırma alanında, *C. cannabina* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Yaklaşık 20 bireylik sürüler halinde seyrek ağaçlı açık arazide rastlanılan bu türün *C. carduelis* türü ile karışık sürüler oluşturdukları tespit edilmiş olup, araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.137. *Coccothraustes coccothraustes* (Linnaeus, 1758) (Kocabaş)

Fotoğraf 156. *Coccothraustes coccothraustes* (Kocabaş)

Habitatı: Yaşlı, karışık ve ibrelili ormanlar, ağaç kümeleri ve eski parklarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.400.000 – 4.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 5.000 – 15.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Ege, Akdeniz, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kış göçmeni, diğer bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Marmara ve Doğu Karadeniz bölgeleri ile Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyinde yerli, Orta ve Batı Karadeniz, Ege, İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (1 birey), 14/03/2006 (1 birey), 22/04/2006 (1 birey), 19/05/2006 (1 birey), 08/12/2006 (1 birey), 20/01/2007 (1 birey), 21/01/2007 (1 birey), 06/02/2007 (1 birey).

Araştırma alanında, *C. coccothraustes* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Yalnız bireyler halinde sadece Gökçeada'da, yaşlı ve yüksek ağaçların en üst dallarında tünemiş halde rastlanılan bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.138. *Emberiza cirrus* (Linnaeus, 1758) (Bahçe Kirazkuşu)

Fotoğraf 157. *Emberiza cirrus* (Bahçe Kirazkuşu) – Erkek birey

Fotoğraf 158. *Emberiza cirrus* (Bahçe Kirazkuşu) – Dişi birey

Habitatı: tarım arazilerinin çevresindeki ağaçlıklar, çalılar, çitler ve diğer açık arazilerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 2.000.000 – 5.200.000 çift üremektedir. Türkiye'de 60.000 – 180.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Batı Karadeniz, Marmara, Ege, İç Anadolu ve Batı Akdeniz bölgelerinde kış göçmeni, Orta ve Doğu Akdeniz bölgelerinde transittir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta ve Batı Karadeniz ve Marmara bölgeleri ile Ege Bölgesi'nin kıyılarında yerlidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 10/02/2006 (4 birey), 18/02/2006 (3 birey), 14/03/2006 (5 birey), 22/03/2006 (7 birey), 08/04/2006 (15 birey), 20/05/2006 (14 birey), 16/07/2006 (6 birey), 22/08/2006 (4 birey), 18/09/2006 (2 birey), 13/10/2006 (4 birey), 17/10/2006 (4 birey), 03/11/2006 (8 birey), 27/11/2006 (7 birey), 08/12/2006 (11 birey), 07/01/2007 (12 birey), 21/01/2007 (14 birey), 09/02/2007 (13 birey).

Araştırma alanında, *E. cirrus* türü tüm yıl düzenli olarak gözlenmiştir. Genellikle küçük sürüler veya tek çiftler halinde izlenen bu tür alçak ağaçların ve seyrek makilik ve açık alanlarda tespit edilen bu tür, araştırma alanı için **yerli** bir türdür.

4.2.139. *Emberiza hortulana* (Linnaeus, 1758) (Kirazkuşu)

Fotoğraf 159. *Emberiza hortulana* (Kirazkuşu)

Habitatı: Ağaçlı, seyrek bitkili ya da taşlık yamaçlar, tarım arazileri ve bahçelerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 5.200.000 – 16.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000.000 – 10.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Doğu Akdeniz Bölgesi'nde transit, diğer bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (1 birey), 22/04/2006 (2 birey), 03/05/2006 (1 birey), 12/06/2006 (1 birey), 22/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (1 birey), 05/08/2006 (1 birey), 22/08/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *E. hortulana* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Genellikle çalılıarın seyrek ve alçak olduğu açık ve taşlık arazide rastlanılan bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.140. *Emberiza caesia* (Cretzschmar, 1828) (Kızıl Kirazkuşu)

Fotoğraf 160. *Emberiza caesia* (Kızıl Kirazkuşu)

Habitatı: Ağaçlı, seyrek bitkili ya da taşlık yamaçlar, tarım arazileri ve bahçelerde bulunur, kayalık alanlar ve makiliklerde yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 1400.000 – 230.000 çift üremektedir. Türkiye'de 125.000 – 185.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Batı Karadeniz, Marmara, Ege, İç Anadolu ve Batı Akdeniz bölgelerinde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Ege Denizi ve Akdeniz kıyılarında yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (1 birey), 03/05/2006 (1 birey), 12/06/2006 (1 birey), 29/07/2006 (1 birey), 05/08/2006 (1 birey).

Araştırma alanında, *E. caesia* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Genellikle seyrek bitki örtüsünün bulunduğu kayalık ve eğimli alanlarda az sayıda rastlanılan bu tür, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.141. *Emberiza schoeniclus* (Linnaeus, 1758) (Bataklık Kirazkuşu)

Fotoğraf 161. *Emberiza schoeniclus* (Bataklık Kirazkuşu)

Habitatı: Göl ve bataklıklardaki sazlıklarda yuva yapar, kışın su kenarındaki bitkilerde ve tarlalarda bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 4.800.000 – 8.800.000 çift üremektedir. Türkiye'de 5.000 – 10.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyi dışında tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre İç Anadolu Bölgesi'nin iç kesimleri ve Kızılırmak Deltası Havzası'nda yerli, Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyi dışındaki diğer tüm bölgelerde kış göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 09/02/2006 (4 birey), 14/03/2006 (7 birey), 22/04/2006 (12 birey), 19/05/2006 (2 birey), 08/12/2006 (11 birey), 20/01/2007 (14 birey), 21/01/2007 (12 birey), 06/02/2007 (12 birey).

Araştırma alanında, *E. schoeniclus* türü sadece kış aylarında gözlenmiştir. Sadece Gökçeada Tuz Gölü çevresindeki sazlıklar ve ıslak çayırlarda küçük gruplar halinde gözlemlenen bu tür araştırma alanı için **kış göçmeni** bir türdür.

4.2.142. *Emberiza melanocephala* Scopoli, 1769 (Karabaşlı Kirazkuşu)

Fotoğraf 162. *Emberiza melanocephala* (Karabaşlı Kirazkuşu) – Dişi birey

Fotoğraf 163. *Emberiza melanocephala* (Karabaşlı Kirazkuşu) – Erkek birey

Habitatı: Tarlalar, bozkırlar, çalılıklar, bahçeler ve makide yaşar (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye’deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa’da yaklaşık olarak 2.800.000 – 9.300.000 çift üremektedir. Türkiye’de 2.500.000 – 8.500.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve popülasyon büyüklüğü artış eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)’na göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir. Heinzel ve diğ. (1998)’ne göre tüm bölgelerde yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (1 birey), 22/04/2006 (3 birey), 23/04/2006 (5 birey), 03/05/2006 (7 birey), 20/05/2006 (8 birey), 12/06/2006 (9 birey), 22/06/2006 (11 birey), 29/07/2006 (9 birey), 16/07/2006 (14 birey), 05/08/2006 (13 birey), 22/08/2006 (12 birey), 18/09/2006 (4 birey).

Araştırma alanında, *E. melanocaphala* türü sadece yaz aylarında gözlenmiştir. Her türlü habitatta çok sayıda gözlemlenen bu türün erkek bireylerine dişilerden çok daha sık ve bir tüneğin üzerinde öterken rastlanılmış olup, araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

4.2.143. *Miliaria calandra* (Linnaeus, 1758) (Tarla Kirazkuşu)

Fotoğraf 164. *Miliaria calandra* (Tarla Kirazkuşu)

Habitatı: Çevresinde tek tük çalılar ve ağaçlar bulunan tarlalar, bozkırlar ve diğer açık arazilerde bulunur (Heinzel ve diğ., 1998).

Türkiye'deki Risk ve Konaklama Durumu: IUCN 2006 Kırmızı Liste kategorisi en düşük tehdit (LC) olarak belirtilmiştir. BirdLife International 2004 verilerine göre Avrupa'da yaklaşık olarak 7.900.000 – 22.000.000 çift üremektedir. Türkiye'de 3.000.000 – 9.000.000 çiftin ürediği belirtilmektedir ve populasyon büyüklüğü azalma eğilimindedir. Kızıroğlu (1989)'na göre tüm bölgelerde yerlidir. Heinzel ve diğ. (1998)'ne göre Orta ve Batı Karadeniz, Marmara, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu Bölgesi'nin batısında yerli, Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgeleri ile İç Anadolu Bölgesi'nin doğusunda yaz göçmenidir.

Türün Gözlemlendiği Tarihler ve Birey Sayıları: 08/04/2006 (2 birey), 20/05/2006 (5 birey), 16/07/2006 (6 birey), 22/08/2006 (8 birey), 18/09/2006 (7 birey), 13/10/2006 (9 birey), 21/01/2007 (7 birey), 09/02/2007 (4 birey).

Araştırma alanında, *M. calandra* türü 2006 yılının kış aylarında görülmemişken, 2007 yılının Ocak ve Şubat aylarında küçük sürüler halinde gözlemlenmiştir. Yaz aylarında açık arazideki yüksekçe bir bitki veya çalının üzerinde ötüş sırasında çok sayıda rastlanılan bu türün kış aylarında görülmesi, 2007 yılında araştırma alanını da etkileyen alçak basıncın etkisine bağlanabilir. Bu tür araştırma alanı için **yaz göçmeni** bir türdür.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA ve SONUÇ

Gözlem ve araştırma faaliyetlerinin yürütüldüğü Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları, Çanakkale il sınırları içerisinde yer almakta ve Çanakkale Boğazının hemen dışında Ege Denizi'nin kuzeyinde bulunmaktadırlar. Çanakkale Boğazının tali bir göç yolu üzerinde bulunması dolayısıyla, özellikle ilkbahar ve son bahar göçlerinde adalar, birçok kuş türüne beslenme ve dinlenme olanağı sağlamaktadır.

Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları'nda Şubat 2006 – Mart 2007 tarihleri arasında gerçekleştirilen arazi çalışmalarında, 15 Ordo'dan, 43 Familya'ya ait toplam 143 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen bu türlerden 42'si yerli, 41'i yaz göçmeni, 37'si kış göçmeni, 20'si transit ve 3'ü besin ziyaretçisidir (Çizelge 3).

Tablo 3. Araştırma alanında tespit edilen tür sayılarının statülerine göre dağılımı

Statü	Yerli	Yaz Göçmeni	Kış Göçmeni	Transit	Besin Ziyaretçisi
Tür Sayısı	42	41	37	20	3

Araştırma alanında gözlemlenen 143 türün tamamının Gökçeada'da da gözlenmiş olması, Gökçeada'nın kuşlar için ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Bu tür zenginliğinin en büyük nedeninin habitat çeşitliliği olduğu tespit edilmiştir. Gökçeada'nın birçok farklı karakterde sulak alana sahip olması, adadaki tür çeşitliliğinin en büyük sebeplerinden biridir. Adanın çeşitli bölgelerine dağılmış birçok sulak alan; baraj ve göletler, Tuz Gölü ve Tuz Gölü ile Aydıncık Körfezi arasında kalan tatlisu gölcükleri, bataklıklar ve ıslak çayırlar birçok türe beslenme, barınma ve kuluçka fırsatı vermektedir. Yapılan gözlemlerde tespit edilen 40 tür sadece Gökçeada'da bulunmaktadır ve bu sayı, toplam tür sayısının neredeyse 1/3'üne (%27,97) eşittir.

Gökçeada'yı 103 kuş türü ile Bozcaada izler. Üzerinde daimi akışlı bir akarsuyun ve gölün bulunmaması yüzünden karasal türlerin yoğunlukta olduğu gözlemlenmiştir. Çevresindeki irili ufaklı birçok adacığın, başta *L. Cachinnans* (Gümüş Martı) ve *P. aristotelis* (Tepeli Karabatak) gibi birçok kuş türü için potansiyel kuluçka biyotopu olduğu belirlenmiş, ancak ulaşım zorlukları yüzünden bu adacıklar yakından incelenememiştir.

Karayyer Adaları'nın, üzerinde herhangi bir yerleşim bulunmaması ve ulaşım zorlukları yüzünden insanlar tarafından kullanılmaması dolayısı ile birçok tür için uygun bir üreme alanı olduğu tespit edilmiştir. Bahar aylarında adada gerçekleştirilen arazi çalışmalarında izlenen türlerin tamamına yakınının kuluçka faaliyeti veya hazırlığında olduğu gözlemlenmiştir. Adaların, üzerinde ağaç ve çalı formunda bitkilerin bulunmaması nedeniyle Passeriformes ordosuna ait bazı familyalar (Sylviidae, Muscicapidae, Paridae, Laniidae vs.) tarafından tercih edilmediği tespit edilmiştir.

Araştırma alanının *Phalacrocorax aristotelis* (Tepeli Karabatak) için önemli bir üreme alanı olduğu gözlemlenmiştir. Bu türün, Yılan Adası, Orak Adası ve Presa adasının dik ve kayalık yamaçlarında üreme kolonileri olduğu tespit edilmiştir. Tavşan Adasında yuvaya rastlanmamış olmasının sebebinin insan ulaşımına daha açık olduğu düşünülmüştür. Adanın kuzey ve güney yakalarında iki adet iskele bulunan Tavşan Adası balıkçıların ulaşımına açıktır. Yine balıkçılardan, bazı kişilerin adaya tavşan avlamak ve yumurta toplamak üzere geldikleri öğrenilmiştir. Kuluçka faaliyetleri Mart ayında başlayıp Nisan ayında sona ermektedir.

Gökçeada üzerindeki sulak alanlar, özellikle Tuz Gölü ile çevresindeki sazlık alanların balıkçılar için önemli olduğu tespit edilmiştir. *Ardeola ralloides* (Alaca Balıkçıl) ve *Casmerodius albus* (Büyük Ak Balıkçıl) sadece Tuz Gölü'nde gözlemlenmiştir. Karayyer Adaları'nın sığ koylarının da *Egretta garzetta* (Küçük Ak Balıkçıl) için önemli bir beslenme habitatı olduğu tespit edilmiş ve bu türün küçük gruplar halinde bu alanlarda avlandıkları izlenmiştir.

Gökçeada Tuz Gölü'nün *Phoenicopterus ruber* (Flamingo) için önemli bir kışlama ve beslenme alanı olduğu tespit edilmiştir. Yaz ayları dışında düzenli olarak gözlemlenen bu tür, yaz aylarında gölün kurumaya başlaması ve çamurunun kozmetik etkileri olduğu düşünüldüğü için alana gelen turistler yüzünden alanı terk etmektedirler. Tek seferde alanda görülen en fazla birey sayısı 08/12/2006 tarihinde 280 bireydir.

Araştırma alanında, Anatidae (Ördekçiller) familyasından 8 tür tespit edilmiştir. Bu türlerden *Tadorna ferruginea* (Angıt) yerli, *Anas querquedula* (Çıkrıkçın) transit, diğer türler ise kış göçmenidir. Bu familyaya ait bireyler 2006 yılının kış aylarında daha fazla sayıda gözlemlenirken, daha ılıman geçen 2007 yılının kış aylarında sayılarında belirgin bir azalma tespit edilmiştir.

Araştırma alanında gözlem periyodu boyunca gündüz ve gece yırtıcılarından; *Circaetus gallicus* (Yılan Kartalı), *Accipiter nisus* (Atmaca), *Buteo buteo* (Şahin), *Buteo rufinus* (Kızıl Şahin), *Pernis apivorus* (Arı Şahini), *Falco tinnuculus* (Kerkenez), *Falco vespertinus* (Ala Doğan), *Falco subbuteo* (Delice Doğan), *Falco eleonorae* (Ada Doğanı), *Falco peregrinus* (Gök Doğan), *Otus scops* (İshakkuşu), *Athene noctua* (Kukumav) olmak üzere toplam 12 tür gözlenmiştir. Bu türlerden *Buteo buteo* (Şahin) ve *Falco tinnuculus* (Kerkenez) daha sık gözlenmiş, bunun dışında bahar göçü sırasında 53 bireylik göç eden bir *Circaetus gallicus* (Yılan Kartalı) topluluğu izlenmiştir.

Yapılan arazi çalışmalarında *Alectoris chukar* (Kınalı Keklik) türü Gökçeada'da, özellikle Kaleköy civarındaki kale harabesi yakınlarında ve taşlık yamaçlarda sıklıkla gözlenmiştir. Yerli halk ile yapılan görüşmelerde bu türün yasa dışı olarak avlandığı ve doğadan canlı olarak yakalanıp satıldığı öğrenilmiştir.

Araştırma alanında yapılan gözlemlerde, Gökçeada Tuz Gölü ve çevresindeki çamur düzlüklerinin Charadriidae (Yağmurcunlar) ve Scolopacidae (Çullukçiller) familyalarına dahil türler için oldukça önemli habitatlar oldukları belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarda Charadriidae familyasına ait 4 tür, Scolopacidae familyasına ait 10 tür tespit edilmiştir.

Laridae (Martıgiller) familyasına dahil toplam 6 tür tespit edilmiştir. Bunlardan *Larus minutus* (Küçük Martı), *Larus genei* (İnce Gagalı Martı), *Larus audouinii* (Ada Martısı) az sayıda gözlenirken, *Larus melanocephalus* (Karabaş Martı) ve *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) daha fazla izlenmiştir. Araştırma alanının *Larus cachinnans* (Gümüş Martı) için çok önemli bir üreme alanı olduğu tespit edilmiştir. Gökçeada dışında bütün adalarda büyük üreme kolonileri olduğu belirlenen bu türün, araştırma alanında en az 3000 çift gibi yüksek sayılarda ürediği tespit edilmiştir.

Araştırma alanında yapılan arazi çalışmaları ile tespit edilen 70 tür ile en fazla türü barındıran ordo Passeriformes'tir. Araştırma alanındaki tüm habitatlarda gözlenen bu türlerin park ve bahçeler gibi habitatları da yoğun olarak kullandığı tespit edilmiştir. Örneğin *Passer montanus* (Ağaç Serçesi) sadece Gökçeada ve Bozcaada'daki park ve bahçelerde gözlemlenmiştir. Yine park ve bahçelere dekoratif amaçla ekilen bitkilerin, birçok kuş türü için önemli olduğu tespit edilmiştir. Özellikle *Turdus merula* (Karatavuk), *Phoenicurus ochruros* (Kara Kızılkuyruk) gibi Turdidae üyelerinin, kış aylarında meyveleri üzerinde olan *Pyracantha coccinea* (Ateş Dikeni) ve *Laurus nobilis* (Defne) ile beslendikleri gözlemlenmiştir.

Araştırma alanının Turdidae familyasından 8 türe ev sahipliği yaptığı gözlenmiştir. Bunlar arasında *Erithacus rubecula* (Kızılderden), *Phoenicurus ochruros* (Kara Kızılkuyruk), *Oenanthe oenanthe* (Kuyrukkakan) ve *Turdus merula* (Karatavuk) en sık gözlenen türlerdir.

Sylviidae familyasına ait türlerin zenginliği dikkat çekicidir. Araştırma alanında yapılan çalışmalarda bu familyaya ait 11 tür tespit edilmiştir. Zamanlarının tamamına yakını maki ve seyrek ağaçlıklı habitatlarda geçiren bu türler, buna benzer habitatlar bulunmadığı için Karayer Adaları'nda gözlemlenmemiştir. Gökçeada ve Bozcaada'da yaygın olarak bulunan *Quercus coccifera* ve *Rubus fruticosus* çalılarının bu familyanın üyeleri, özellikle *Sylvia melanocephala* (Maskeli Ötleğen) ve *Sylvia atricapilla* (Kara Başlı Ötleğen) türleri için beslenme, gizlenme ve üreme habitatları olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan gözlemler sonucunda Corvidae familyasına ait 5 tür tespit edilmiştir. Bu türler arasında en az sayıda *Pica pica* (Saksağan) ve *Garrulus glandarius* (Alakarga) türleri gözlemlenmiştir. *Corvus monedula* (Küçük karga) Bozcaada'da sayıca belirgin bir şekilde fazla iken, Gökçeada'da da *Corvus corax* (Kuzgun) türünün baskın olduğu tespit edilmiştir. Özellikle Gökçeada bu türün yaklaşık 500 bireylik bir popülasyonunu barındırmaktadır. Gökçeada, Eşelek Köyü'nün güneyinde kalan gölet ve yanındaki kayalık tepede kalabalık bir koloni tespit edilmiş olup bu alanda yoğun kur davranışı sergileyen çiftlere rastlanmıştır.

Araştırma alanında Fringillidae familyasına ait 7 tür tespit edilmiştir. *Fringilla coelebs* (İspinoz), *Carduelis carduelis* (Saka) ve *Carduelis cannabina* (Ketenkuşu) bu familyanın sayıca baskın türleridir. *Carduelis carduelis* (Saka) türünün, kış aylarında diğer ispinozlarla, özellikle ketenkuşlarıyla (*C. cannabina*) karışık ve kalabalık sürüler oluşturdukları gözlenmiştir.

Yapılan arazi çalışmaları sonucunda tespit edilen 143 kuş türünden 4'ü IUCN'in 2005 yılına ait verilerine göre farklı kategorilerde olmak üzere tehlike altındadır. Bu türler ve tehlike seviyeleri; *Pelecanus crispus* (Tepeli pelikan) VU (Vulnerable (tehlikeye açık)), *Falco vespertinus* (Aladoğan), *Limosa limosa* (Çamurçulluğu) ve *Larus audouinii* (Ada Martısı) NT (Near Threatened (tehlike altına girmeye yakın)) olarak belirlenmiştir.

Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları'nda Şubat 2006 – Mart 2007 tarihleri arasında gerçekleştirilen arazi çalışmalarında tespit edilen 143 tür, bu adaların ne kadar zengin bir avifaunaya sahip olduğunu göstermiştir. Bölgenin coğrafyası, özellikle güneye doğru yapılan sonbahar göçünde, araştırma alanının göç yolu üzerinde olduğunu göstermektedir. Bunlar; Rodop Dağları'nın güneyinde yer alan sulak alanlardan, güneydoğuya doğru çizilen hat üzerinde Semadirek Adası, çalışma alanı, Biga Yarımadası ve Ege sahilleri, giderek Afrika'ya uzanan göç yolu, daha kuzeyde orta Trakya'dan güneye Meriç Deltası'na, Saros Körfezine ve Ege kıyısı yoluyla tekrar Afrika'ya ulaşan göç yolu ve Tuna Deltası, İstanbul Boğazı, Kuş Cenneti ve güneye uzanan göç yoludur. Birbiri içine girmiş halde bulunan bu göç

yollarının arasında kalan araştırma alanındaki adalar, zengin bir kuş varlığına ev sahipliği yapmaktadır.

Gökçeada'da Ertan (2001)'in yaptığı bir ön incelemede 80 kuş türünden bahsedilmiştir. Bu türlerin büyük çoğunluğu çalışmamızla paralellikler taşımakla birlikte, bir yıllık çalışma süresince gözlemlenmediğimiz 16 türü de içermektedir. Bu türler; *Ciconia nigra* (Kara Leylek), *Accipiter brevipes* (Yoz Atmaca), *Buteo lagopus* (Paçalı Şahin), *Hieraetus pennatus* (Küçük Kartal), *Calidris temminckii* (Sarı Bacaklı Kumkuşu), *Tringa erythropus* (Kara Kızılback), *Cuculus canorus* (Guguk), *Apus apus* (Ebabil), *Anthus Trivialis* (Ağaç İncirkuşu), *Anthus spinletta* (Dağ İncirkuşu), *Cercotrichas galactotes* (Çalı Bülbülü), *Oenanthe pleschanka* (Alaca Kuyrukkakan), *Sylvia mystacea* (Pembe Göğüslü Ötleğen), *Parus ater* (Çam Baştankarası), *Oriolus oriolus* (Sarıasma), *Lanius excubitor* (Büyük Örimcekuşu)'dur.

Çanakkale il sınırları içinde yapılmış bir diğer ornitolojik çalışma da Çanakkale Sarıçay Deltası'nda Gürkan (2006) tarafından yapılmış ve yüksek lisans tezi olarak sunulmuştur. Bu çalışmada Sarıçay Deltası'nda 90 kuş türü tespit edilmiştir.

Araştırma altında Gökçeada Tuz Gölü Önemli Kuş Alanı (Ö.K.A.) olarak belirlenmiştir; ancak bu doğal kıyı gölü (lagün) herhangi bir koruma statüsüne sahip değildir. Bu alanda yapılmakta olan sörf okulunun inşaat faaliyetleri halen sürmektedir. Yapının tamamlanmasından sonra alandaki insan etkinliğinin artması sonucu yaban hayatın etkilenme olasılığı endişe vericidir. Gökçeada ve Bozcaada'nın sahip olduğu turizm potansiyeli, kuş türleri tarafından kullanılan yaşam alanlarının gün geçtikçe azalmasına ve küçülmesine yol açmaktadır. Araştırma alanındaki endişe verici bir diğer unsur da yasa dışı avcılıktır. Özellikle Gökçeada Tuz Gölü çevresinde birçok boş fişek tespit edilmiş ve av sezonu dışında tüfek sesleri duyulmuştur. Yine Tavşan Adası da avcılığın tehdidi altındaki bir diğer alandır. Bu adada kuşlara yönelik bir avcılık faaliyetinin yürütülüp yürütülmediği tespit edilememiş olmakla birlikte, tavşan avcılığının kuş türlerini de olumsuz yönde etkileyeceği açıktır.

Kuş faunası bakımından oldukça fazla öneme sahip olan araştırma alanındaki adaların korunmasına yönelik önlemlerin alınması ve burada yaşayan kuş türlerinin biyolojilerinin detaylı olarak incelenmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Aslan, A. ve Kızıroğlu, İ. 2003. Sakaryabaşı/Eminekin Göleti ve Çevresinin Ornitofaunası Üzerine Araştırmalar. *Turk J. Zool.* 27. 19-26
- Bamyacı, A. O. 2006. Antik Dönem Denizciliğinde Tenedos/Bozcaada: Kıyusal Kullanım ve Ticaret. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baran, İ. ve Yılmaz, İ. 1984. *Ornitoloji Dersleri*. E.Üniv. Fen. Fak. Kitaplar Serisi No: 87. Bornova-İzmir, 323s.
- Barış, S. 1989. Turkey's Bird Habitats and Ornithological Importance. *Sandgrouse*, 11, 42-51.
- Barış, S. 2000. Kuşların Otoyolu. *Yeşil Atlas*, 3, İstanbul, 81-83.
- Bibby, C., Jones, M. ve Marsden, S. 2000. Keşif Gezisi Arazi Teknikleri, Kuş Araştırmaları. 116s.
- Bibby, C.J., Burgess, N.D. ve Hill, D.A. 1992. Bird Census Techniques. 257 s.
- Çanakçıoğlu, H., Mol, T. 1996. *Yaban Hayvanları Bilgisi*. İstanbul Üniversitesi Yayın No: 3648, İstanbul, 550s.
- Dobkin, D. S. Ve Rich, A. C. 1998. Comparison of Line-Transect, spot Map and Point Count Surveys for Birds in Riparian Habitat of the Great Basin. *J. Field Ornithology*. 69 (3): 430-443.
- Donazar J. A., Gangoso L., Forero M. G. ve Juste J. 2005. Presence, richness and extinction of birds of prey in the Mediterranean and Macaronesian islands. *Journal of Biogeography* 32. 1701–1713.
- Ercan, T., Satır M., Steintz, G., Dora, A., Sarıfakıoğlu, E., Adis, C., Walter, H. J. ve Yıldırım, T. 1995. Biga Yarımadası ile Gökçeada, Bozcaada ve Tavşan Adalarındaki (K.B. Anadolu) Tersiyer Volkanizmasının Özellikleri. *MTA Dergisi* 117 . 55-86.
- Erdoğan, E. 2001. Eskişehir-alpu Doğancı Göleti Ornitofaunası Üzerine Araştırmalar. *Turk J. Zool.* 25. 105-109
- Ertan, A. 2001. Gökçeada'nın Kuş türlerine ilişkin Ön İncelemeler. *Ulusal Ege Adaları 2001 Toplantısı Bildiriler Kitabı*. Gökçeada. 78-84.

- Garner, L. Ve Serez, M. 2006. Troia Tarihi Ulusal Parkı Kuş Türleri ve Habitatlarını Tehdit Eden Faktörler Karşı Alınması Gereken Önlemler. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yayınları 42. 28.
- Genç, K. Ve Can, S. 2004. Gökçeada'nın Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası. (Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi.
- Gündoğdu, E. 2002. Isparta Çevresindeki Bazı Korunan Alanlarda Orman Kuşları Üzerine Gözlemler. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*. 1 . 83 – 100.
- Gürkan, M. 2005. Çanakkale Sarıçay Deltası'nın Ornithofaunası (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Hocaoğlu, Ş. 1984. Bozcaada'nın Fiziki Coğrafyası. *Ege Coğrafya Dergisi*. 175-199 <http://www.birdlife.org/datazone/species/index.html>. Mart-Mayıs 2007
- Karakaş, R. ve Kılıç, M. 2004. Dicle Barajı (Diyarbakır) Kuşları. *Turk J. Zool.* 28. 301-308.
- Kaya, M. ve Kurtonur, C. 2003. Gala Gölü ve Çevresinin (Edirne) Ornitofaunası Üzerine Araştırmalar. *Trakya Üvi. J. Sci.*, 4(2). 169-179.
- Kaya, M., Yurtsever, S. ve Kurtonur, C. 1999. Trakya Ornitofaunası Üzerine Araştırmalar I. *Turk J. Zool.* 23. Ek Sayı: 3. 781-790.
- Kılıç, A. 1999. Karapınar (Konya) Yöresinin Kuşları. *Turk J. Zool.* 23. Ek Sayı:1. 91-97.
- Kılıç, D. T., Eken, G. 2004. *Türkiye'nin Önemli Kuş Alanları 2004 güncellemesi*. Doğa Derneği Yayınları, Ankara. 232 s.
- Kirwan, G.M., Martins, R.P., Eken, G., ve Davidsen, P. 1998. Checklist of the Birds of Turkey. *Sandgrouse*, Supplement 1. 1 - 32.
- Koçman, A. 1983. Bozdağlar ve çevresinin iklimi. *Ege Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi*. 2. 57-106.
- Özkan, B. 1999. Gökçeada ve Bozcaada Kemirici Faunası (Mammalia; Rodentia). *Turk J. Zool* .23. Ek Sayı 1, 133–147.
- Öztürk, B. 1989. Gökçeada'nın İklimi. Bülten 6 (1989). 187-202.
- Perktaş, U. Ve Ayaş, Z. 2005. Nallıhan Kuş Cenneti (İç Anadolu, Türkiye)'nin Kuşları. *Turk J. Zool.* 29. 45-59.
- Roche, J. C. 1995. Die Vogelstimmen Europas auf 4 CDs. Franck-Kosmos Verlags GmbH & Co., Stuttgart Alle Rechte vorbehalten.

- Roselaar, C.S., 1995. *Songbirds of Turkey*. 240.
- Seçmen, Ö. Ve Leblebici, E. 1978. Gökçeada ve Bozcaada Adalarının Vejetasyon ve Florası. *Bitki* 3. Cilt 5, 271-368.
- Sert, H. ve Erdoğan, A. 2004. Termessos Milli Parkı'nın (Antalya) Ornitofaunası. *Turk J. Zool.* 28. 135-143.
- Tabur, M. A. ve Ayvaz, Y. 2005. Birds of Lake Beyşehir (Isparta-Konya). *Turk J. Zool.* 29. 361-369
- Turan, N. 1990. *Türkiye'nin Av ve Yaban Hayvanları, Kuşlar*. OGM Eğitim Dairesi Bşk., Yayın ve Şube Md. Mat., Ankara, 274 s.

TABLolar DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1: Gökçeada, Bozcaada ve Karayer Adaları'nda tespit edilen kuş türleri, risk durumları ve koruma statüleri.....20

Çizelge 2: Tespit edilen türlerin dahil oldukları familyalar ve araştırma alanlarına göre dağılımı.....28

Çizelge 3. Araştırma alanında tespit edilen tür sayılarının statülerine göre dağılımı.....208

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 1. Gökçeada'nın genel coğrafya özellikleri ve konumu.....	4
Şekil 2. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait sıcaklıkların ve nispi nemin yıl içindeki dağılışı	6
Şekil 3. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait yıllık ortalama rüzgar gülü ve hakim yönü	6
Şekil 4. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama fırtınalı gün sayıları bulutluluk tutarları	7
Şekil 5. Gökçeada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama yağış ve sıcaklık değerleri.....	8
Şekil 6. Bozcaada'nın genel coğrafya özellikleri ve konumu	9
Şekil 7. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait sıcaklıkların ve nispi nemin yıl içindeki dağılışı	10
Şekil 8. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait yıllık ortalama rüzgar gülü ve hakim yönü.....	10
Şekil 9. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama fırtınalı gün sayıları bulutluluk tutarları.....	11
Şekil 10. Bozcaada Meteoroloji İstasyonu'na ait aylık ortalama yağış ve sıcaklık değerleri.....	12
Şekil 11. Karayer Adaları'nın genel coğrafya özellikleri ve konumu	13
Şekil 12. Kuşçunun Not Defteri'nin çalışmaya temel alınan sayfalarından örnek.....	18

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devamı)

Sayfa

Fotoğraf 1. <i>Gavia arctica</i> (Kara Gerdanlı Dalgıç) – Genç Birey.....	31
Fotoğraf 2. <i>Gavia arctica</i> (Kara Gerdanlı Dalgıç) – Erişkin Birey.....	32
Fotoğraf 3. <i>Podiceps cristatus</i> (Bahri) – Üreme Dışı.....	33
Fotoğraf 4. <i>Podiceps cristatus</i> (Bahri) – Üreme giysisi.....	33
Fotoğraf 5. <i>Podiceps nigricollis</i> (Kara Boyunlu Batağan) – Üreme Dışı.....	34
Fotoğraf 6. <i>Podiceps nigricollis</i> (Kara Boyunlu Batağan) – Üreme giysisi.....	35
Fotoğraf 7. <i>Tachybaptus ruficollis</i> (Küçük batağan) – Üreme Dışı	36
Fotoğraf 8. <i>Puffinus yelkouan</i> (Yelkovan).....	38
Fotoğraf 9. <i>Puffinus yelkouan</i> (Yelkovan).....	38
Fotoğraf 10. <i>Pelecanus crispus</i> (Tepeli Pelikan).....	40
Fotoğraf 11. <i>Phalacrocorax carbo ssp. sinensis</i> (Karabatak) – Üreme giysisi	41
Fotoğraf 12. <i>Phalacrocorax carbo</i> (Karabatak) – Genç bireyler	42
Fotoğraf 13. <i>Phalacrocorax aristotelis</i> (Tepeli Karabatak) – Erişkin birey	43
Fotoğraf 14. <i>Phalacrocorax aristotelis</i> (Tepeli Karabatak) – Genç birey.....	44
Fotoğraf 15. <i>Ardeola ralloides</i> (Alaca Balıkçıl).....	45
Fotoğraf 16. <i>Egretta garzetta</i> (Küçük Ak Balıkçıl) – Üreme giysisi.....	46
Fotoğraf 17. <i>Casmerodius albus</i> (Büyük Ak Balıkçıl).....	48
Fotoğraf 18. <i>Ardea cinerea</i> (Gri Balıkçıl)	49
Fotoğraf 19. <i>Ardea cinerea</i> (Gri Balıkçıl) – Üreme giysisi	49
Fotoğraf 20. <i>Plegadis falcinellus</i> (Çeltikçi).....	51
Fotoğraf 21. <i>Ciconia ciconia</i> (Leylek).....	52
Fotoğraf 22. <i>Phoenicopterus ruber</i> (Flamingo).....	53
Fotoğraf 23. <i>Cygnus olor</i> (Kuğu).....	55
Fotoğraf 24. <i>Tadorna tadorna</i> (Suna) – Erkek (solda) ve dişi birey kur davranışı .	56
Fotoğraf 25. <i>Tadorna ferruginea</i> (Angıt).....	57
Fotoğraf 26. <i>Anas platyrhynchos</i> (Yeşilbaş) - Erkek (solda) ve dişi bireyler	59
Fotoğraf 27. <i>Anas querquedula</i> (Çıkrıkçın).....	60
Fotoğraf 28. <i>Aythya fuligula</i> (Tepeli Patka) – Erkek birey	61
Fotoğraf 29. <i>Aythya fuligula</i> (Tepeli Patka) – Dişi birey	62
Fotoğraf 30. <i>Aythya ferina</i> (Elmabaş Patka) – Erkek birey	63

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devamı)

Sayfa

Fotoğraf 31. <i>Mergus serrator</i> (Tarakdiş) – Erkek bireyler ve dişi birey	64
Fotoğraf 32. <i>Circaetus gallicus</i> (Yılan Kartalı).....	65
Fotoğraf 33. <i>Accipiter nisus</i> (Atmaca).....	66
Fotoğraf 34. <i>Buteo buteo</i> (Şahin).....	67
Fotoğraf 35. <i>Buteo rufinus</i> (Kızıl Şahin).....	69
Fotoğraf 36. <i>Falco tinnuculus</i> (Kerkenez).....	71
Fotoğraf 37. <i>Falco vespertinus</i> (Ala Doğan) – Erkek Birey	72
Fotoğraf 38. <i>Falco vespertinus</i> (Ala Doğan) – Dişi Birey	72
Fotoğraf 39. <i>Falco subbuteo</i> (Delice Doğan).....	73
Fotoğraf 40. <i>Falco peregrinus</i> (Gök Doğan).....	75
Fotoğraf 41. <i>Alectoris chukar</i> (Kınalı Keklik).....	76
Fotoğraf 42. <i>Gallinula chloropus</i> (Saztavuğu).....	77
Fotoğraf 43. <i>Fulica atra</i> (Sakarmeke).....	79
Fotoğraf 44. <i>Haematopus ostralegus</i> (Poyrazkuşu).....	80
Fotoğraf 45. <i>Himantopus himantopus</i> (Uzunbacak).....	81
Fotoğraf 46. <i>Burhinus oedicephalus</i> (Kocagöz).....	82
Fotoğraf 47. <i>Charadrius dubius</i> (Halkalı Küçük Cılıbit)	83
Fotoğraf 48. <i>Charadrius hiaticula</i> (Halkalı Cılıbit).....	84
Fotoğraf 49. <i>Charadrius alexandrinus</i> (Akça Cılıbit) – Erkek birey.....	85
Fotoğraf 50. <i>Pluvialis squatarola</i> (Gümüş Yağmurcun).....	86
Fotoğraf 51. <i>Calidris minuta</i> (Küçük Kumkuşu) – Üreme giysisi	88
Fotoğraf 52. <i>Calidris ferruginea</i> (Kızıl Kumkuşu).....	89
Fotoğraf 53. <i>Calidris alpina</i> (Karakarınlı Kumkuşu).....	90
Fotoğraf 54. <i>Philomachus pugnax</i> (Döğüşkenkuş).....	91
Fotoğraf 55. <i>Limosa limosa</i> (Çamurçulluğu).....	92
Fotoğraf 56. <i>Tringa totanus</i> (Kızılbacak).....	94
Fotoğraf 57. <i>Tringa glareola</i> (Orman Düdükçünü).....	96
Fotoğraf 58. <i>Larus melanocephalus</i> (Akdeniz Martısı)- Üreme giysisi	97
Fotoğraf 59. <i>Larus ridibundus</i> (Karabaş Martı) – Üreme giysisine geçiş	99
Fotoğraf 60. <i>Larus ridibundus</i> (Karabaş Martı) – Genç birey.....	99

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devamı)

Sayfa

Fotoğraf 61. <i>Larus ridibundus</i> (Karabaş Martı) – Üreme giysisi	100
Fotoğraf 62. <i>Larus genei</i> (İncegagalı Martı).....	101
Fotoğraf 63. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı) – Erişkin birey	103
Fotoğraf 64. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı) – Genç birey	104
Fotoğraf 65. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı) – Üreme Kolonisi (Gökçeada).....	105
Fotoğraf 66. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı) – Üreme Kolonisi (Tavşan Adası)	105
Fotoğraf 67. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı) – Yuvadaki yavru ve yumurtalar.	106
Fotoğraf 68. <i>Larus cachinnans</i> (Gümüş Martı) – Yumurtadan çıkmakta olan bir yavru ..	106
Fotoğraf 69. <i>Sterna sandvicensis</i> (Karagagalı Sumru).....	107
Fotoğraf 70. <i>Sterna sandvicensis</i> (Karagagalı Sumru).....	107
Fotoğraf 71. <i>Sterna hirundo</i> (Sumru).....	108
Fotoğraf 72. <i>Columba livia</i> (Kaya Güvercini).....	109
Fotoğraf 73. <i>Streptopelia decaocto</i> (Kumru).....	110
Fotoğraf 74. <i>Streptopelia turtur</i> (Üveyik).....	112
Fotoğraf 75. <i>Athene noctua</i> (Kukumav).....	114
Fotoğraf 76. <i>Alcedo atthis</i> (Yalıçapkını).....	115
Fotoğraf 77. <i>Merops apiaster</i> (Arikuşu).....	116
Fotoğraf 78. <i>Upupa epops</i> (İbibik).....	117
Fotoğraf 79. <i>Jnnx torquilla</i> (Boyunçeviren).....	118
Fotoğraf 80. <i>Dendrocopos syriacus</i> (Alaca Ağaçkakan).....	119
Fotoğraf 81. <i>Melanocorypha calandra</i> (Boğmaklı Toygar).....	120
Fotoğraf 82. <i>Calandrella brachydactyla</i> (Bozkır Toygarı).....	122
Fotoğraf 83. <i>Galerida cristata</i> (Tepeli Toygar).....	123
Fotoğraf 84. <i>Lullula arborea</i> (Orman Toygarı).....	124
Fotoğraf 85. <i>Hirundo rustica</i> (Kırlangıç).....	127
Fotoğraf 86. <i>Hirundo daurica</i> (Kızıl Kırlangıç).....	128
Fotoğraf 87. <i>Delichon urbica</i> (Ev Kırlangıcı).....	129
Fotoğraf 88. <i>Anthus campestris</i> (Kır İncirkuşu).....	130
Fotoğraf 89. <i>Anthus pratensis</i> (Çayır İncirkuşu).....	132
Fotoğraf 90. <i>Motacilla flava</i> ssp. feldegg (Sarı Kuyruksallayan).....	133

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devamı)

Sayfa

Fotoğraf 91. <i>Motacilla cinerea</i> (Dağ Kuyruksallayanı).....	134
Fotoğraf 92. <i>Motacilla alba</i> (Ak Kuyruksallayan).....	136
Fotoğraf 93. <i>Trglodytes troglodytes</i> (Çitkuşu).....	137
Fotoğraf 94. <i>Prunella modularis</i> (Dağ Bülbülü).....	138
Fotoğraf 95. <i>Erithacus rubecula</i> (Kızılgerdan).....	139
Fotoğraf 96. <i>Luscinia megarhynchos</i> (Bülbül).....	141
Fotoğraf 97. <i>Phoenicurus ochruros</i> (Kara Kızılkuyruk) – Erkek birey	142
Fotoğraf 98. <i>Phoenicurus ochruros</i> (Kara Kızılkuyruk) – Dişi birey	142
Fotoğraf 99. <i>Saxicola rubetra</i> (Çayır Taşkuşu).....	144
Fotoğraf 100. <i>Saxicola torquata</i> (Taşkuşu).....	145
Fotoğraf 101. <i>Oenanthe oenanthe</i> (Kuyrukkakan) – Erkek birey	147
Fotoğraf 102. <i>Oenanthe oenanthe</i> (Kuyrukkakan) – Dişi ve genç birey	147
Fotoğraf 103. <i>Oenanthe hispanica</i> (Karakulaklı Kuyrukkakan).....	148
Fotoğraf 104. <i>Oenanthe hispanica</i> (Karakulaklı Kuyrukkakan)	149
Fotoğraf 105. <i>Monticola solitarius</i> (Gökardıç) - Dişi birey.....	150
Fotoğraf 106. <i>Monticola solitarius</i> (Gökardıç) - Erkek birey	150
Fotoğraf 107. <i>Turdus merula</i> (Karatavuk) – Erkek birey	151
Fotoğraf 108. <i>Turdus merula</i> (Karatavuk) – Dişi birey	152
Fotoğraf 109. <i>Turdus pilaris</i> (Tarla Ardicı).....	153
Fotoğraf 110. <i>Turdus philomelos</i> (Öter Ardicı).....	154
Fotoğraf 111. <i>Acrocephalus arundinaceus</i> (Büyük Kamışcın).....	156
Fotoğraf 112. <i>Hippolais pallida</i> (Ak Mukallit).....	157
Fotoğraf 113. <i>Sylvia cantillans</i> (Bıyıklı Ötleğen).....	158
Fotoğraf 114. <i>Sylvia melanocephala</i> (Maskeli Ötleğen) – Erkek birey	159
Fotoğraf 115. <i>Sylvia melanocephala</i> (Maskeli Ötleğen) – Dişi birey	160
Fotoğraf 116. <i>Sylvia hortensis</i> (Ak Gözlü Ötleğen).....	161
Fotoğraf 117. <i>Sylvia curruca</i> (Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen).....	162
Fotoğraf 118. <i>Sylvia communis</i> (Ak Gerdanlı Ötleğen).....	163
Fotoğraf 119. <i>Sylvia atricapilla</i> (Kara Başlı Ötleğen) – Erkek birey	164
Fotoğraf 120. <i>Sylvia atricapilla</i> (Kara Başlı Ötleğen) – Dişi birey	164

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devamı)

Sayfa

Fotoğraf 121. <i>Phylloscopus collybita</i> (Çıvgın).....	166
Fotoğraf 122. <i>Phylloscopus trochilus</i> (Söğütbülbülü).....	167
Fotoğraf 123. <i>Muscicapa striata</i> (Benekli Sinekkapan).....	168
Fotoğraf 124. <i>Ficedula albicollis</i> (Halkalı Sinekkapan) – Erkek birey	169
Fotoğraf 125. <i>Parus caeruleus</i> (Mavi Baştankara).....	170
Fotoğraf 126. <i>Parus major</i> (Büyük Baştankara).....	171
Fotoğraf 127. <i>Sitta neumayer</i> (Kaya Sıvacısı).....	172
Fotoğraf 128. <i>Lanius collurio</i> (Kızılsırtlı Örümcekkuşu) – Dişi birey	173
Fotoğraf 129. <i>Lanius collurio</i> (Kızılsırtlı Örümcekkuşu) – Erkek birey	174
Fotoğraf 130 <i>Lanius minor</i> (Karaalınlı Örümcekkuşu).....	175
Fotoğraf 131. <i>Lanius senator</i> (Kızılbaşlı Örümcekkuşu).....	176
Fotoğraf 132 <i>Lanius nubicus</i> (Maskeli Örümcekkuşu).....	177
Fotoğraf 133. <i>Garrulus glandarius</i> (Alakarga).....	178
Fotoğraf 134. <i>Pica pica</i> (Saksağan).....	179
Fotoğraf 135. <i>Corvus monedula</i> (Küçük Karga).....	180
Fotoğraf 136. <i>Corvus corone</i> (Leş Kargası).....	181
Fotoğraf 137. <i>Corvus corone</i> (Leş Kargası) Yuva ve yumurtaları	182
Fotoğraf 138. <i>Corvus corax</i> (Kuzgun).....	183
Fotoğraf 139. <i>Sturnus vulgaris</i> (Sığırcık).....	184
Fotoğraf 140. <i>Passer domesticus</i> (Serçe) – Erkek birey	185
Fotoğraf 141. <i>Passer domesticus</i> (Serçe) – Dişi birey	186
Fotoğraf 142. <i>Passer hispaniolensis</i> (Söğüt Serçesi) – Kur ötüşündeki erkek birey	187
Fotoğraf 143. <i>Passer montanus</i> (Ağaç Serçesi).....	188
Fotoğraf 144. <i>Fringilla coelebs</i> (İspinoz) – Erkek birey, üreme giysisi	189
Fotoğraf 145. <i>Fringilla coelebs</i> (İspinoz) – Dişi birey	189
Fotoğraf 146. <i>Serinus serinus</i> (Küçük İskete).....	191
Fotoğraf 147. <i>Carduelis chloris</i> (Florya) – Erkek birey	192
Fotoğraf 148. <i>Carduelis chloris</i> (Florya) – Dişi birey	192
Fotoğraf 149. <i>Carduelis carduelis</i> (Saka).....	194

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devamı)

Sayfa

Fotoğraf 150. <i>Carduelis carduelis</i> (Saka) ve <i>Carduelis cannabina</i> (Ketenkuşu) sürüsü ...	194
Fotoğraf 151. <i>Carduelis carduelis</i> (Saka) – Beslenme ve yuva malzemesi toplama	195
Fotoğraf 152. <i>Carduelis spinus</i> (Karabaşlı İskete) – Erkek birey	196
Fotoğraf 153. <i>Carduelis spinus</i> (Karabaşlı İskete) – Dişi birey	196
Fotoğraf 154. <i>Carduelis cannabina</i> (Ketenkuşu) – Erkek birey	197
Fotoğraf 155. <i>Carduelis cannabina</i> (Ketenkuşu) – Dişi birey	198
Fotoğraf 156. <i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Kocabaş).....	199
Fotoğraf 157. <i>Emberiza cirlus</i> (Bahçe Kirazkuşu) – Erkek birey	200
Fotoğraf 158. <i>Emberiza cirlus</i> (Bahçe Kirazkuşu) – Dişi birey	201
Fotoğraf 159. <i>Emberiza hortulana</i> (Kirazkuşu).....	202
Fotoğraf 160. <i>Emberiza caesia</i> (Kızıl Kirazkuşu).....	203
Fotoğraf 161. <i>Emberiza schoeniclus</i> (Bataklik Kirazkuşu).....	204
Fotoğraf 162. <i>Emberiza melanocephala</i> (Karabaşlı Kirazkuşu) – Dişi birey	205
Fotoğraf 163. <i>Emberiza melanocephala</i> (Karabaşlı Kirazkuşu) – Erkek birey	206
Fotoğraf 164. <i>Miliaria calandra</i> (Tarla Kirazkuşu).....	207